

AREGCEL

Ara 24 fillér

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, TEREZ-KÖRUT 52. SZÁM

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 3 pengő, Egyes szám ára 30 Groschen 4 dinár, 120 lira, 2 francia frank, 19 lei

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
TELEFON: AUTOMATA 278-82 ES 278-83

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

TELEFONOK VASARNAP DELUTANTÓL
REGGELIG: JOZSEF 303-30, JOZSEF 310-10

VIII. évfolyam

Budapest, 1929 október 28

43. szám

A vasárnapi csehszlovák választásokon Benes pártja előre tört, a cseh és német szociáldemokraták nyerték a kommunisták szavazatainak kétharmadát

Szlovenszkóból a vihar miatt nincsenek részletes eredmények, de valószínű, hogy az egyesült magyar pártok és Hlinkák nemcsak tartják, de tul is szárnyalják eddigi pozíciójukat Ruzsinszkóban többen szavaztak a magyar jelöltekre, mint a mult választáson

Prága, október 27.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap este a késő éjszakai órákig hatalmas tömegek állogáltak a prágai lapok szerkesztőszobái előtt és várták a választásról érkező eredményeket. Hiába várták, mert

az eredmények nagyon lassan futnak be és olyan hiányosak, hogy belőlük végleges kép ki nem alakulhat.

A belügyminiszterium által kiadott jelentés hangsúlyozza, hogy a választások mindenütt nyugodtan, rendezés nélkül folytak le. A vihar, amely vasárnap Szlovenszkóban és az Erdős Kárpátokban dühöngött, erősen megzavarta a telefon- és táviróösszekötést, úgy, hogy

a Szlovenszkóból és a Ruténföldről érkezők a leghiányosabb jelentések.

Prága zászlóval választott, de a lobogók nem az új képviselőket, hanem a csehszlovák köztársaság főnállásának tizenegyedik évfordulóját ünnepelték. A hivatalos ünnepek hétfőn lesznek, éppen ezért

a kormány, eltérve az előzetes elhatározástól, vasárnap nem adta be lemondását.

A kormány lemondása csak kedden, a nemzeti ünnep után fog megtörténni és a választásnak eredményétől függ, hogy az csak formai lesz, vagy hogy új kormány alakul. A fővárosban a választás legérdekesebb eseménye az volt, hogy délelőtt 11 órakor

Masaryk ölnök, Alice leánya kíséretében megjelent a hrodnsini szavazatszedőbizottság előtt,

hogy leadja szavazatát. Az első ismeretes eredmények azt a benyomást keltik, hogy

a kommunistákra leadott szavazatok száma erősen csökkent, ellenben a cseh és a német szociáldemokraták, Benes pártja, Hlinkák és a magyar pártok több szavazatot kaptak, mint a mult választáson.

A szocialista pártok a kommunista szavazatok kétharmadát hódították el, de rosszul áll a cseh iparpárt, amelynek vezére Najman vasútiügyi miniszter és Spina pártja, a gazdaságvétség. Prágában negyedik helyre szorult a Stribny vezetése alatt álló naciona-

lista liga. Ennek listájára szavaztak a Gajda volt vezérkari főnök köré csoportosult fascisták és Pergler volt tokiói követ párthívei.

Kassáról

érkező jelentés szerint

a töt néppártra eső szavazatok száma a kassai választókerületben, ahol Tuka a párt listavezetője, megkétszereződött.

A magyar pártok választási eredményéről éppen az időjárás által okozott vonalzavar folytán nem érkeztek jelentések, de a prágai kormánykörökben is számolnak azzal, hogy a szlovenszkói

magyarság a magyar pártok koalíciója folytán több képviselőt tud a parlamentbe beküldeni, mint a legutolsó választáson.

Ruzsinszkóban az egyesült magyar pártok tartják eddigi pozícióikat, a szavazatok száma még át nem tekinthető.

de biztosan több, mint a mult választáson volt.

Csupán

két szlovenszkói kerület eredményei futottak be éjjel 1/2 óráig

a prágai belügyminiszteriumba. Az egyik Tornalja, ahol a magyar keresztényszocialista listára esett a legtöbb szavazat. A párt 6789 szavazatot kapott. A malackai kerületben a Hlinka-párt vezet 9141 szavazattal.

Végleges eredményt mutatnak éjjel 1/2 órákor a prágai belső kerületek,

amelyekben a baloldali pártok előtörése szembecölt. Különösen a cseh szociáldemokrata párt sikere jelentékeny, amely 1925 óta 27.000 szavazatot nyert. Elvették a kommunisták és a nacionalisták szavazóinak jó kétharmadát. Ezeket követi Benes pártja, a nemzeti szocialista párt 19.000 szavazattal. A nemzeti demokraták az első benyomással ellentétben, 10.000 szavazót vesztek, a cseh iparpárt 5000-et, a cseh klarikálisok 3000-et. A kormánypártok közül csak a cseh agráriusok jutottak esekely többséghez, 7500 új szavazóhoz. A Stribny-pártnak jutott 37.000 szavazat, a prágai eredmény legnagyobb meglepetése.

Fáklya

A miniszter urak nyilatkozatai az utóbbi időben nem szerencsések. Nem enyhítik a komor hangulatot, amely hónapok óta urrá lett a magyar lelkeken. A mai rendszer gramofonlemezai megkoptak. Az elcsépt melódiákat zavaró zörejek és ideges kattogások kísérik, mint a rossz beszélőfilmeket. A képviselőház egyre jobban szakad el a nemzeti közérzlettől, apró-cseprő törvényjavaslatokkal foglalkozik; csibukozik és bóbiskol, mikor a gondok virrasztanak. Csak a jó istenke tudja, meg néhány angyal tán, hogy, mit szenved itt lenni a földön egy magyar adófizető polgár! A gazdasági politika általános revíziójáról, komoly szakértelemmel kidolgozott rekonstrukciós terv főlépítéséről elméleti vitákat sem hallani. A kormány hajója befagyott a kísérteties jóvátételi tárgyalások és a zimankós gazdasági viszonyok jégábrájá közé. A hajó nem mozdul, a kürtöje nem füstöl. Alapépítményeit és bordázatát belepte a moszat, gerendái megereszkedtek, gépezete generálreperaturára szorult, tisztikarának és legénységének jórészet régen ki kellett volna eserni. A kapitány, mintha mindez nem érdekelné, elvonul parancsnoki tornyába és messzelátóján a távoli horizontokon mereng. A messzelátón nem látni közelre. A parancsnoki hidról nem nyílik kilátás a rozoga fődélközre, ahol fájdalom szívvel, árván, reménytelenül ödöngnek a közrendű utasok. Kis-Magyarország minden szeme a parancsnokon, aki, úgy tetszik, elméz fölöttünk és meg van elégedve holt vizeken veszteglő hajójával. Hiszen alapítan kohlománynak bélyegzett minden hiradást, amely a kormányzat rekonstrukciójáról szól. Mi pedig a cáfolattal szemben is fontartjuk: áldjon vagy verjen a sors keze a párisi jóvátételi tárgyalásokon, a miniszterelnök lemondása és kormányának ezzel kapcsolatos teljes átszervezése nem maradhat el. Az egyéni elszántság és férfiu elhatározottság nem meríti ki az államférfiu bölcsességét. Kormányozni annyit jelent, mint előre látni, az eseményeket nyugodtan mérlegelni és megelőzni. Szálló eszméket lekösiynelni botorság. A közhangulatot agyonütini nem lehet, sem az életfontartási ösztönöket egy nemzetből kidisputálni. Minek konokul várni, amíg még szélesebb körökben rendül meg a bizalom, lesz ingattaggá a hit és kételemek keletkeznek még azokban a lelkekben is, amelyekben az utóbbi évek tanúsága szerint a meggyőződés és önzetlen hazaszeretet oly könnyedén lépett alkura az egyéni érdekek. Minek megvárni, amíg a janicsárok is verni kezdik a rézüstöket? Mindenki ismeri a hizők nyugtalanságát, ha váratlanul fogyni kezd a jászol tartalma! Az alapos sóprés, a tehetetlennek bizonyult miniszterek sürgős fölváltása, a kabinet rekonstrukciója, cáfolhatják váltig, a helyzet és az idő ellenállhatatlan követelése. A magyar közvélemény jobb jövő reményében, kevéssel beéri. Az emberek látják a sok dudvát, amely elontja a vetést, ezért mondják: szántsuk újra a földet! Akik látják a gyomokat, mégis melőzni akarják a szántást, csak nem gondolnak arra, hogy ez a föld legelőnek így, is jó? Mit akarunk: ne arathasson ebben a szegény, boldogtalan országban senki anélkül, hogy vetett volna! Egyszerű igazság. Ugy terjed el, mint a levegő. Az igazság ropant fáklya. Sokan talán azért iparkodnak hunyorgatva, lassu, tempós léptekkel feléjük, mert attól félnek, hogy megégetik magukat.

„Hiábavaló erőlködés merényleteket tervezni és véghezvinni: a fascista forradalomnak van bátorsága golyót küldeni az árulók hátába!”

— mondotta Mussolini vasárnap a „Marcia su Roma” hetedik évfordulóján

Róma, október 27.

(A Stefani-ünnökség jelentése.) Vasárnap egész Olaszország a fascista forradalom hetedik évfordulóját ünnepelte. Rómában Mussolini löhátán, fényes vezérek és több miniszter kíséretében fogadta a katonaság tisztelgését. A katonaság és a feketeingesek elvonultak Mussolini előtt, aki a díszszemle után a Piazza Venezia-ra ment. Mussolini külön erre a célra épített emelvényre lépett, szemben a Palazzo Veneziaával és beszédet tartott:

— A fascista uralom a maga szellemében és a maga embereivel hivatott arra — mondotta —, hogy legyőzzön minden ellenszélülést és minden akadályt, azokat is, amelyek nem voltak előreláthatók.

Hiábavaló erőlködés merényleteket tervezni és véghezvinni, hogy megrendítsék azt a harmóniát, amely fönnáll a trónörökösön és a királynő keresztlé meg a legutolsó falu népéig.

Hét év nem mult el hiába: kijelentem, hogy

jöhet bármilyen alávaló szidalmazás annak a kevés embernek részéről, akit 1922 októberében ítélőszékünk elé kellett volna állítani. (A tömeg hallát kiált az emigránsokra és élteti a Ducet.) Ellenségeink vagy gyáván visszavonultak, vagy föltétel nélkül megadták magukat. Míg más forradalom hét év után a bizonytalanság és elgyöngülés jeleit mutatja, addig a fascista forradalmat ez nem éri utól, mert

van bátorsága hét év után is golyót küldeni a hazaárulók hátába.

Hét év után erősebbek, fiatalabbak és rendíthetlenebbek vagyunk, mint valaha. A mai ünnepen a fascista módszer abban nyilvánul meg, hogy 10.000 közmunkát adnak ki 4 millió líra költséggel. Ez nem választási agitáció akar lenni, mert a kormány egydülű célja, hogy a nemzet hatalmát növelje. A nyolcadik év nem lesz még könnyű, mert az egész világ helyzete nehéz, de Olaszországban a polgárság és a katonaság egyaránt kész a béke eszende, fegyelmezett munkájára.

Izabella főhercegnő látogatta meg vasárnap a fiatal Horthy Miklóst, aki néhány hét múlva teljesen fölgyógyul

(A Reggel tudósítójától.) Ifjú Horthy Miklós állapotában a kritikus napok elmúltával

vasárnap már teljes javulás állott be.

Az orvosok vasárnap a beteg állapotáról már nem is adtak ki jelentést, miután a javulás állandónak mutatkozik, s remélik, hogy komplikációtól nem kell tartani. Az orvosok véleménye szerint a beállott javulás folytán a beteg

néhány hét múlva teljesen föl fog gyógyulni.

A beteg iránti érdeklődés vasárnap is élénken megnyilvánult, a zuhogó eső ellenére egész nap nagy tömeg állt a sanatórium előtt és örömmel fogadta a kedvező híreket, a sanatórium halljában pedig a kormányzó szolgálattevő szárnysegédénél vasárnap is az előkelőségek egész sora irta be nevét a látogatók ivére. A miniszterek közül Vass József tett látogatást, az egységspárt részéről pedig

Pesthy Pál, Rubinek István és Takács Géza jelentek meg köldöttésgileg. A diplomaták sorából vasárnap is látogatást tett a sanatóriumban Jaurd francia katonai attasé, aki az első segítséget nyújtotta a lovasspólopályán a tragikus szerencsétlenségénél. Délután féltkor

Izabella főhercegnő

érkezett a sanatóriumba, akit a szárnysegéd bejelentett a kormányzónál és feleségénél. A kormányzó és felesége

kijlönoszobájukban fogadták a főhercegnőt;

ez volt az első eset, hogy Bethlen miniszterelnökön és a családtagokon kívül látogatást fogadtak a sanatóriumban. A beteg vasárnap már annyira jól érezte magát, hogy délben húst is evett, vagdalt szárnyast fogyasztott. A beteg öröndetes javulása folytán a kormányzó és felesége az éjszakát már nem is töltötték a sanatóriumban, vasárnap este 10 órakor visszatértek a Várba.

Ma megalakul Daladier kormánya a szocialisták és Briand részvételével

Páris, október 27.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A szocialista párt végrehajtóbizottsága vasárnap 36 szóval 12 ellen

a szocialistáknak a Daladier-kormányban való aktív részvétele mellett foglalt állást és ezzel új fordulatot adott a krízisnek, amelynek bonyolultabbra nem emlékszik a legöregebb parlamenti rutinier sem. Ez a döntés azonban még nem végleges, csak akkor, ha megerősíti a párt ügynevezett nemzeti tanácsa, amelyet hétfő délutánra hívtak össze. A szocialista képviselőket főleg az a körülmény bírta rá Daladier ajánlatának elvben való elfogadására, hogy

a degnált miniszterelnök a miniszteri tárcák felét föllajálotta a szocialistáknak.

Vasárnap este 6 órakor a radikális szocialista párt a Palais Bourbonban ülést tartott, amelyen Daladier ismertette eddigi tárgyalá-

sainak eredményét s ennek során bejelentette, hogy

Briand késznek nyilatkozott arra, hogy a megalakítandó kormányban mint külügyminiszter résztvesz.

A Reggel párisi tudósítója a politikai személyiségek egész sorával beszélt, többek közt magával Daladier-val is és a kapott kijelentésekből az a benyomás szűrődik le, hogy a szocialista nemzeti tanács a részvétel mellett lesz. Ez esetben,

az új kormány már hétfőn éjjel, vagy legkésőbb kedden megalakul.

Arra a kérdésünkre, hogy mi lesz kormányának programja, Daladier ezzel felelt:

— A béke kifelé, messzemenő gazdasági és szocialis reform befelé.

Daladier, aki tagbaszakadt, erőteljes energiát és akaratot sugároz ember, a legteljesebb optimizmussal néz missziójának sikere elé. A jobboldali pártok annál nagyobb székszíst mutatnak az új helyzettel szemben. Daladier kísérletét cleve kildátalannak mondják, mert a pénzügyi reform, a hadügyi hűdsé tervehvelt csökkentése és az erőteljes bekeprogram mind ok lesz a nyugtalanságra. A jobboldali véleménye szerint, ha Daladier és a szocialisták a képviselőházban találják is idegletesen

többséget, a szentatus előtt a helyzetük tarthatatlan lesz. Caillaux, akivel szintén találkoztunk, egyáltalában nem osztja ezt a nézetet.

Caillaux hisz a Daladier-kormány tartóságában.

Elmerült a génuai kikötőben az angol légitörzsi társaság „Rome” nevű hidroplánja

London, október 27.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A birodalmi légitörzsi társaság hivatalosan közli, hogy

a „Rome” hidroplán a génuai kikötőben szombaton szerencsétlenül járt.

Négy utas és a személyzet három tagja a tengerbe full.

Összeütközés Londonban a rendőrök és kommunisták között

London, október 27.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Az amerikai nagykövetség előtt vasárnap este

összeütközés támadt a rendőrség és néhány száz kommunista között.

A kommunisták a Trafalgar-Squaren tartott gyűlésről jöttek és az amerikai nagykövetség elé akarták nyújtani határozatukat, amely „harcrakész munkások üldözésével” és a néhány nap előtt Gastoniában elítelt hat textilmunkás ügyével foglalkozik. Amikor köztölték velük, hogy a nagykövetség nem fogadja a tömeg küldöttségét, megkísérítették átörni a rendőrkordont. Loraszendőröknek ismétlenül közbe kellett lépniük. Eddig három ember lefartóztatását jelentik.

Bukarest mellett összeütközött két katonai repülőgép a levegőben

Bukarest, október 27.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Bukarest mellett, a piperei repülőtéren súlyos szerencsétlenség történt.

Két katonai repülőgép nagy magasságban összeütközött és lángbaborult.

Mindkét pilótának sikerült ejtőernyővel megmenekülnie.

Minőségben utólérhetetlen!!

az eredeti

védjeggyel ellátott

A jelenkor legfőbb folytonos kályhája!

Egy kályha fűti az egész lakását!

AMERICAN HEATING

Kályhagyár Rt gyári berakata

BUDAPEST VI. Andrássy-ut 17

Házaszámra ügyelni! Telefon: Aut. 275-87

Figyelmeztetés! Az American Heating igazgatóság gyártási engedélyt senkinek nem adot, tehát hasonló külsővel forgalomba hozott kályhák nem azonosak az American Heating gyártmányával.

PÁLPUSZTA-SAJT

VILÁGMÁRKA

VÁLTÓHITELT

ARUFEDEZET MELLETT LEGELŐNYÖSEBBEN ÉS LEGGYORSABBAN FOLYÓSÍT BANK- ÉS ARUFORGALMI, V. NÁDOR-UTCA 30

UNDERWOOD írógépek

kizárólagos

magyarországi vezérképviselete:

GREINITZ-PIRKNER RT., V. Nádor-u. 11

Telefon: Automata 143-22, 211-14

Pesti Futár

legközelebbi száma

csütörtök reggel

jelenik meg.

SAKORVOSI rendelő

vér- és nemibetegek részére

ÉZOST SALVARSAN ÖLTÁS

Hendelés egész nap, Rákóczi-ut 52, L. e. l. Rókussal szombaton

A Magyarországgal szemben támasztott tulzott és jogtalan követelések holtpontra juttatták a párisi jóvátételi konferenciát

Páris, október 27.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A „Matin” tulajdonosának, Jean Sapéneknak budapesti látogatása és szereplése után, amely a Magyarországgal iránti megértés és barátság hangsúlyozásában esendül ki, meglepetés-szerűen hatott a cikk, amelyet a „Matin” a magyar jóvátételi kérdéséről közöl. A cikk

az optánskérdés és a jóvátétel közti junktim mellett száll sikra.

Elvben elfogadták, hogy Ausztriának elegendő az egész jóvátételt és Bulgáriának a kétharmadrészt. Magyarországgal azonban nem lehet megegyezni, mert vonakodik a trianoni szerződésben ráhárított jóvátételt megfizetni, ellenben az optánsok részére 1400 millió aranyfrankot követel Romániától és 800 millió frankot Jugoszláviától. Ezért

a konferencia holtpontra jutott.

A „Matin”-nak ez a támadása megérdemelne magyar részről egy ellennyilatkozatot, báró Korányi Erigyes azonban változatlanul teljes hallgatásba burkolódik. A Reggel párisi tudósítója előtt Korányi csupán erre az egyetlen megjegyzésre szorítkozott:

— Ellenfeleink indiszkrétciója már annyira megnehezítette helyzetünket, hogy éppen az ügy és a békés megegyezés érdekében nem tehetünk egyebet, mint hogy

hallgatunk...

A Reggel tudósítójának más oldalról nyert információja szerint a magyar álláspont megmáshatatlannal az, hogy semmiféle junktimot a jóvátétel és az optánsügy között teremteni nem lehet.

Teljesen lehetetlen, hogy az optánsokat a magyar kormány kártalanítsa, amikor ezt sem a hadikölcsöntulajdonosokkal, sem a háború más károsultjaival szemben nem teszi. A magyar delegáció utalt arra is, hogy ma még Ausztria gazdasági helyzete is jobb a Magyarországnál. A konferencia egyébként napok óta holtponton van.

a Magyarországgal szemben támasztott merész követelések csakugyan a teljes sikertelenség veszedelmével fenyegetik a konferenciát.

Lehetséges, hogy ha valami kivezető utat nem találnak, fölfüggesztik a tanácskozást, hogy megfelelő diplomáciai előkészítés után egy későbbi időpontban folytassák.

Véres összeütközés Lipcsében és Hamburgban a rendőrség és tüntető kommunisták között

Berlin, október 27.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap Lipcsében és Hamburgban összeütközésekre került a sor kommunisták és a rendőrség között. Lipcse Lindau nevű külvárosában kommunisták tiltakozógyűlést tartottak a Vörös Frontharcosok szervezeteinek beállása miatt. A rendőrség a tömeget szét akarta osztani s e közben

véres utcai harcra került a sor, amelynek folyamán többen megsebesültek.

21 kommunistát letartóztattak. Egy kommunista gyűlés résztvevői és a rendőrség között Hamburgban is összeütközésekre került a sor.

A rendőrök a tömeg közé léptek.

Egy tüntetőt állítólag fejtőlészt.

Bárány István mindkét versenyét fölünyesen nyerte Nürnbergben

Nürnberg, október 27.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Bárány István nürnbergi debütjét óriási érdeklődés előzte meg. A nürnbergi VC uszodájában

a város főpolgármestere, dr. Luppe üdvözölte és Nürnberget ábrázoló rézkarcot nyújtott át neki.

Bárány az utazástól kissé fáradtan, nem uszta ki teljesen a töle várt időket. Eredmények:

100 méter: 1. Bárány 1 p. 00,9 mp. 2. Niklas (Bayer 07) 1 p. 07,9 mp. 3. Althof 1 p. 09,3 mp.

200 méter: 1. Bárány 2 p. 21,4 mp. 2. Beyer 2 p. 40,4 mp. (15 méter előnyvel indult és 6 méterrel végzett Bárány mögött.) A. Ackermann 2 p. 42,5 mp.

Sulkovszky Ida hercegnő, a volt Tagányi Sándorné, a bányakövi 6000 holdas birtok és a feistritzi kastély uronője Bécsben 30 silling havi bérért mindenestől cseléd lett

Bécs, október 27.

(A Reggel tudósítójától.) A bécsi lapokban nemrég apróbetűs hirdetés jelent meg: „Jó családból való asszony minden házimunkára vállalkozik.” Levelezőlapra hívásra öszülő hajja, becses arcu, fáradt külsejű nő jelentkezett és amikor hosszas hiábavaló keresés után az asszonynak sikerült helyhez jutnia, szolgálatadói megrökönyvéssel tudták meg, hogy

az új cseléd neve: Kunovskyné született Sulkovszky Ida hercegnő.

A hercegnő mindenestől lett és 30 schilling bért kapott egy hónapra. Nevét nemcsak gazdája, hanem a szomszédok és az egész utca ismerték, nemcsak azért, mert ezt a nevet Ausztria egyik legelőkelőbb családja viseli, hanem azért is, mert Ida hercegnő nevével kapcsolatban két évtizeddel ezelőtt országára szóló családi botrányok, pörök és bűnügyek légiója foglalkoztatták a közvéleményt. Kalandos történetek szála fűződtek Sulkovszky Ida hercegnő köré és ezeknek a történeteknek középpontjában egy aradi magyar ügyvéd, később munkanélküli országgyűlési képviselő, dr. Tagányi Sándor állott.

Dr. Tagányi volt a feistritzi kastély volt uronőjének első férje,

mielőtt a hercegnő egy német grófhoz, majd egy gazdag lengyel nemeshez ment férjhez s romantikus pályáját egy bécsi külváros eselédházában fejezte volna be. Ida hercegnő atyja, Sulkovszky József Mária herceg, a mesés gazdasági osztrák főúr, először akkor vonta magára a közfigyelmet, amikor családja ellenzése dacára egy bécsi operettprimadonnát feleségül vett és a színésznőt a Karltheater színpadáról a feistritzi kastélyba vitte magával. A herceg rokonnak rövid idő múlva sikerült elérnie,

József Mária herceget „költekező és botrányos életmódja miatt” gondnoknaks alá helyezték.

és a herceg gondnokává egy aradi ügyvédet dr. Tagányi Sándort neveztek ki. Sulkovszkyt egy előkelő osztrák ideggyógyintézetben he-

lyezték el, innen azonban összeköttetések révén sikerült elmenekülnie. Kevésse utóbb Brüsszelben majd Párisban bukkant fel a bécsi társaság egy közismert szépségének, Veseky Máriaéknak a társaságában. Ida hercegnő ekkor már nagy lány volt, pénzhez azonban csak akkor jutott, ha a feistritzi kastély értékes berendezéséből sikerült valamit anyja segítségével titokban eladnia, mert a hatalmas Sulkovszky vagyon korlátlan ura Tagányi Sándor volt, aki csak szűkös apánaszét juttatott a Párisban élő herceg feleségének és leányának.

Sulkovszky Ida hercegnő az aradi fiskális felesége lett.

Egy millió forint középpénz és az Arad mellett levő Bankótán 6000 holdas birtok volt a hozománya. Tagányiéknak nemsokára fiuk született, a kisfiú azonban néhány hónapos korában meghalt. Ezzel a halálessettel újra megindultak a mende-mondák a hajdani Sulkovszky hercegnő körül. A hercegnő házassága boldogtalan volt. Tagányi Sándornak, aki a birtokán országgyűlési képviselő lett, családi bajairól országgyűlésen beszélt.

A gyermek halála is olyan titokzatos körülmények közt történt, hogy a büntető-törvényesek rendelkeztek a kisfiút exhumálták.

A gyermek halálának okát nem lehetett megállapítani, a büntetőeljárás félbeszakadt, a hercegnő azonban a megrendítő eset után elvált a férjétől. Néhány évvel szerencsétlen magyarországi házassága után Ida hercegnő újra férjhez ment egy német grófhoz. Csak a házasságtörés után derült ki, hogy Schmetton gróf, a második férfi, már többször állt különböző vádakkal terheltlen a német bíróságok előtt. A gróf karrierje nem szakadt félbe a házassággal sem; újra meg újra közönséges bűneseményekkel vádolták; végre

elítelték lopásért azon a címen, hogy ellopta felesége jeggyűrűjét.

Ida hercegnő alig vált el, ismét férjhez ment egy Kunovszki nevű lengyel földbirtokoshoz. A néhány évvel előbb fejedelmi Sulkovszky-vagyonból akkor már nem maradt egyéb, mint a feistritzi kastély, amely nemsokára egy bécsi bankáré lett. Ida hercegnő életének regénye pedig ettől fogva gyors változásokkal pergett tovább. Feistritzt után egy kis ház egy osztrák faluban — aztán a mostohafiu támogatása —, aztán az sem.

A hercegnő vödört vesz az egyik kezébe, seprőt a másikba és üzletre jár takarítani.

Üzletenként 2 schillinget kap a padló fölmosásért. A hercegnő arcára ráncok barázdálódnak, szeme elvesztette fényét, a feistritzi kastélyra, a bányakövi hateres holdra már nem emlékszik. Közönyösen néz szét a bécsi külváros rozoga berendezési eselédházában, boldog, hogy meleg otthona van...

A kártékony fogkőnél erősebb

legyen mindennapos ellenszerünk, hogy fogaink szépségét megőrizhessük. 40 esztendője bizonyítja ezen hatását a

SARG

KALODONT

Egészséges fogak

MARGITSZIGET

SZÁLLODA. SZANATÓRIUM
DIÉTÁS KONYHA
VIZGYÓGYINTÉZET

Szobák (hideg-melegvíz, telefon stb.) 8.— P. 161, fürdőszobával 10.— P. Nögyzseri étkezési penzió 8 P.

Egész télen át nyitva!

svéd számológép
a legtökéletesebb

Képviselet: Greinitz-Pirkner Rt. V, Nádor-utca 11. Tel.: Aut. 143-22

„Ellenoffenzívába nem megyünk, innen soha a béke megbontása nem fog kiindulni!”

— üzenté a gyöngékedő gróf Apponyi Albert a vasárnapi katolikus nagygyűlésnek

Orsenigo Cesare pápai követ magyar nyelvű beszédében mondta el, hogyan dolgozik a pápa

Klebensberg kultuszminiszter: „Borzasztó lenne, ha a vezető államférfiu egyetlen ballépése, számítási hibája végleges katasztrófába döntene egy egész nemzetet!”

(A Reggel tudósítójától.) A zuhogó eső, amely vasárnap a fővárosra szakadt, egyáltalában nem zavarta meg a katolikus nagygyűlés programszerű lefolyását. A Vigadó felé már tíz órakor megkezdődött az előkelőségek özönlése, egymás után érkeztek a magyar egyházi, társadalmi és politikai élet kiválóságai a nagytérembe, ahol az elnöki emelvény fölött villanykörtékből formált hatalmas kereszt világított. Az emelvényen gróf Zichy János ült az elnöki székekben, föle jobbra külön trónszéken foglalt helyet *Szerdi hercegprimás*, balra *Orsenigo Cesare pápai követ* és körülötte a püspöki kar tagjai. A nagygyűlésen *rendkívül sok arisztokrata* vett részt és megjelentek a kormány részéről *Klebensberg* és *Zsitvay* miniszterek, a felsőházat *Wallacsis Gyula* báró, a képviselőházat *Czettler Jenő*, a fővárost *Ripka* főpolgármester és *Sipőcz* polgármester képviselték. A pápai himnusz után Zichy János bejelentette, hogy

gróf Apponyi Albert gyöngékedése miatt nem einkölkölhet a katolikus nagygyűlésen, de beküldötte megnyitóbeszédét:

— Ha szabadságunkban vagy hagyományainkban megtámadnak, tömör falanxként állunk azok megvédésében — írja Apponyi —, de ellenoffenzívába nem megyünk.

mert tudjuk, hogy mivel tartozunk hazánk belső békéjének. A kritikát se vigyük szükségletlenül a fórumra, mert ebből senkinek haszna nincs és csak keserűség születik. *Innen soha a béke megbontása nem fog kiindulni,* itt soha a magyar nemzeti egység pilléreit nem fogjuk döntögetni. A katolikus tömörülés nem hatalmi szervezkedés. *Mi sem all vallásunk lényegével szögesebb ellentétben, mint a hatalomról dulakodó felekezetieskedés.* Századok folyamán erre az egyházra rezakadt minden, ami emberi alkottal szemben végtelenül jelentett volna: üldözés, elnyomás, hiteszkadás, belső romlás, tévtaok terjedése, a gőzök és testiségnek vállvetett lázadása és ime, nemcsak állunk, hanem az emelkedésnek idejét éljük. A jelen erőt, mozgalmat, szükségleteit, hibáit, lelki krízisét kell megértenünk és az örök igazságokat ezekre alkalmaznunk, a modern ember által megérthető nyelven. *Ez nem modernizmus az egyház által elítélt értelemben, mert a hangsúly mindenkor az örök igazságokon fekszik, amelyekből senki és semmi kedvéért nem áldozunk föl egy betűt sem.* Benne vagyunk a jelen megismerésében, szükségleteinek szeretetteljes gondozásában, de ez nem zárja ki, hanem egyenesen magába foglalja az *erőteljes küzdelmet a korban divatosá vált erkölcsi tévelygésekkel szemben.* Ezen a ponton azután *harci szervezetté válik a mi tömörülésünk.*

E kornak talán legveszedelmesebb erkölcsi elfajulása: *a házassági intézmény meglazulása a társadalomban.* Sokat beszélnek mindenféle a házasság kríziséről, ennek is teremtenek külön irrodalmat és ajánlanak vadabban vadabb, ocsánytalan ocsányabb ügyvezelt reformokat. *Ezzel a társadalmi veszéllyel szemben a küzdelem súlypontja az egyén ellenállóképességében rejlik.* De ki tagadná, hogy hatalmas segédereket képvisel a keresztény közelemény, az *erkölcsi motívumokból táplálkozó törvényhozás és kormányzat?* E segéderek megszerzése tömörülésnek egyik főcélja s ha ez társadalmi és küzdelembe kerül, *nem szabad visszariadnunk sem a fáradságtól, sem a küzdelemtől!*

Miután Zichy János befejezte Apponyi leveleinek fölolvását és indítványára a nagygyűlés *távlatban üdvözölte a pápát, Zita királméret és a kormányzóit.*

Orsenigo Cesare pápai nuncius tartott magyar nyelvű beszédet a pápáról:

Amely napon valaki fölép a pápai trónra és a pápai tiara érinti homlokát, már nem tartozik többé egy nemzethez sem. XI. Pius uralkodásának jellemző vonása a nagyszabású apostoloskodás. De

Áldott állapotban lévő nők és ifju anyák

a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által rendes gyomor- és bélműködést érnek el. A modern nőgyógyítás főképviselei a „Ferenc József” vizet igen sok esetben kipróbálták és kivétel nélkül hatónak találták. A „Ferenc József” keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható,

sok vallásos buzgalom és jámborság közepette

XI. Pius nem hanyagolta el a Szenteknek diplomáciai érdekeit sem.

Harminchárom államnak van ma képviselője a Vatikánnál és ezek között van egy, akinek jelentése világszerte kibeküldést jelent: az Olaszországnak nagykövete. XI. Pius nagytatókörtü és szilárd diplomata! Van-e valaki, aki Rómába zárandokolván, ne hallotta volna XI. Pius jóságos atyai szavát? Nappali munkája után

XI. Pius tovább dolgozik, az éjszaka késő óráiban is, ilyenkor olvasszatja a világ minden részéről beérkező jelentéseket.

Bihornokok, nunciusok, érsekek, püspökök értesítik arról, ami az egész világon az ő fiai között történik. Ez a férfiú rövid idő múlva, december 20-án a pápi élet legtrikább eseményét: *aranymisztét fogja ünnepelni.* Ez az ünnep az egész világ ünnepe lesz!

Magyarországot nem közönséges kötelek fűzik a szentséges Atyához.

Magyarország földrajzi fekvése és történelmi földadata hozta a magyarokat ebbe a helyzetbe, hogy *benyűgösebb és gyakoribb érintkezésbe jutottak a római pápákkal, mint sok más nemzet.* Kedves

A hercegprimás a vasárnapi körmenetben résztvevő hatalmas tömegnek szakadó esőben beszélt a parlament előtt

Vasárnap délután négy órakor indult el a katolikus nagygyűlésen résztvevő közönség hatalmas körmenete a Bazilika elől. Szerzetesek, cserkészek, iskolás fiúk és lányok, postások, vasutas- és rendőrenékarok, bányszökök, falusi hívek lépkedtek fehér karings papjaink vezetésével

az impozáns körmenetben, melyet a szakadó eső sem tudott megzavarni.

Az oltári szentséget *Szemrecsányi* egri érsek vitte, a baldachin után haladtak *Augusta* főhercegnő és a főhercegi család többi tagja, majd a katonai és polgári előkelőségek követek. Résztvevő a körmenetben egy katonai díszszázad és egy félélszázad ragyogó egyenruhába öltözött lovasrendőr is. Az utolsó két oldalán *lázerekre menő tömeg* várakozott a *rendőrkordonok mögött, a házak ablakából ugyancsak lázerek figyelték a lobogó gyertyák fénye között a hatalmas körmenetet.* A Kossuth Lajos-téren mindenütt villanylámpák égtek és a parlament főbejáratainál felállított oltár fölött hatalmas villanykereszt ragyogott. Harosnák hangja föltötte be a tündéri fényben uszó teret, amikor a hercegprimás és a püspöki kar megérkezett a parlament lépcsőjéhez. A hitatos esőben figyelték tízezrek

Serédi hercegprimás, aki födellen fölval állva tartotta meg szakadó esőben szentbeszédét.

melyet tízenkét megafon vitt szét a hatalmas tér minden részébe.

magyarjaim! Valahányszor csak fölhangzan hallom templomaitokban a fohászt a Szentatyaért, hálával telt szívemben ösztönyszerűen ez a fohász esendül meg válaszul: *„Isten áldd meg a magyart, jó kedvel, bőséggel!”*

Hász István tábori püspök ünnepi beszédében a Szent Benedek-rend ezernégy száz éves jubileumával foglalkozott és *megemlékezett a magyar benedékek nemzetépítő munkájáról.* A díszgyűlés utolsó szónoka

gróf Klebensberg Kunó

— Mindig aggodalom tölti el lelkemet — mondotta a kultuszminiszter —, ha olyan beszédet, olyan politikai okoskodást hallok, hogy egy szép napon a világ irányadó nemzetének jóakarata, rokonszenve nem tértekben fordul majd felénk, hogy egy kezvező népszövetségi határozattal megváltoztatják az igazságtalan trianoni határokat. *A dolog nem fog ilyen könnyen menni.* Bár hiszem, hogy helyzetünk megjavítása nem fegyveres nton történik

mégis azzal tisztában kell lennünk, hogy ez nem követhetjük be nagy erőfeszítések, nagy megpróbáltatások, nagy áldozatok, nagy szenvedések nélkül. Képes lesz-e a magyar nemzet minderre! — ez elsősorban a nemzet erkölcsi egészségétől függ. Meg tudjuk-e nemzetünket tartani olyan erkölcsi egészségben, amely képessé tesz rendkívül kemény, lelemi, társadalmi, gazdasági és politikai erőfeszítésekre? — ez a magyar probléma magya és lényege — A magyar nemzet életének nagy eseményeinél mindig összefonódik a *nemzeti és a vallási gondolat.* Az erősen vallásos emberre nézve nagy bizalom és erőforrás, hogy tudjuk, hogy egy igazságos és jóakaró Atya vezeti a maga világtervei szerint történeti utján az emberiséget és annak keretében az egyes népeket. Hiszen

borzasztó lenne, ha a vezető államférfiu egyetlen ballépése, számítási hibája végleges katasztrófába dönthetne egy egész nemzetet.

A magyar politikai gondolkodás hisz a providenciában, hisz egy jóságos, hatalmas kézben, amely megint föl fog bennünk emelni. Gyöngériként a nagy megpróbáltatások napjaiban hatványozza meg az aki a népek sorsát megföllebebezhetteen szavával intézi.

A hercegprimás a vasárnapi körmenetben résztvevő hatalmas tömegnek szakadó esőben beszélt a parlament előtt

— Mi tagadás, volt idő — mondotta a hercegprimás —, amikor mi, magyarok is hitlenül elfordultunk Istentől és öhelyete emberekbe helyeztük bizodalunkat. De most, az *egyre nyomtasabb gazdasági, társadalmi és nemzetközi bizonytalanságban* méltán megrendült az emberekbe vetett reményünk. Azért csak Krisztustól várjuk a gyógyulást, mert tudjuk, hogy *gyógyíthatók a nemzetek.* Ne szégyeljétek, hanem valljátok és ha kell, védelmezétek a szent hitet, amelyet Krisztus urunk tanított.

Azon hamis jelszóval, hogy a vallás magánügy, ne engedjétek szent hitüket társadalmi és állami életünkben kiszorítani.

*Miért kellene a hívő emberekből összevált társadalomnak vagy államnak hitetlennek lennie? Itt nincs helye a megalkuvásnak, nincs helye a semleges pártoknak, mert megmondotta Krisztus urunk: *Aki nincs velem, ellenem van!* És amikor így nyíltan Krisztus mellett foglalunk állást, senki se féltsé fölünk a hazáit, mi nem helyezkedünk szembe édes hazánk igazi érdekeivel.*

Minél buzgóbb katolikus életet élünk, annál különb hazafiak is vagyunk.

Mi, magyar katolikusok, mint hazafiak, hisszük, hogy *nincs meg veszte minden, hogy lehet még föltámadás!* Mi tudjuk, hogy lesz is föltámadás, ha Krisztus király nem áll meg idekint, hanem minden jóval

bevonul törvényhozásunk házába.

ha fölláítja trónját közöttünk és uralkodik országunkban és szívünkben.

A hercegprimás beszédének befejezése után harosnászó közben *megáldotta a hatalmas tömeget,* amely imnepéyes menetben kísérete vissza az oltári szentséget a Bazilikába.

„Nem az emberek, hanem a helyzet fogják Bethlen Istvánt fölborítani!”

— mondja űrgróf Pallavicini György, aki szerint a gazdasági krízis még nem érte el mélypontját

(A Reggel tudósítójától.) Zuhog a vasárnap déli eső a várbeli esendős utca kövezetére, de a régi palota méteres vastag falai mögött barátságos meleg van... A puritán, bolthajtásos uriszobában nagy lépésekkel jár föl-alá

Pallavicini György űrgróf.

aki az imént érkezett bírtokáról, Mosdósról. Halántéka fölött megcsúszott, szeme komoly és zárkóztatásban néz, mint régente, Mély, forrás hangjából is mintha csozlott volna a régi derű...

— Nem, nem vadászatról jövök — feleli kérdésre —, azt rábizom a politikusokra... Nekem erre nincs időm és alkalmam, Ma nincs az a gazda Magyarországon, akinek ne lennének gondjai.

— A nagybirtokosok, a hitbizományosok urai is megszenvedik a mai gazdasági krízist!

— Azt hiszem, nem vagyok szubjektív, amikor azt felelem: a legnagyobb bírtokostól a földbírtokreform dűsáival boldogított kisgazdáig mindenki egyformán viseli a magyar mezőgazdaság válságát. Akinek nagyobb vagyona van, az pillanatnyilag kevésbé érzi, mint a közép- és kisgazda. Ellenben tény, hogy

ma semmiféle mezőgazdasági üzem nem hoz jövedelmet, tehát mindenki a főkéjéből él.

A mezőgazdasági üzemek ma egyetlen ténykedésre szorítkoznak: versenyfutásnak az idő ellen... Vagyis csak az nem merül el, aki győzi kívánni a jobb időket.

Egy millió katasztrális holdra teszem azt a földterületet, amely a mai Magyarországon piacon van és nem akad vevőre.

A hitbizományi bírtokos ugyanolyan helyzetben van, mint a többi gazdag, hiszen ma jelzálogkölesönökről, hosszulejárata kölesönökről beszélni sem lehet...

— Hol látja az általános gazdasági krízis határát és miben a konzervációt?

— Közöly, de igazság, hogy a magyar gazdasági helyzet összefügg a világ gazdasági helyzettel. Krízis ma majdnem minden országban van, de

nálunk súlyosbította a helyzetet a kormány évek óta tartó hibás gazdasági politikája.

A mai rendszer gazdasági politikájának két erendendő hibáját látom: az első, hogy nem támasztotta alá a mai Magyarországot egyetlen erőforrását, a mezőgazdaságot, aminek következménye lett az az, hogy a többi gazdasági ágak is válságba jutottak... A második: talkótekeztek és ez a gazdálkodás főként a legimproaktívabb tárcáknál jelentkezett. A talkókezés, amíg egyrészt romtotta hitelünket, másrészt, amint látjuk, olyan illuziókat keltett, amelyek egyik oka, hogy egyáltalán beszélni lehet Magyarországot jöközöttabb jövételi kötelezettségeiről. Nem hiszem, hogy a krízis mélypontját elértük volna,

gazdasági viszonyaink még romolhatnak.

Ma nem lehet határról beszélni: szorosán összefügg ez a mai kormánypolitikával. Más rendszer más atmoszférát teremtené, de nem hiszem e percben, hogy még egy rendszerválto-

zás is rögtön megváltoztatná a helyzetet. Eppen csak meggyújtatná a közönséget, hogy a hatalomra jutott új államférfiak beszüntetik a pénzpócsékolást, a külföldön pedig emelné hitelünket. Mert odakint pontosan ismerik helyzetünket, tájékozva vannak pénzügyi politikánkról, nagyzási hőbortajainkról és részben örvendeznek ezek fölött...

— Miért vonult vissza teljesen a politikától?

— Parlamenten kívül nehéz aktív politikát csinálni — feleli Pallavicini űrgróf. — Legnehezebb pedig nálunk, ahol még a parlamentben is alig lehet ellenzéki politikát folytatni. Tisztelet a nagyon kevés kivételnek, de sajto-

viszonyaink is olyanok: alig van rá lehetőség, hogy a lapok ellenzéki hangon szóljanak. Eddig meglehetősen cöltaunak láttam volna, hogy

én vagy hasonlóan gondolkodó emberek a kormányt kritizáljuk — ezt egyetlenek tartottam az üres szájmacepéssel.

Régebben megpróbáltam — sokszor teljesen magamra hagyva —, hogy megbuktassam a mai kormányt, mert tisztában voltam, hová vezet Bethlen István politikája. Ma beigazoltaknak látom aggályaimat, de azt hiszem, hogy már az ország többsége is ráeszmélt e providenciális államférfiu kül- és belpolitikájának értékére. A miniszterelnök által alkotmányosnak állított magyar közéletben egyes embereknek nincs lehetőségük arra, hogy a helyzeten változtassanak. Itt, sajnós,

nem az emberek, hanem a helyzet fogja Bethlen Istvánt fölborítani...

Az eső esőndje őrli meg a szobát. Künn zuhog...
Denes Zsófia

Holtányilváníását kéri

Havas Ernő udvari tanácsos fiának, aki 16 évvel ezelött nyomtalanul eltűnt Nizzában

és akinek fölkuatására még ma is 50.000 svájci frank jutalomdíj van kitűzve

(A Reggel tudósítójától.) Tizenhat év előtti rejtélyes dráma emléket eleveníti föl az a hivatalos átirat, amely vasárnap érkezett a törvényszéktől a budapesti főkapitánysághoz dr. Havas Zsigmond Ernő ügyében. Tizenhat évvel ezelött 23 éves fiatal ember volt dr. Havas Zsigmond Ernő, Havas Emil udvari tanácsos, a Magyar Lecsámítoló és Pénzadó Bank igazgatójának fia, aki már akkor ügyvéd volt s a Magyar Agrárbank cégvezetője és akinek ezen a pályán tehetsége és összeköttetése révén renkiivűli sikert jósoltak. A fiatalember

1913 husvétján szüleivel együtt Nizzába utazott, ahol megfejthetetlen, rejtélyes dolog történt vele.

Egy este lement a szálló fodrászüzletébe, onnan kijövet autóba ült és, azóta nyomtalanul eltűnt. A kétségbeesett szülők azonnal jelentették eltűnését a nizzai rendőrségnek, de ennek a nyomozása eredménytelen maradt. A szülők visszatértek Budapestre és, fölkerítették a világ összes rendőrségeit és a világ leghíresebb magánélektitjeit, hogy kutassanak fluk után és

50.000 svájci frankot tűztek ki annak,

aki nyomra vezetni őket. Garmadával érkeztek a levelek a világ minden tájáról, mindenféle rejtélyes halottakban vélték föllismerni a világszerte szétküldött fényképekről az eltűnt fiatal embert, a szülők újabb és újabb reményekkel indultak el távoli külföldi városokba,

hogy talán agnoszkálhatják eltűnt flukat, reményeikben azonban újabb és újabb csalódtak. Még a háború alatt is jöttek olyan külföldi értesítések, amelyek szerint állítólag megtalálták Havas Zsigmondot, de

maig is titok, hogy a nizzai éjszakában 16 évvel ezelött hova tűnt el a fiatal pesit bankigazgató.

Atya már le is mondott arról, hogy valaha megfejthessék ezt a titkot, anyja azonban nem tudott ebbe beleenyogodni és az évek során át folytonosan várta, hogy fia visszatér. Az asztalnál 16 év óta minden nap ott állt egy üres teríték.

megjertettek az eltűnt flunak még szeptember 12-én is, amely napon Havas Emilné meghalt.

Halála napjáig várta vissza eltűnt fiát a lesújtott anya és csak most, halála után lehetett lépéseket tenni dr. Havas Zsigmond Ernő holtányilváníására iránt, mert amíg édesanyja életben volt, a család nem is gondolhatott erre. Havas Emil most kérelemmel fordult a törvényszékhez, hogy fia függőben levő anyagi ügyeinél rendezése végett

rendelje el a holtányilváníását,

amire a törvényszék fölhlivta a rendőrséget, hogy újabb kutasson az eltűnt után. A kitűzött 50.000 svájci frank jutalomdíj ma is érvényben van...

Fritz Lang

milliók osodafilmeje:

A hold asszonya

(Rakétával a világűrben)

e hét közepén diadalmasan megjelenik Budapesten

A filmet THEA VON HARBOU írta

Főszerepeit WILLY FRITSCH és GERDA MAURUS játsszák

Az utolsó hatalmas némafilm!

UFA

PALACE

ORION

CAPITOL

Olcsó árusítás!

Spira és Beregi

Kossuth Lajos-u. 15

Harisnya (Párisi) ... P 6⁵⁰

Zokni (Párisi) P 4⁵⁰

Gallér (Külföldi) P 1²⁰

Nyakkendők (tisztaselyem, őszi újdonságok ... P 5⁵⁰

Anderson angol se-lyempoplin-gekek, méret után ... P 17-25^{ig}

Minden készletünk rendkívül olcsó áron árusítjuk

A vértanuhalált halt Perényi Zsigmond báró sirját, halálának nyolcvanadik évfordulóján, ünnepélyesen megkoszoruzta a parlament és a főváros

A halottak napját megelőző vasárnapon a szakadó eső miatt csak Kevesen jártak a temetőkhöz

(A Reggel tudósítójától.) A Kerepesi-temetőben csak a szakadatlanul hulló őszi eső, a földet borító barna falevelek, a sírok közt csupán pár pocolyák mutatják, hogy október vége van. A halottak napját megelőző utolsó vasárnap délelőtt a halottaknak jóformán egyetlen látogatójuk sem akadt, a „Köztemető“-földrészel induló különvillamosok üresen, koszorúk nélkül érkeztek a Fiumei-útra. Csupán Perényi Zsigmond bárónak, az 1848-49-i parlament főrendiházi elnökének sírjánál gyűlt össze többszázfős közönség, hogy megünnepelje a nagy hazafi vértanuhalálának 80. évfordulóját. Két városi hajdu öszegzőnyílt gyászatyolós zászlókat tartott a sír mellett, a zászlók közt a Rákóczi-Szövetség nevében Deák-Bárdos József beszélt.

Perényi Zsigmond báróról, akinek elnöklése alatt mondta ki az országgyűlés a Habsburg-ház trónvesztését

és akiről Kossuth azt írta, hogy emelt a kimagasló egyéniségnek öncellen hazafiságot választja mintaképül. Puky Endre alelnök a képviselőház, Beöthy László a felsőház, Kélemen Kornél a Magyar Nemzeti Szövetség, Rostagny Áchilles a főváros, Jecsenzky T. Irma pedig a Nők Pro Hungaria Világosbírósága nevében helyezték hatalmas babérgoszort a sír mellett talapzatára. Az ünnepség közben elkezdett zuhogni az eső, ez azonban nem zavarta a gyászünnepélyen részvevő ezüsthajú öreg-

urakat, akik esernyőjük alatt rendületlenül kitarítottak. A szabadságharc nemes vértanujának unokája, Perényi Zsigmond báró is mindvégig fődellen fűvel állt az ünneplő csoport közepén. Perényi sírlelkétől a közönség a szabadságharc kilenc októberi vértanujának obeliszkjéhez vonult, amelyet a talapzat földrésze szerint „elnyomott nemzetük helyett a honleányok kegyelme emelt”. Az emlékmű előtt a szüntelenül zuhogó esőben Kacziány Géza mondott emlékbeszédet, aki beszéde végén a katolikus nagygyűléshez intézte szavait:

— A katolikus nagygyűlés — mondotta — áldozhatna egy virágzását a szabadságharc vértanujának is.

Nemesek a fényt és a pompát kell megálni, hanem azokról az egyszerű, szegény plébánosokról is meg szabad emlékezni, akiket kopott reverendájukban a bitófa alá hurcoltak, mert hazafias lelkiismeretük sугallatára inkább Kossuth, mint a hatalom hívó szavára halgattak.

Kacziány beszéde után a szomszédos obeliszk talapzatára, amely alatt Bossány Lászlónak, a szabadságharc vértanuhalált halt újságírójának, Kossuth kedvence publicistájának hamvai nyugszának, a főváros nemzetiszíniú babérgoszort helyezték el. Bodor Márton még a munkásság nevében tett le néhány szál virágot a vértanúk sírjára. Azután eltávozt az ünneplő közönség és a síri őszi eső tovább áztatta a halottak napja előtt néptelen temetőt...

gazdasági összeomlások sorozata, átmenet a jogsztatis. Bethlen tudott demokrata lenni akkor, amikor azt a politikai szükségesség kívánta. Miért nem tud most demokrata lenni, amikor az ország érdeke kívánja meg? Bethlen nem ismeri a szelek járását, rossz gazda, rossz meteorológus, rosszul járalkodott a nemzet javával.

A kormány napjai meg vannak számlálva és az egységes párt hajója süllyedőben van.

Pakots rendkívül éleshangú beszédét lelkesedéssel fogadták. Ezután Propper Sándor beszélt a parlament mai összetételéről:

— Elég volt a jogfosztásból — mondotta. — Kívételjük a demokráciát, a titkos választójogot. Olyan parlamentre van szükség, amelyben nem ki-nevezett szolgabírák és főispánok ülnek, amelyben nem ülhetnek olyan képviselők, akik földokolnak a panamában...

Amikor Propper idáig ért beszédében, vitéz dr. Petróczy Lajos rendőrkapitány megvonta tőle a szót és kijelentette, hogy

a gyűlést föloszlattja.

Nagy tumultus támadt erre az intézkedésre, a tömeg követelte a gyűlés folytatásának engedélyezését, de a rendőrkapitány nem mósította meg rendelkezését.

— Vegye tudomásul a kapitány ur — kiáltotta Propper képviselő, tulharosgya a tömeg lármáját. — hogy eljárást szóva fogom tenni a parlament ülésén, mert ebben mentelmi jogom megsértését látom és a cérelmet bejelentem a mentelmi bizottságnak.

Vitéz Petróczy rendőrkapitány fötartotta intézkedését. A tömeg néhány percig még tüntetett a gyűlés föloszlatása ellen, őljenezte a két képviselőt, azután nyugodtan szétozolt.

Krása Jenő mint férj, a saját, valamint gyermekei Janosi és Laei, az apja Kohn Samu, anyósa, testvére, sógorai, sógorai és az egész kiterjedt rokonság nevében is szomorú szívvel jelenti, hogy a legjobb hitves, a legönfeláldozóbb anya, hűséges gyermek, testvér és rokon, a mi legdrágább kincsünk

Krása Jenőné

szül. Kohn Margit

folvó hó 26-án, életének negyvenedik, legboldogabb, házasságának huszadik évében, rövid szenvedés után nemes lelkét átadta az Örökkévalónak.

A drága halott hült tetemét folvó hó 28-án, délután 1/3 órakor, Budapesten, a rákoskeresztúri izraelita temetőben fogjuk örök nyugalomra helyezni.

Nincs többé Anyukánk, de szelleme örökké élni fog közöttünk. Nagykanizsa-Budapest, 1929 október havában.

Minden külön értesítés helyett.

Mély bánattal tudatjuk, hogy forrón szeretelt testvérünk, nagybátyánk

Scheibel Ignác

életé 73. évében a hó 26-án este 1/4 órakor, hosszu szenvedés után elhunyt.

Azok, akik az ő szeretetreméltó egyéniségét ismerték, azok érzik azt a nagy veszteséget, amely bennünket ért.

Temetése a hó 28-án, hétfőn délután 1/4 órakor lesz a rákoszentmihályi izraelita temető halottasházából.

Emlékét soha el nem múló szeretettel őrizzük! Derkovits- és Galambos-család.

Gyászruhák

4 óra alatt

Horváth és Halász

női gyászruhakészítő vállalat, IV, Váci-utca 26

teljes gyászfelszerelések speciális raktára

Telefon:
Aut.
8771-09

Csizmadia András e héten memorandumot ad át Bethlennek,

hogy megszürgesse a gazdasárelmek orvoslását, az adóterhek csökkentését és az állami luxuskiadások könyörtelen megszüntetését

„A kiscgazdák országszerte fölébrednek“...

(A Reggel tudósítójától.) A Békésvármegyei Kiscgazdák Egyesülete multheti nagygyűlésének határozatai alapján Csizmadia András kormánypárti kiscgazdaképviseelő nagyszabásu memorandumot dolgozott ki, amelyet

e héten nyújt át Bethlen miniszterelnöknek.

Memorandumának tartalmáról és esetleges politikai következményeiről

Csizmadia András

ezeket mondotta A Reggel-nek:

A memorandum részletesen felsorolja mindazokat a gazdasárelmeket és panaszokat, amelyeknek orvoslása a kormányra tartozik. Eppen ezért a memorandumot nem csupán a miniszterelnök urnak nyujtom át, hanem a gazdasági minisztereknek is, külön-különzedve azokat a kívánásokat, amelyek a pénzügyminiszter, földmívelésügyi miniszter, illetve a kereskedelmi miniszter elé tartoznak. Nem

elégzünk meg a szoros értelemben vett kiscgazdapanaszok fölsorolásával, hanem

megsürgeljük az adóterhek általános könynyítését is, továbbá a kartelek megrendszabályozását és az állami luxuskiadások könyörtelen megszüntetését.

A mai súlyos helyzetben a legszigorubb takarékossga van szükség.

kezdjük meg tehát a takarékossgát előbb fönn,

azután folytatódjék lemm, mindenütt az egész vonalon. Hinni akarjuk, hogy a kormány rövid időn belül konkrét intézkedésekkel orvosolja a memorandumban felsorolt gazdasági bajokat, mert ha ez nem történnék meg:

a kiscgazdák országszerte fölébrednek és akkor minden bizonynyal módosulni fog a kormánnyal szemben való magatartásuk is...

Szegeden föloszlatták a városi balpárt vasárnapi nagygyűlését

Szeged, október 27.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Szeged város polgársága és munkássága már hetek óta erősen készülődik a törvényhatósági választásokra. Két párt küzd a mandátumokért. Az egyik az országos politika kikapcsolásával „Nagyszeged-párt” néven vette fel a küzdelmet és egyesítette a kormánypártot a szabadelvű polgárság egyrészével, a másik a bal-

párt, amely az ellenzéki polgárság és a munkásság szövetsége. A szövötezett városi balpárt vasárnap délelőtt a Széchenyi-mozi helyiségében választási nagygyűlést tartott, amelynek két bejelentett szónoka volt: Pakots József és Propper Sándor képviselők. Gombos István ipartestületi alelnök megnyitja után Pakots József beszélt:

— Az ellenzék — mondotta — tíz év óta harcra a gyűlölködés politikája ellen. A mai választási rendszer nemesak az állampolgári, de emberi méltóságunkat is megaldzza. Tíz éve mondogatja gróf Bethlen István, hogy itt minden csak átmenet. Tehát átmenet a kényzseregységek, a csöddök, a

KOSZORUK

Mindszentekre már 8 pengőttől kezdve, temetkezési koszoruk feliratossal szalaggal pedig 20 P-től fölfelé

PHILANTHIA VIRÁGCSARNOK

IV, Váci-utca 9

Telefon: Automata 875-23

Okos ember csak: JÓ-t vegyen.

Olcsó bunda Dán-tól legyen.

Dorottya u. 5

Kossuth válaszol Bethlennek

(A Reggel tudósítójától.) A miniszterelnök a külügyi bizottságnak, 1929 október 25-én

Kossuth Lajosra hivatkozott, mint a demokrácia fundamentumának, a becsületes, titkos választójognak megtagadójára.

Kossuth Lajos 81 évvel e külügyi bizottsági ülés előtt a **jobbágyság felszabadításával és az állampolgári jogegyenlőség jegyében valóstotta meg**

az ellenségektől körülvett Magyarországon a népképviseleti alapon nyugvó parlamentáris alkotmányt. A miniszterelnök nyilván az 1848:V. és az erdélyi II. törvényekre gondolt, amik pedig csak elenyészlő töredékei annak a **gigantikus reformalkotásnak**, amely a rendi Magyarország helyébe a polgári Magyarország alapjait rakta le és **200.000 kénáltságos választó helyett 800.000 egyenlőjogi állampolgárnak adott választójogot.** Ez a törvény azonban, kodifikátorai szerint is, **„a rendkívüli viszonyok által követelt gyorsasággal”** készült, amugy is csak időiglenesen,

egyetlen nagy választásra, minden statisztikai adat és annak hatására vonatkozó előtanulmány nélkül... Kossuth az átalakulás lázas pillanatában, amikor a határon már megtörténtek az első összeütközések, bölelen és mélyen átérzi, hogy ez a törvény **átemelt intézkedés, „nem teljes és nem tökéletes”** és a következő nyilatkozatban adja magyarázatát:
— Mi akként voltunk meggyőződve, hogy ha a hon, mint joga hozza magával, függetlenné s a független hazában a nép saját sorsának urává lésszen,

a további fejlődés magától elkövetkezik. A 48-as törvények szellemét, 81 esztendő múltán, a mai pörére vetkőzött, erőlesten, erőszakos választási rendszer védelmére felhasználni, kissé túlerős, még ezekben az időkben is, amikor a léleknek az a kimondhatatlan eltorzulása kerekedett fölül, amire magyar szó nincs, amit idegen nyelven **cinizmusnak** neveznek. Egyébként jószívvél

ajánljuk a miniszterelnök ur figyelmébe az alább következő örökörvényű igazságokat, amelyek az éjszaka Kossuth iratainak lapozgatása közben ötlöltek szemünkbe.

Az elmulthatatlan Kossuth válaszol csekben a mai mulandóságának, az örökkévalóság az eliramló pillanatnak:

Korunk szelleme a demokrácia! Mindent a népért és mindent a nép által. Semmit sem a népről, a nép nélkül. Ez demokrácia és ez a korszellem uralkodó iránya.

... a jövő a demokrácié. A nagy amerikai köztársaságban diadalmasan kiállván e rettenetes megpróbáltatás vérfürdőjét, **nincs a földön hatalom, amely az ott uralkodó elvek befolyását az emberiség haladására megállíthatná.**

A jövő a demokrácié! A világ erkölcsi rendjének épp úgy megvannak a maga törvényei, mint az anyagi rendnek. A csekély számnak a kormányától az egyes ember kormányán keresztül az összesség kormányához, az egész nép „self-government-jé”-hez jutni el, ez az a nagy törvény, amelyet a történelem logikája az európai társadalom fokozatos fejlődésének előír. A gőzgép, a távíró, az ipari kémia, mindegy nagy átformáló eszközei a nyersanyagnak, amelyek az emberiség jólétének öregbítésére és terjesztésére szolgálnak, nem hatalmas terjesz-

tői-e ezek a szabadság, a haladás, szóval a demokrácia elveinek?

Nem az a parlamentarizmus lényege, hogy egy teremben levő képviselők többségének akaratára legyen döntő, hanem az, hogy azok, akik a nemzet nevében cselekedni vannak hivatva, határozataikban a nemzet akaratát képviseljék és abban választóik akaratának legyenek kifejezői. Hlyékk a reprezentatív government szempontjából nem az ellenkezik a parlamentarizmus fogalmával, ha a kisebbség a házszabályok korlátain belül ellenzi a nézete szerint káros törvényeket, de ellenkezik az, ha a többség oly törvényeket akar keresztül erőszakolni, amelyek nem képviselik a nemzet, a választók akaratát.

E nélkül a „képviseleti kormány” (amint az angolok helyesen nevezik) megszűnik „képviseleti” lenni s a parlamentáris formák mezébe burkolt abszolutizmussá változik, ami a palástotlan abszolutizmussal még kárhözhatóbb, mert mind a kettő nyomás, de az első hozzá még esalás is.

... alkotmányos országban jogszerint a közvéleménynek kell a kormány és a parlament irányát megadni.

... a közállomány főtartásában az egész nép érdekeltnek tekintessék, legalább az érdekeltek oly túlnyomó számot tegyenek, miszerint a választói jog részély nélkül az egész népre kiterjeszthelessék. Ez nézetünk szerint a cél, mely felé a státusoknak törekedniök kell.

Nincs semmi, ami kártékonyabban hathatna egy nemzet politikai érkölesiségére, mint a hi-

valatosztogató kormány-patronage mértékelen kiterjesztése. Oly forrása ez a nemzet jellemrohasztásának, mely elegendő arra, hogy mégkülömben bölelen szervezett demokráciákban és az erkölcsök megmérgezettsenek, a politikai becsületesség megvesztegetessék s méltólyes hatása alatt a politikai pártállás javadalmhajlásai vetélkedéssé fajuljon. A történelem azt bizonyítja, hogy, amely országban a tisztviselők egész ármádiája függ a kormány kinevezéstől, ott a nemzet ugynevezett értelmesebb része előbb-utóbb két részre oszlik: az egyik az, amely kormány-hívatolba jutott, a másik az, mely jutni szeretnel

... van a nemzetnek becsületében. **egy morális erő,** melyet főnn kell tartani minden áron, mert az fejlesztheti ki a materiális erőnek kétszeresítését és sokszorosítását is, ha szükséges. **Amely nemzet ezen kincsét nem őrizte meg, annak átig lehet jövendője.**

Szerencsétlen nemzet az, amely **institúciók helyett személyekben keres biztosítékot.** Aki nek keze egy nemzet zsebében s kinek kezében egy nemzet fegyvere van, az ezzel a nemzettel rendelkezik.

A politikai bölelesség nem abban áll, hogy a kénytelenségnek engedjünk, hanem, hogy azt megelőzzük, aki ezen intércse nem figyel, az meg fog lepetni a kénytelenségek által, s mindenét odaadja semmiért.

Az én hangom, a kitagadott szegény öreg hontalan hangja elhangzik, mint a pusztában kiáltónak szava. De az igazság szava nem hangzik el, még ha én tolmácsolom is. **Pedig ugy legyen velem közeli halálom óráján az irgalom istenének kegyelme, amint igaz, hogy igazat mondtam!**

Durini di Monza gróf áthelyezése Délamerikába és nagykövetté való kinevezése holnap jelenik meg az olasz hivatalos lapban

Róma, október 27.
(A Reggel tudósítójának távirata.) Több hónappal ezelőtt elsőnek jelentette A Reggel, hogy

Ercle Durini di Monza grófot Mussolini visszahívja a magyar fővárosból, ahol négy éven át képviselte hazáját és működésével szoros baráti kapcsolatokat termelt Olaszország és Magyarország között. Az áthelyezés most befejezett tényvé válik, mert a budapesti olasz követ visszahívásáról szóló rendelet

kedden jelenik meg a hivatalos lapban. A kormány Durini di Monza grófot nagykövetté nevezi ki és

Délamerikába helyezi át, ahol az olasz érdekek szempontjából igen fontos pozícióban folytatja diplomáciai működését. Durini di Monza gróf valószínűleg még

egy hónapot tölt Budapesten, hogy megvárja utódnak kinevezését és személyesen adja át neki a követség vezetését.

Bezegeh-Huszágh főkapitány hosszabb betegszabadságra megy

(A Reggel tudósítójától.) Bezegeh-Huszágh főkapitány néhány nap óta betegben fekszik a lakásán. Betegségével kapcsolatban vasárnap különböző hírek terjedtek el és ezeknek ellenőrzéseken A Reggel érdeklődött a főkapitány egészségügyi állapotá iránt. Azt a megbízható értesülést kaptuk, hogy

a főkapitánynak idegkimerülése van és bár állapota már javult, előreláthatóan hosszabb betegszabadságot fog kérni.

Meister Háziszappan

Tessék pályázni!

„Nagyatádi nem volt sem radikális, sem forradalmár, egyszerű parasztember kiáltott bele a magyar éjszakába“

— mondotta Gömbös Gyula az erdőcsokonyai Nagyatádi-emlékünnepelelyen

Erdőcsokonya, október 27.

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap reggel zuhogó esőben érkezett meg Erdőcsokonyára a kiszgádzák küldöttsége, amelyet Gömbös és Mayer miniszterek vezettek. A miniszterek többdemagukkal kimentek a temetőbe és ott megkoszorúzták az elhunyt kiszgázdavezér sírját. A közösgéházán igen nagy közönség gyűlt egybe. Özvegy nagyatádi Istvánné és a családtagok megérkezése után Halka Sándor református esperes megható imájával kezdődött a gyászünnepelely, majd

Gömbös Gyula

mondott a kormány nevében nagy beszédet:

— Nagyatádi a magyar földből nőtt ki — mondotta a honvédelmi miniszter —, tehát a magyar föld minden erejével rendelkezett. Nagyatádi olyan korban jött, amely nem ismerte a magyar nép fájdalmát.

Ebbe a magyar éjszakába belekiáltott egy egyszerű magyar parasztember.

Nagyatádi szerencsés politikuskak, akinek ideálja és eszméi megvalósulnak. Két nagy gondolata volt:

a magyar függetlenség és a földbirtokreform.

Izzó, vérből magyar ösztönével fölismerete, hogy csak az a nemzet és állam életképes a népek tengereiben, amely kivívja a maga teljes közögi függetlenségét. Évszázadokon keresztül harcolt ezért a magyar és Szabó István megérte azt, hogy megvalósulhatott az az eszme, amelyért valamikor bitója járt. A másik eszméje a földbirtokreform volt. A föld szeretete leirhatatlan erővel van beelőplántálva minden magyar lelkebe.

Olyan hatalmas érzés, olyan hatalmas vágy és ösztön ez, amelyet megállítani sekinck sem lehet.

Az a politika tehát, amely szembelágyezkedik ezzel a föld iránti vágygal, hamia uton jár, a helyes politika az, amely kihasználja a nemzetben, a népben rejlő erőket, erősíti ennek a gondolatnak térhódítását és ennek révén a nemzetet. Nagyatádi új kaptárt, új helyet akart adni a magyarnak, nehogy elszakadon idegen földre, mert érezte, hogy itt a Dunamedenében testvér nélkül csak akkor tudja megállni helyét ez a nemzet a nagy harcban, ha sokan vagyunk és boldogok vagyunk. Ez a sokaság és boldogság, úszendóvna a földdel, hatalmas erőt jelent együtt akkor is, ha számban nem is tudunk versenyezni más népekkel.

A földreformot sokan forradalomnak nézték, a józan megítélés evolúciós fejlődés folyamatának tekintette.

Ha szaporodik a nép, helyet kell neki adni, ez a logikus. Két nagy programpont: a nemzeti függetlenség és a földbirtokreform megvalósult és ez mutatja, hogy neki reápolitikai érzéke volt s nem fantazmagóriák után szaladt. Sokan vannak, akik ma is szeretnék őt kihasználni olyan eszmék zászlajánál, amelyeket ő sohasem vallott.

Nagyatádi nem volt sem radikális, sem forradalmár,

konzervatív magyar volt, aki átérzeve fajának erjét, meglátva fajának érdekeit, megismerve a nemzet céljait, azokkal akart haladni, akik ezer éven át vészték ezt a nemzetet. Ő lass az irányadója minden magyar gazdának, aki a közéletben részt kíván venni. Az a gesztus, amelyet akkor gyakorolt, amikor nagy hatalom volt, mindig arra kényszeríti a történelmi osztályt, hogy hasonló gesztussal hátalja meg ezt azzal a társadalommal szemben, amely őt kitérmette. Nagyatádi sem ismert társadalmi osztályt. Beleírta nevé a történelemben olyan korban, amikor csak a sziklából sarjadó tölgy tudott a viharral dacolni.

Dacolt ő is, tépték őt is, háltatlanok is voltak vele szemben

és mégis ment az igazak útján, mert az volt az érzése, hogy elhivatott arra, hogy nemzetének vezére legyen. Beszédemet gróf Belhán Istvánnak megbízásából mondottam. Ő is hangoztatja azt, hogy

nem ismer társadalmi osztályokat,

a magyar történelmi osztály haladó részének és a magyar gazdátársadalomnak, az alulról jövő nemzetnek össze kell völdadnia. Nincsenek közöttük válszafalak. Legyon valakinek kérés a tenyere, legyen előkelő, kastélyban lakó, egy kötelessége van: mindenét földözni a nemzet oltárán.

Nagyatádi nem egy halt meg, mint más ember, harcban esett el, politikai harcban lett áldozata és mert elesett eszméikért, nincs okunk ezért sírni.

Zemplénben teljes a fejetlenség a törvényhatósági választások körül

Társadalmi, foglalkozási és felekezeti különbség nélkül az egész megye Széll főispán távozását kívánja

Sátoraljaihely, október 27.

(A Reggel tudósítójától.) Soha szomorubb és félszegebb ünneplést, mint aminőt a virilista választásokon oly csufosan megbukott Széll József főispán rendeztetett magának a határszéll, gondokkal küszködő Sátoraljaihelyen! A tüntető fájljásmenetben

kirendelt vasutasok, postások, pénzügyőrök, dohánygyári munkásnók vettek részt

és a szélsőjobboldal, akik azonban hangoztatják, hogy kizárólag a zsidó vallású virilisek meggondolatlan és hibás taktikája miatt álltak be a nembe és nem Széll iránti rokonszemből. Az érdeklődő közönséget a főispán frázisai sem melegítették föl, csak néha-néha hangzott föl egy bátortalan éljen,

a tömeg néma és közönyös maradt.

Az újhelyiek azt találgatták: ki fizeti a mai nehéz viszonyok között ezt a hiabavaló és költséges céct, a főispán általános népszerűségének fájljafényes bizonyágát? Egyébként ma már a felekezeti béke is kezd helyreállni; a zsidó vallású virilisták ugyanis belátták — amit A Reggel nyomban megállapított —, hogy

sulyos baklövés

követtek el, amikor a szabadelvű és független meggyőződésű keresztény virilistákat is törölték a listájukról. Most arról folynak a tár-

kozni. A harcost mindig áldja az utókor és emléket állít neki és mi vigadjunk ezen a napon, hogy van annyi erő a népben, hogy őt kitérmette.

A honvédelmi miniszter beszédét nagy tetszéssel fogadta az emlékünnepe közönsége.

Utána Rubinek István beszélt:

— Megerősödni jöttek — mondotta — azoknak az eszméknek követésében, amelyek az elhunyt életében hirdettek.

Forgács Miklós volt nemzetgyűlési képviselő az ország kiszgázdátársadalmá, Kálmán Jenő képviselő a somogy megyei kiszgádzák nevében mondott nagy emlékbeszédet.

gyalások, hogy husz zsidó vallású virilista, részben rudes, részben pótlag, mondjon le a mandátumáról, ezzel szemben a városi képviselőtestületi választásokon biztosítják őt jelöltjük megválasztását. E megegyezés alapján négy aláírással már nyilatkozatot is tett közé, de ezt követte egy másik, Grosz Dező szőlőbirtokosé, aki társai nevében megszögezi, hogy a virilistaválasztás éle

kizárólag Széll főispán ellen irányult,

más célja nem is volt, mint a főispán tarthatatlan helyzetének deklarálása. Ilyen előzmények után az általános törvényhatósági választás sem igényelkí sima lefolyásnak, még akkor sem, ha Széll, okulva tragikomikus bukásán, most már

paktumos hivatalos listával

indul a küzdelemben. Dacára annak, hogy az ellenzék szervezeten és nincs összefogó erő, amely egységesen irányítaná,

a kiszgádzák, akiket Széll mellőzött a paktumos lista összeállításánál is,

több kerülékben külön listával indulnak. A kiszgázda- és szabadelvű-listák a Hegyalján nyolcevan százalékos többségre számíthatnak, miután ezen a vidéken a Széll-Mailott politikai érdeklétársaságnak még a nagybirtokos- és tisztviselőtársadalomban sincs talaja...

Borzalmas automobiszerezencsétlenség a St. Leonardi vasuti töltésen

A lausanne-milanói gyorsvonat elkapott egy automobilt, az autó összes utasai szörnyet hallak

Sitten (Wallis kanton), október 27.

A svédji távirati iroda jelenti: Vasárnap délben a st-leonardi vasuti állomásnál egy automobilt, amelyen keresztelőlől hazatérő társaság ült, éppen áthaladt a sineken, amikor a lausanne-milanói gyorsvonat ott robogott el.

A gyorsvonat elkapta a gépkocsit és lelökte a Lienne-patakba.

Az automobilt öt utasa kizuhant. Az újszülött, atyja és fivére belefutadtak a patakba. Egy asszony a gátra esett és szörnyethalt. A keresztanyját a mozdony körülbelül 50 méter távolságra magával hurcolta és szétlépte.

Ravasz László püspököt, aki most tért haza Amerikából, szeretetvendégségen ünnepelték vasárnap

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap este megleghangulatu szeretetvendégséget rendezett a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület a Ráday-utcai teológia dísztermében

az Amerikából hazatért Ravasz László dr. püspök tiszteletére.

A református világ legkiválóbbjai foglaltak helyet az asztaloknál és a fővárosi református lelkészek teljes számban. Haynald Béla lelkész imája után Némethy Károly dr. főgondnok köszöntötte a püspököt.

— Ravasz László példája bizonyítja — mondotta —, hogy valaki csakugyan proféta a saját hazájában is, érezze magát idehaza úgy, ahogy ő azt megérdemli.

Ravasz László püspök hosszabb beszédben köszönte meg az üdvözlést.

— Végtelen boldog lehet az — mondotta —, aki élő üzenet az óceánontuli magyarok között.

Amerikát járt minden egyes magyarra nézve egy új sarkantya, egy új föltelkesítés, új szent mámorok forrása, elhatározásnak bölösége: hogy még inkább fogom szeretni, szolgálni, védeni azt a világot, azt a népet, amelytől el nem szakadhatott, azt a földet, amelyről el kell menni, hogy igazán megérezük, hogy ez az, amely ápol és eltakar.

Most méginkább a régi vagyok

— fejezte be szavait —, még erősebben, még tisztábban látom mindazt, amit tennünk, gondolnunk és éreznünk kell.

TUNGSRAM

váltóáramu báriumcsövek:

AG 4100 (közvetett fűtésű)

nagyfrekvencia-erősítő
detektor
ellenállásos erősítő

AR 4100 (közvetett fűtésű)

detektor
kisfrekvencia-erősítő

P 414 (közvetlen fűtésű)

végerősítő

TUNGSRAM rekordcsövek — rekorderemnyek!

Régi, bevált szabóüzletem

kis rezszivel a legkitűnőbb munkásokkal dolgozik!

Előnyös angol szövethév-éslásaim lehetővé teszik raglánok, átmeneti és télikabátok

készen vagy mértékutáni olcsó eladását,

WIDDER férfiszabó

VI, Városház-u. 20. Tel.: Aut. 880-20

Magyarország legnagyobb áruháza

Kötöttáruk

Női mellény kélőn-
bőző jacquard... P 9.80
mintákkal... P 9.80

Gyermekmellény
cinos jacquard - min-
tákkal... P 5.40
1-es nagys.
5-6-os nagys. 7.80

Férfimellény beltől bolyhos... P 8.50

Női mellény és pullover gyapjú... P 13.80

Női reformnadrág máselyem... P 1.90
kos 8.90, sima... P 3.30

Női reformnadrág pamutal... P 3.30

Női ruhák

Meleg háziruhák
téli nos fazon-
csinos... P 9.80

Meleg pongyolák
házi mosható... P 10.80
berchetből... P 16.80

Flanell pongyolák szatin díszes... P 29.50

Szővetruhák legdivatosabb fazonokba... P 39.50

Selyemruhák divatos színekben, párizsi
modellek után... P 59.-

Jumperruhák sok színekben, kiváló vas-
tag tricot szövetből... P 59.-

Úridívat

Flanelling, fel-
varrott gallér-
ral, szövetanyag... P 6.20

Zefíring két kü-
lön gallérral ar-
tós minőség... P 6.50

Zefír pizsama, selyempaszomántal, na-
gyon tartós minőség... P 16.80

Zefír és rayé alsónadrág rövid, tar-
tós minőség... P 2.50

Műselyem shawl fehér és szürke szín-
ben... P 2.50

Nyakkendő sok szép mintában, nagyon
jutányos ár... P 2.80, 2.20, 1.90, 1.50

Harisnyák

Férfizokni a-
sima és mi-
tás pamut... P 0.84
104-106 mino-
ség, mintás... P 2.20

Férfiharisnya
pamut, min-
tás... P 2.50

Női harisnya pamutal mellőzve... P 2.25, 1.95

Női harisnya „Lilian” Bembergelyem... P 3.50
lós szépségkibárával

Női harisnya „Aida” Bembergelyem... P 4.50
kibárával

Női kalapok

„Corvin-tok”
díszes
kivitelben... F 5.80

„Fic-Gloche”
gyapjúminőség-
ben, gongyolós
szalaggal... P 6.80

„Fic-tok” fiatalos formák divatszín-
ben, díszes és bétével... P 7.80

Szájel sapkák: nibáttan szövés... P 4.50

Arctályoi a nagy divat:
nagy választék... P 0.90

Szővetek

Férfiszövet 140 cm
jó minőség
fürdőháztól és al-
kalmass... P 7.80

Férfiszövet 150 cm
széles, divat-
színekben... P 15.80

Férfiszövet 140 cm széles, téli anyag... P 19.80

Női ruhakelme kockás, praktikus hási-
tartós minőség... P 4.80

Eolin „Corvin-minőség” divatos szín-
ben, 100 cm széles... P 6.50

Kabátiszövet szép, puha anyag, kélőn-
bőző színekben... P 12.80, 9.80, 7.80

Mosóáruk

Teniszflanell
prima mino-
ség, nagy
választékban,
cca 70 cm... P 0.98

Velourflanell
a legszebb di-
vatmintákban
vattmintákban
cca 70 cm... P 1.98

Velourflanell legjobb minőség, szép
dívtajdonosságok... P 2.75, 1.65

Barchend nagyon jó minőség, cca 70 cm... P 2.80

Kashaflanell gyapjúutánszat, cca 70 cm... P 3.95

Doubleflanell egyzindú és mintás... P 3.95

Női fehérnemű

Ing vagy nadrág
álónból asztú
és applikációval... P 1.98

Nadrág combinage
hozza
illő... P 2.48

Málóing hozzá illő... P 3.60

Színes nadrág combinage hímzés és
eszkével... P 3.60

Színes női hálójing hímzés és eszkével... P 4.40

Tenisz flanel női pizsama, szép minták-
kal, minden nagyságban... P 9.80

Asztalnemű

Kávéskészlet
6 személyes 135x135
asztalkendő... P 5.80

Étkészlet
140x140
6 személyes... P 9.80
6 személyes 140x140
6 személyes 60x60... P 18.50

Étkészlet 140x140, 6 asztalkendő, 55x55... P 12.50

Étkészlet 120x140, 6 asztalkendő, nagyon finom... P 19.50

Étkészlet 140x140, 6 asztalkendő, 60x60... P 9.80

Portőrle jó puha flanelből, 60x60... P 0.85

Portőrle ritlen, 60x60... P 0.98

Törölköző nagyon jó pamutdamaszt,
cca 48x100, szíves, szalagozva... P 1.58

Corvin

HIREK

Baudelaire halála

*Még élt. A nyelv tökéletes művésze
Már dadogott csupán és hebegett,
Ki ígét örök márnányba véste,
Nem látta a szót, az értelmet.*

*A színek és fények törvét szemében
Fakón ködlöttek és az illatok
Elvesztek, mint Adám mögött az éden.
Még élt és busabb volt, mint egy halott.*

*Deregett néha elcsitult agyában
Egy rim, egy csók, egy elmult kikelet.
Még vonaglottak a nyúlt idegek.*

*És, este jöttén olykor a magányban
Bámulta a felhőket messze, fenn,
Hogy tüntek el a kihagyó igen.*

1929 október 14-én.

Juhász Gyula

Póló

*(A vasóra a vége felé jár, a kandeláber
gyertyái csonkig leégtek, most szervizozzák
a feketét. Az egyik sarokban, az asztal végén,
egy fiatal hölgy és egy fiatal ur beszélgetnek.
A fiatal ur póljátékos, a fiatal hölgy utálja
a pólót, még egyszer sem lehejt rávenni,
hogy egy meccsre kimenjen. A fiatal ur szen-
vedélyesen igyekszik meggyőzni, megtéríteni
— megajvitani.)*

Az ur: Nincs igaza kérem. A póló ma már az egész világon egyre jobban kezd tért hódítani. Indiában az angol kolonialis csapatok tisztjei világhírű póljátékosok, mint ilyenek a nemzetközi sportélet jelentős tényezői, a nemzetközi bankvilág sportoló tagjai is egyre jobban érdekliknek már a póló iránt, a cannesi vagy a biarritz-i szezon el sem lehetne képzelni pólómeccsok nélkül, azonkívül a lötenyésztés szempontjából is...

A hölgy: Nézze barátom, ezt én mind könyv nélkül tudom, ezeket már a Mecklenburgi ezerszer elmondta nekem. Hát vegye tudomásul: nekem ez az egész pólóügy nem kell, nem imponál, nem érdekkel, semmi szükségem rá. A bombáyi garnizon unalkozó angol tisztjei ám pólóznak reggeltől-estig, az ő dolguk. Egy gazdag, boldog nemzet százféle sport művelésében felnőtt fiait, akik elérkeztek a pólóhoz is, nekik jól is áll, — pólóznak! És pólozzon és bomoljon bánom is én Cannesban major Nethersole és az idősebb Bleichröder, vagy a pesti meccsek diszvendége, Parneggi Pollák ur, a karcokirály bajuszával, ha pénzüik és idejük van hozzá és reszkirozni akarják a nyakukat, — de mi?!? Hát, boesánat, nincs nekünk semmi más gondunk, mint az, hogy pólómeccseket rendezzünk, amikor mindenkinek „golyó van a hasában”? Mit gondol, hogy mikor a Lipótkörúton felvezetik a ponnikat, *előt két rendőr, hátul kőfal, — valóságos díszkíséret — s az egész forgalom leáll a ponnik miatt*, hogy a gondoktól észülő pesti polgár vajjon elragadtatva áll meg a menet előtt s szívprevesse rebegi, hogy ime, itt viszik sneidig pólóponni-jainkat gyönyörű Margitszigetünkre? — amelyre még beletpí jegyet sem tudna váltani?... Ne haragudjon: ez az egész előkelő sport az én szememben inkább az előkelőségi sportja. Egy kis és exclusiv társaság priviligizált szórakozása, gyökere a főmeccben nincsen, mert a meccselken soha egy lélek sincsen a játékosok hozzátartozóin és néhány izgatott lipótvárosi fruskán kívül, azonkívül pedig, amint láttuk, életveszélyes is! Kérdem csak meg a kis Horthy édesanyját, hogy vajjon mi a véleménye erről a nobel sportról, ugyan nem tenné az ablakába se maga, se a Mecklenburgi, se a többi pólóklubtag a választ, annyit mondhatok...

Az ur: Boesánat, véletlen baleset, amelyről senki sem tehet.

A hölgy: Rendben van. A pesti póló mégis sznobizmus, amelyhez az emberek többségének semmi köze! Nincs olyan jó dolgunk, mines olyan rendben a szénárk, hogy a közügyelemnek nem oldalakra terjedő, de akár néhány sornyi terjedelmét is pont a póló foglalja le magának, még egy ilyen sajnálatos és fájdalmas baleset árán sem! Az amugyis végletekig irritált közhangulat nem engedheti meg magának azt a luxust, hogy a póló miatt, amelyről

csak annyit tud, hogy a Közmunkatanács galvallériájából a Margitszigetnek, ennek a szükreszabott kis magyar paradicsomnak egy elkülönített részén művelik olyan urak, akikről közudomású, hogy jó dolguk van, még külön igazalmaik is legyenek! Az embereknek kenyérgondjaik, megélhetési bajai vannak, éppen eleget esikorgatják a fogukat száz és ezer más bajuk miatt, mines arra semmi szükség, hogy póló-folyonulásokkal és meccsekkel, amelyek a kutyát nem érdeklik, külön is vadítsák őket. Azonkívül a kis Horthy-fiu fényleg olyan szimpátiikus mindenki előtt, az egész városban annyira sajnálja mindenki és annyira aggódtak miatta, hogy akár letszik, akár nem, mindenki — a pólóra simfekt. Legyen egész nyugodt, hogy ő is nehezen fog egybamar a pólopályán nyeregbe szállni. Ami pedig a dolog lötenyészési részét illeti... hát hagyjuk, igen? Business az is... Nem, barátom, én nem váltok jegyek a... Borwin-áruházba... Mondja, hogy nincs igazam...

(A hölgy egyre jobban beleolvaja magát, a fiatalember próbál még egy-két érvel eldadogni, de hamisan cseng minden szava. Komolyan mondom, a beszélgetés végén gondolkodába kelltem esni azon, hogy vajjon nincs-e a fiatal hölgynek igaza...)

Továbbra is esős, igen hűvös idő... A budapesti Meteorológiai Intézet *vasárnap* kiadott jelentésében az *időprognózis* a következő: *továbbra is esős és igen hűvös idő várható. A vasárnap beérkezett jelentések szerint nemcsak a fővárosban zuhogott egész nap a hideg özi eső, hanem az egész országban, sőt egész Európában.* Az országos eső mindenütt nagyon bőséges, egyes helyeken 20 mm-es espadékot mértek, Turkeven 18 mm-t. A déli hőmérőket 8,5 Celsiusra süllyedt s a meteorológusok jelzése szerint a kontinentális nagy esőzést igen hűvös idő fogja követni.

Halálözlos. Sulyos csapás érte dr. P. Abraham Dező ügyvédet, volt szegedi miniszterelnököt, egy évtizeden át volt függetlenségi országgyűlési képviselőt. Meghalt egyetlen gyermeke, tizhónapos kislánya, Böszöke. Abraham Dező gyásza általános részvételt keltett és kislányának temetésén, a kerepesi temetőben, sokan jelentek meg barátai és tisztelői táborából. — *Csepány Károly*met, akinek tragikus halála mindenütt fájdalmas részvételt keltett, *vasárnap délután temették el a farkasréti temetőben.* Az esős és hűvös délután is többszörösen vettek részt a temetésen. Testületileg jelentek meg Balogh Andor vezérigazgató vezetésével a Társadalombiztosító Intézet orvosi és főtisztviselői. A friss sírhant fölött magas halomba gyűltek a koszorúk és virágok, *beszéd azonban nem hangzott el.* Csöndes, könyves, megható temetés volt... — *Schödl Lajos* e hó 26-án, 73 éves korában, hosszu szenvedés után elhunyt. Ma, hétfőn déltől 1/4 órakor temetik a rákoszentmihályi izr. temetőből. — *Krisa Jenő* e hó 26-án déltől, 40 éves korában, rövid szenvedés után Nagykanizsán elhunyt. Ma, hétfőn déltől 1/4 órakor temetik Budapesten a hátkörszerzúri izr. temetőből.

— Művészi sírkövek Gerenday A. és Fia, Fiumei-út 7.

Orkán Franciaország és a La Manche fölött. *Párisból* jelenti a *Reggel* tudósítója: Franciaország fölött szombaton és vasárnap pusztító orkán vonult el. A keleti partvidéken és főleg a La Manche-estornra partján felhőszakadásszerű esőzések voltak, sőt helyenként havazott is. A nyugati partvidék tengeri kikötőiből nem tudnak a hajók kifutni, mert a tengeren irtózatos vihar dúl. A dagály helyenként elérte a parlamenti kémszintet és nagy károkat okozott. A hőmérseket mindenütt a fagyponnt körül mozog.

Endre László nem lesz országos leventefőfelügyelő. Megírták a lapok, hogy vitéz Endre László gödöllői főszoalagbírói miniszteri tanácsosi rangban országos leventefőfelügyelővé nevezik ki. Mivel a cserkész- és leventegyűgyek az Országos Testnevelési Tanács hatáskörébe tartoznak, a *Reggel* munkatársa kérdést intézett *Karafiáth Jenő*hoz, az OTT elnökéhez, aki az elterjedt hírekkel kapcsolatban a következőket mondotta:

— A leventefőfelügyelői állás krefálásáról tudomásom nincs, pedig tisztelném fogva feltétlenül tudnom kellene róla. Azt azonban tudom, hogy a cserkészintézmény kipuráló kezdése van letőve és a leventesportélet illetékes vezetői vállalt feladatuk magaslátán állnak. Mindebből okszertien következik, hogy kormánybiztosi vagy országos leventefőfelügyelői állásra sem a cserkészeknek, sem a leventéintézménynek semmiféle szüksége nincsen.

— Meggyilkolta az apását. *Dombóvról* jelenti a *Reggel* tudósítója: *Herczeg János* ihárosberényi gazda és apósa, *Szakály Sándor*, akik már évek óta haragos viszonyban voltak, az elmúlt éjszaka összevesztek és *Herczeg egyetlen késszurással megölte apását. A gyilkost letartóztatták.*

Vasárnap hangversenyek. *Kentner Lajos*, a fiatal művészmegmozdító egyik legtehetségesebb tagja, vasárnap zongoraszertien *Scarlatti, Beethoven, Schumann, Dohnányi, Bloch* és *Schöler* szerzeményeit játszotta. Pomázas koncerteké kiállásán *Scarlatti* szonátáiban, szünerke pedig *Schumann* „Toccatá”-jában és *Ernst Bloch* költeménysorozatában jutott érvényre. Melegen ünnepeleek. — Két fiatal művésznő aratot megérdemelt sikert a Szekesfővárosi Zenekar hangversenyén: *Orosz Julia*, a Városi Színház egyre jobban fejlődő énekesnője *Mendelssohn*-árijáival, *Zipernovszky Fülöpke* hedeiművésznő pedig *Mozart* M-dur veszenyművével.

Pavelics, a halálra ítélt horvát vezér Béesbe érkezett. *Bécsből* jelenti a *Reggel* tudósítója: *Pavelics*, a horvát föderalisták vezére, akit a jugoszláv állami törvényeszk néhány héttel ezelőtlen *contumaciám* halálra ítélt, *Béesbe* érkezett. Tiltott határátlépés miatt rendőri eljárás indult meg ellene, mert nem volt osztrák vízuma.

Egy amerikai röpülőfist megajvitotta a magassági világrekordot. Newyorkból jelenti a *Reggel* tudósítója: *Moore* amerikai pilótahadnagy kistipusú röpülőgépen megajvitotta a magassági világrekordot, amelyet eddig *Fauvel* francia pilóta 5193 méterrel tartott. *Moore* hadnagy 6580 méter magasságot ért el gépével.

Ötezerhatszáz válopör volt tavaly Ausztriában. *Bécsből* jelenti a *Reggel* tudósítója: A statisztikai hivatal vasárnap rendkívül érdekes kimutatást tett közzé az évről-évre szaporodó válopörökről. A háború alatt átlag 137 fét és feleség vált el egymástól, a háború utáni években ez a szám 5100-re emelkedett. A válások száma azóta is növekszik, 1928-ban 5703 házasságot bontottak föl a bíróságok. 1900-ban mindössze 549-en váltak el, tehát 40 év alatt a válások száma a tizszeresére emelkedett.

Vasárnap nyitották meg a Krausz Simon műtárgyaiból rendezett aukciót. Vasárnap reggel nyitották meg a közönség számára a Lónyay-utcai árverési csarnokban az ország egyik legértékesebb, hosszu évek során pártalan műgonddal összegyűjtött magánkollektíváját, *Krausz Simon* legendás híré képeit, szobrait, szünyegit és egyéb berendezési tárgyat. Már a kora reggeli órákban valóságos premiefolyonulás indult meg a Lónyay-utcában, azok a körök, amelyek az aukció komoly látogatóitként szerepelhetnek, már hetek óta készülték erre a vasárnapi látogatásra, autókik valóságos eltorlaszolták meg a mellékutakat is. A folyosókra és a kiállítási termek sarkáiba a Krausz-gyűjteménynek egy-egy darabja körül ott szorongott, tülekedett *tout Budapest: arisztokraták, bankigazgatók, művészek, művésznők*, a komolyan venni szándékozók között néhány rajongó is, akik csak azért jöttek, hogy elgönyörködjenek az értékes műkincsekben... Több mint 2000 ember nézte végig a *Krausz Simon-gyűjtemény kiállítását*, amelynek katalógusait néhány perc alatt valósággal szétkapkodták. A kiállítás még egy hétig marad nyitva, *jövő hétfőn megkezdődik a ritka műkincsek árverése...*

Házasság. *Schwarz Verát*, *Schwarz Lajos*, a Palma Kauesuk Rt. igazgatójának leányát, eljegyezte *Monath Oszkár*. (Minden külön értesítés helyett.) — *Wirtschafter Lillyt* eljegyezte dr. *Kain Béla* Nyíregyházán. — *Kepes Ferenc* államrendőrségi detektív és *Lukács Sári* ének-művésznő házasságot kötöttek.

Uj formában jelenik meg a „Reklám Elet”. A *Balogh Sándor* szerkesztésében megjelenő „Reklám Elet” a fejlődés újabb állomásához érkezett. Mostani száma a külföldön általános nagyobb formában, az addigiem is jobb papíron, a legmodernebb betűtípussal nyomva, gazdag illusztrálva jelent meg. A „Reklám Elet” minden jobb könyvkereskedésben kapható. Egyes szám ára 1 P. Szerkesztőség és kiadóhivatal: V. Balvány-utca 12.

Bechstein vezet
a metropolisok koncert-termeiben és az előkelő családok gyermekszobáiban. Mechanizmus a művészt utáni erőfeszítéséhez van mértezve: a gyermek próbálatai sem árthatnak tehát páralan kiegyensulyoztatásának. Jó zongorán gyorsabban megy a tanulás, öröm a gyakorlás. — Kizárólagos vezérképviselet:

Chmel zongoraterem
V., Dorottya-utca 7 Telefon: Automata 811—36

ALAPITVA 1899 SZÁMAS KITÜNTETÉS
AMERICAN-STAR
valódi amerikai rendszerű folytonos
kályhák
a leghőállóbb speciális vasöntözetből
Egy kályhával fűthető az egész lakás
Szakszerű illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve!
KOCH JENŐ
kályhagyára, Budapest VI. Szondy-u. 53
Telefon: Aut. 208-69
Külön mintaterem! — Gyári árak!

ANGOL NŐI KABÁTOK

Uj modellek. Modern színek. Első-rangu munka, NEUMAN N M., Budapest, IV, Múzeum-körút 1.

— Vasárnapi filharmonikus főpróba. A Filharmonikai Társaság évadnyitó hangversenyét a Nemzetközi Hangversenyközpont Budapesti kongresszusának tiszteletére rendezti, tulnyomóan magyar műsor keretében. Liszt, Dohnányi, Bartók orkesztermiviszlete: minő csábító, nagyszabású perspektíva a kritikusi, de egyben milyen szenzációs élmény így, egy napon, a hangversenyhallgató számára! Dohnányi jubileumi nyitánya, amely fölülény, karsu eleganciával sikklik keresztül a legbonyolultabb kontrapunktikus képleteken, hogy a Himnusz, Szózat réz-aranykupoláját vonja a szellemesen kiszőköt témák fölé, ma is ellenállhatatlan tetszést aratott. Liszt Mefisztóvalcseré merész hangszerezésével, impulzív ritmusával hat, de a legnagyobb meglepetést Bartók huszonegy év előtt Bécsben előadott, nálunk eddig csak részleteiben bemutatott 1. szvitje jelentette! Valóságos Attila-kinos a Bartók huszonegy éves műve, amely a maga úde tavaszi bimbózásiában, pillangókergető, természetesebb, hűvös, átlátszó átlátszóval, egyesesen Schubert „mennyét” (C-Dur) szímszínjével mérhető össze. És mielőtt a apoteózisáig együtt a régi, alföldi pásztorlúzek tárogatószava mellett elandolód, majd duhaj táncban ringatózó magyar életnek! Bizony, lecke volt ez a mai hangverseny azoknak, akik Bartókot hazafiatlanság vádjával illették egykor! A jelenlevő zseniális művész, a szívvel-lelélekkel vezénylő Dohnányival és a zenekarral együtt, tomboló újongással ünnepelte a közönség. A nagyszabású magyar hangverseny műsorának külföldről átláptantú szerény ibolyája, Spencer Eleanor. Amerikában élő, Budapestben is ismeri, szimpátiáns fiatal zongoraművész, Lesztetiék tanítványa, aki becsülettel tudással, ideális törekvéssel adta elő Schumann A-moll versenyimvót, átengedve az iniciatívát a német romantikus mesterrel bensőbb lelki egységben összerfört vezénylő karmesternek: Dohnányi Ernőnek. (V. M.)

— Bethlen vasárnap Nógrádmarecon vadászott. Bethlen miniszterelnök vasárnap reggel Nógrádmarecra utazott, Sztranyavszky belügyi államtitkár birtokára, ahonnan egynapos vadászat után a vasárnap éjjeli órákban érkezett vissza Budapestre.

— Öngyilkos lett a tőzsdén egy fizetésképtelen bankcég altisztje. Megdöbbentő öngyilkosságot fedezett föl vasárnap a tőzsde épületében. Az egyik mellékhelyiségben főlakaszta találták Rechnitzer Bernátot, a Grosz Nándor Honvéd-utcai bankcég öreg altisztjét, aki, amint megállapították, az öngyilkosságot még pénteken követte el. Az öreg Rechnitzer, akit mindenki ismeri a tőzsdén, huszonöt év óta állt a Grosz Nándor-cég szolgálatában, naponta ő vitte a hatalmas részvénykötegeket a tőzsdére s pénteken történt vele, hogy szolgálatát egyszerre véget ért, gazdija fizetésképtelenséget jelentett be. Az öreg altiszt ezt a hír egy elkésrítette, hogy amint a fekete táblára kitélték a Grosz Nándor-cég fizetésképtelenségéről szóló hirdetményt, sző nélkül bement az egyik mellékhelyiségbe és főlakasztotta magát. A szelmélyzet csak vasárnap akadt rá a holttestre.

Kis pesti notesz

1. Paulay Erzi járt két napig Budapeston, édesanyját látogatta meg, vasárnap reggel már vissza is utazott Rómába, ahonnan férjével, Cerutti moszkvai olasz nagykövettel együtt visszatér Szovjetországra. Csodálkozva hallotta a férjének berlini nagykövete való kinevezéséről Pesten elterjedt híreket, ezekből egy szó sem igaz: Cerutti még két esztendőig Moszkvában marad... Ennek az időnek a letelte után fognak egy nagy európai állomást kapni...

2. Ingatlanok ádvételéről: Gróf Keglevich György Bécsikapu-tér 1. szám alatti muzeális értékű palotáját megvásárolta gróf Csáky Károlyné, a lemondott honvédelmi miniszter felesége.

3. Bárczy István volt főpolgármester, nyugalmat...

— Parlamenti zsüri ítélik meg Görgey József baromfiölcsön-ügyében. A képviselőház összerförtetlenségű bizottsága szerdán délben tárgyalja Görgey József baromfiölcsön-ügyét, amelyre vonatkozóan gróf Teleki Tibor, a bizottság elnöke ezeket mondotta A Reggel-nek:

— A szerdai ülésen Oberhammer Antal előadó tesz jelentést a vizsgálati eljárás befejezéséről. A bizottság jelentése ezek után hamarosan a házelnök elé kerül, aki az ítélező zsüri tagjainak kiorsolására hatánapot fog kitűzni. A zsüri még a kisorsolás napján ítélik meg.

— Kirándulás a Hűvösvölgybe, letartóztatással. Euresa szélhámosságok miatt tartóztatta le vasárnap délelőtt a rendőrség Vas László 26 éves fiatal embert, egy fiatal nő, B. Manci följelentése folytán. A nő panasza szerint Vas László kirándult vele a Hűvösvölgybe s eközben elkérte tőle arany karkötőjét, hogy majd arany karlécet csináltat hozzá. Majd séta közben betértek egy vendéglőbe, ahol a fiatal ember bőkezűen rendelt, mielőtt azonban fizetett volna, mintha csak egy pillanatra kelne föl az asztaltól, egyszerre eltűnt a vendéglőből. A rendőrség hosszas keresés után vasárnap délelőtt akadt rá Vas Lászlóra, aki éppen egy férfi aranyórát akart értékesíteni. Amint kitudott, ezt az aranyórát is zsákmányolta valahol. A rendőrség megállapította, hogy Vas László, aki igen jó családból származik, — apja régebben ismert dobozgyáros volt — a lopások és szélhámosságok egész sorát követte el; elegánsan öltözködött, állandóan autón jár, mindennap máshol bérelt autót és mindenütt adós maradt. Főképpen nőkkel kötött ismeretséget, akiktől ékszereket csalt ki. Vas Lászlót kihallgatása után letartóztatták.

— Apponyi Jobban van. Gyöngyösapátiból jelentik A Reggel-nek, hogy Apponyi Albert prof egészségi állapota vasárnap jelentékenyen javult. Láza nincs és lélegzőhurujából már csak egy kis köhögés maradt vissza.

zott miniszter súlyos operáción ment keresztül az elmúlt hetekben, amely kitűnően sikerült. Bárczy kegyelmes ur még mindig betegem fekszik, de kezelőorvos, Ilyés professzor szerint aki a sikerült operációt is végezte, már csak napok kérdése, hogy egészsége teljesen helyreálljon...

4. Mindszenty Tibor befejezte mozzinészi pályáját úgy Amerikában, mint Európában s a közeli napokban Berlinből, ahol jelenleg tartózkodik, visszatér Newyorkba, de nem mint mozzinész, hanem mint egy német automobilgyár képviselője...

5. Betegen fekszik a lakásán tizenegy nap óta a nyolevankétéves gróf Bathányi Elemér, a régi Magyarország híres, daliás gallérja. A Nemzeti Kaszinóban állandó inspektor érdeklődik a népszerű Elemér bécsi egészsége iránt, akinek állapota az utolsó napokban lényegesen javult...

(e.z.)

— „Az újságírók fölérnek egy hadtesttel!” Bécsből jelenti A Reggel tudósítója: Chlumecky Lipót, akinek nemrég jelent meg Ferenc Ferdinándról egy föltünéstklő könyve, vasárnap egy bécsi lapban arról ír, hogyan vélekedett Károly király a sajtóról? „A sajtó és a közvélemény Ferenc József eszásármal nem sokat számított, — így kezdődik Chlumecky cikke. Az első lebecsülte, a másodiknak nem tulajdonított fontosságot. Ezt megcsinálta külpolitikája és ez egyike lett a világháború végzetes mulasztásainak. Károly király azonban megértette, hogy a közvélemény olyan tényező, amellyel a monarchiának a háború és a békekötés szempontjából egyaránt számolnia kell. Már évtizedekkel ezelőtt meg kellett volna nyerni magunknak politikánsaink és újságíróink munkája révén a külföldi közvéleményt!” — mondotta. — Az újságírók nem mindig rokoszenvesek, de szükség van rájuk és fölérnek egy hadtesttel! A tengeraltjáróháború nélkül és Amerika helyes tájékoztatása esetén azok odaát soha nem üzentek volna háborút és már régen béke lenne.”

— Új fővárosi négyógyász főorvosok. Ripka főpolgármester kinevezte dr. Bud György és dr. Mihalovits Elemér orvosokat négyógyász főorvosokká.

— Az apja meggyilkolásáért elítélt Halsmann Fülöp éhségstrájkot kezdett. Bécsből jelenti A Reggel tudósítója: Halsmann Fülöp rigai diák, akit atyjának meggyilkolása miatt négyévi börtönrre ítélt az innsbrucki bíróság és akinek ügye azóta is sokat foglalkoztatja az osztrák közvéleményt. Éhségstrájkot kezdett a fogházban. Negyedik napja utasít el magától minden táplálékot és mivel a fiatal embernek gyöngye vezetete van, attól tartanak, hogy az éhezés életét súlyosan veszdelmeztet.

— Ne szopogassunk gyomrunkat fölölegesen terhelő cukorkákkal, sőt mellőzzük a száj- és torokbőltést is, ha naponta néhány „Merz” üdítő cigarettát megszokott cigarettáink mellett elszívunk.

ÚJ ÁRAK

Kesztyűk

Férfi és női trikó kesztyű belüli bolhozott	1.50
Női divat kézelős kesztyű meleg flanel béléssel	2.50
Bélelt szövött kesztyű gombos, női és férfi	2.50
Női nappabőr kesztyű gombos, kitűnő minőség (kutyabőr)	6.40
Női nappabőr kesztyű csattos, elsőrangú bőr (kutyabőr)	7.20
Bélelt nappabőr kesztyű női, finom meleg béléssel	7.90
Férfi nappabőr kesztyű gombos, kiváló jó minőség (kutyabőr)	6.70
Bélelt nappabőr kesztyű férfi, finom meleg béléssel	8.90

KABÁTOK

ÚJ ÁRAK

Kötöttáruk

Női kötött kosztüm modern fazonban, a legfinomabb gyapjúból	54.-
Női kötött gyapjú jumper színes mintázattal	17.50
Kötött gyapjú divatkabát szép kivitelben, izléses mintákkal	18.90
Női gyapjúmelény mintázott élvel, sima háttal	10.80
Férfimelény különböző színekben, bolhozott gyapjúból	13.50
Férfi gyapjú pulover új divat mintákkal, minden alapszínben	17.50
Gyermek kötöttkabátka 1-es szám, teljesen mintázott, gyapjúból számonként 80 fillér áremelkedés	6.90
Gyermek szvetter szíriks és drapp 1-es szám, számonként 80 fillér áremelkedés	4.90

PÉNTEKI OCCASIONK

MAGYAR DIVATCSADNOK

Rákóczi út 74

Postai megrendeléseket utánvétellel költségmentesen szállítunk

November hó 1-én csak 1 napig Francia flanel **pongyola** 6.88

remek színekben, elegáns fazonokban, elsőrangú mos...

November hó 1-én csak 1 napig Atlasz eszkos **selyemnadrág** 2.18

kiváló jó minőség minden szízen csekély szövési hibával

Ismételjük azt, amit már sokszor mondtunk. Csak készpénzért vásároljon!

Bakker van Gosse asszony, a Népszövetség legismertebb kisebbségi asszony tekintélye, vasárnap este Pestre érkezett

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap este egy finomarcu, mosolygó, elegáns hölgy ugrott le a kolozsvári gyorsról:

Bakker van Gosse asszony, a Népszövetségi Ligák Uniójának női alelnöke

jött el néhány napra Budapestre. Bakkernét Európázerte a kisebbségi kérdés egyik leg-
alaposabb szakértőjének tartják; csak határozatlan fénylő tekintete, biztos mozdulatai hitelek el, ami fiatalos vonásai láttán furcsa egy percre: hogy komoly tudós és komoly politikus, akinek nemzetközi kérdésekben alkotott véleményét mindenütt számontartják. A pályaválasztás Berzel alpolgármester fogadta, egy csokor virággal és a kislányával... Madame Bakker mindjárt hozzáfog élményei elbeszéléséhez:

— Csehországot, Jugoszláviát, Romániát jártam be — mondja —, hogy

a magyar és német kisebbségek helyzetét tanulmányozzam.

Politikusokkal is beszéltem, Maniuvál, Jorgával.

Az I. kerületi Iparoskór vasárnap ünnepelte 25 éves jubileumát. A Budai Vigadó termében díszes jubiléris közgyűlést tartott vasárnap délelőtt az I. kerületi Iparoskór, amely fennállásának 25 éves évfordulóját ünnepelte. A közgyűlésen nagy számmal jelentek meg a közgazdasági életben számtalan egyesület képviselői és az iparostársadalom tagjai. A terem festői képet mutatott a régi iparstílusok és a hadastyénegyesületek zászlóival és a hadastyén díszegyházaiával. Hadik János gróf és dr. Ripka Ferenc főpolgármester, miután nem jelenhettek meg, levélben üdvözölték a jubiléris iparoskört. Kollár Gábor elnöki megnyitása után Máté István mondott ünnepi beszédet. Gablini Ferenc titkár ismertette a kör történetét, majd a testület képviselői üdvözölték sorra a jubiléris egyesületet. Kétszáz Arpa dr. javaslataira elhatározták, hogy október 10-én az iparoskört központjunkt megvalósítása érdekében.

— Kedden déli el, hogy ki lesz a hivatalos lelélt Pilisbörzsonon. Pilisbörzsonról jelenti a Reggel tudósítója, hogy a kerület két egyesületi jelöltje, Okolicsányi László és id. Dajkovich Istvánra számít. A kerületben id. Dajkovich Istvának van nagyobb talaja, aki már 1922-ben is jelöltet a kerületben s aki akkori fölénye alatt számos hívet és barátot szerzett magának a jobbára nemetajuk választópolgárság körében. A hivatalos jelöltség kérdése a keddi pestvármegyei alispánválasztással kapcsolatban fog vélegesen eldőlni.

— Országos szövetségbe tömörültek a magyar rádióegyesületek. Vasárnap délen alakították meg a Magyar Rádióegyesületek Országos Szövetségét, amelynek elnökevé Keresztély Jenőt, ügyvezető elnökévé pedig dr. Mikló Lajos szegedi közjegyzőt, a mozgalom megindítóit választották. A szövetség célja, hogy tömörítse a rádióegyesületeket.

— A volt 32-es gyalogezred tisztjeinek hájtársi egyesülete vasárnap délen tartotta közgyűlését. Lónódi Vargha Sándor ny. tábornok elnökével. Az elnök közölte, hogy előkészítette a 32-es ezred egész történelmét s az illusztrált munka rövidesen meg is jelenhet. Az egyesület a jövő évben föl fogja állítani a 32-es szobrot, melyszintén a Mária Terézia-területen. December 4-én megartják a második ezredkegyelőtűnőpet.

— Heimwehgyűlés — rendezavarás nélkül. Bécsből jelenti a Reggel tudósítója: A bécsi Heimweh vasárnap délelőtt a Burg belső udvarán zászlószentelési ünnepélyt tartott. Minthogy a rendőrség minden fölvonatát betiltotta, a főmeg kisebb csoportok ostromlva távoztak el a gyűlés színhelyéről. A rend fölntartásáról nagy rendőri készültség gondoskodott. Rendezavarásra nem került sehol sem sor.

— A Grenitz-Pirkner Vaskereskedelmi és Ipari Rt. megvásárolta a világhírű eredeti Wertheim-gyártmányok kizárólagos magyarországi gyártási jogát. Gyártja a Wertheim-pénzkezekretyeket, a legmodernebb tízmentes könyv- és okmánykezekretyeket, kartotékszekretyeket, katektákat és speciális zárakat.

Marinkovicsal; de számomra nem ez a fontos; asszony, ha segíteni akar a világon, nem a hivatalokban és a tekintélyekben kezd. Autón jártam fatúról-fatúra, bementem a házába, megkérdeztem az emberektől: mi fáj nekik, mit szeretnének, — olyan eldugott kis helyeken is voltam, ahol hónap-számra a madár se jár — és most itt van nálam az anyag, most már majdnem mindent tudok.

Nemsokára, ha elkészitem a tanulmánytámamról szót jelentést, a Népszövetség is tudni fogja.

Es azt is látni fogják, hogy a holland asszonyok nemcsak beszélnek a politikáról, hanem meg is tanulják és tudják is, hogy mit beszélnek. Pedig mögöttem senki sem áll, semmiféle intézmény, — csak az öt szép gyermekem... Akiak azt írják: jöjjenek már haza, eleget esvarogtam idegenben...

Szeretettel simogatta meg a két levél-papírt. Ebben a pillanatban nem doctor juris, nem népszövetségi politikus, csak anya, aki alig várja, hogy viszontlássza az öt gyönyörű, nagy gyermekeit... b. p.

— Havazik a svájci hegyekben. Zürichből jelenti a Reggel tudósítója: A hegyekben szombat éjszaktól vasárnap reggelig havazott.

— Az Országos Orvosszövetség az orvosi rendtartásért. Az Országos Orvosszövetség fentebb ígért tanácsulást tartott szombaton este, amelyen Csilléry Andrást, a szövetség elnöke, az orvosi társadalom jövő feladataival foglalkozott, miután megalakult a szövetkezési elnökség. A szövetkezési elnökség elnöke dr. Heim Pál egyetemi tanár. Beszédében örömmel emlékezett meg az orvostársadalom lelki összeforrásáról és egységéről, amely — amint mondotta — a pácsi kongresszus szemléltethető volt. Foglalkozott az orvostársadalom gazdasági és morális válságával. Hangzott, hogy az egészségügyi propagandának az orvostársadalom útján és a szövetség által intézményesen kell történnie. A szövetség ezután tárgyalta az orvosi rendtartás végrehajtásának ügyét s minden gyakorlati orvost főlösztelték, hogy lépjen be a szövetségbe, mert azokat, akik nem tagjai a szövetségnek, minden rendelkezésre álló eszközzel meg fogják akadályozni abban, hogy kórházakban és hasonló intézményekben működjenek.

— Colette kerül Courtelin helyére a Goncourt-Akadémia halhatatlanjai közé. Párisból jelenti a Reggel tudósítója: Az Académie Française-en kívül tudvaleg van a francia belletrisztikának még egy akadémiaja: a Goncourt-Akadémia, ennek azonban csak tíz halhatatlanja van. A Goncourt-Akadémiában Courtelin halála óta megüresedett egy tagság és erre most valószínűleg Colette, a Claudine-regények egykori pajzán, linom ironője kerül be. Egyetlen komoly vetélytársa Duhamel, aki azonban alkalmatlan visszavonja jelölését.

— Vasárnap helyezték el Aszódon az új Petőfi-gimnázium alapkövét. Aszódról jelenti: Az aszódi evangélikus gimnázium, amely 150 éves s amely falai között látta egykor a kisdiák Petőfi Sándort is, új épületet kap s az új gimnázium alapkövét vasárnap tették le országos ünnepség keretében. A szakadó eső ellenére nagyszámú közönség volt jelen s a hivatalos előkelőségek egész sora: A kultuszminisztert Baros és Körösi miniszteri tanácsosok képviselték. Az ünnepség színhelye az illami gyermeknevelő intézet mögötti domb volt, itt építék föl az új Petőfi-gimnáziumot Schwick János budapesti műépítész terve szerint. Az alapköv letétele előtt dr. Raffay Sándor püspök ünnepi beszédében megemlítette, hogy 160 évvel ezelőtt rakták le az aszódi gimnázium első épületének alapját s az itt sűrűbe szöktet kiváló nevek koronájára mutat rá csupán — mondotta —, Petőfi Sándorra, aki itt gazdagodott meg azzal a bölcsességgel, amely ifjú korában is csodálatos érettséggel sugárzott. Beszéde végével a püspök elhelyezte az alapkövet, amelyre egymással tettek meg a jelképes kalapásítéket valamennyi felekezet telkészei is.

— Elhúnt részvénytársasági igazgató. Kornstein Imre részvénytársasági igazgató vasárnap elhunyt kispesti lakásáról. Az igazgató elhunytát hozzártartozói bejelentették a rendőrségen.

— Léderer Sándor-émlékünnepet tartottak vasárnap. A pesti zsidó templomkörzetek vasárnap este kegyeletos ünnepséget tettek meg Léderer Sándornak, a pesti izraelita hitközség elhunyt elnökének és a templomkörzetek megalapítójának emlékünnepét. Blum Odón miniszteri tanácsos, a lipótvárosi körzet elnöke üdvözölte a vendégeket, majd Dési Géza országgyűlési képviselő, a Léderer Sándor-émlékünnepet megalapító és elhunyt elnök kiváló érdemét. Ezután Hevesi főrabbi és mások emlékeztek meg Léderer Sándorról.

— Az orvostársadalom koncertje. A kereskedelmi orvosok, általában orvosgyógyászok és árak javára az orvostársadalom november 4-én a Zeneakadémián nagyteremben a zenei világ kitűnőségeinek közreműködésével hangversenyt rendez. Az idők szomorú jele, hogy az orvosok szűkebb körét képezik a nyilbáncok elő vinni. Parancsoló szükség indította az orvosvilág kitűnőségeit a koncert megrendezésére. Jevettek a Budapesti Orvosi Kaszinóban (telefon: L. 976-16) és a Zeneakadémián kaphatók.

— Aszódon Széchenyi Gyula gróf titkárárt sebesítette meg életveszélyesen egy könyv-ügynök. Vasárnap reggel jelentették a lapok, hogy Aszódon egy könyvügynök rátámadt Micsinay Elek titkárra, késével mellbeszurta s a titkár életveszélyes sebesüléssel szállították Budapestre. Micsinay Elek Széchenyi Gyula gróf titkára s a könyvügynök, akit a titkár a grófhöz nem akart beengedni, mert erre utasítása volt, Kornemann Barnabás, Kornemann az eset után elmenekült, a csendőrség azonban szökeés közben vasárnap elfogta. Kihallgatásakor tettét beismerte, s azt adta elő, hogy hírtelen fölhevülésében támadta meg a titkárát. Az ügynököt az aszódi csendőrség letartóztatta.

— Egy zólyomi bankgazgató autója összeütöközt az István-úti autóbusszal. Vasárnap délután egy magánautó, amelyet dr. Tanovics Aladár, zólyomi orvos vezetett, az Almásy-téren összeütöközt a 12-es autóbusszal, amely az István-úti végállomás felé haladt. Az összeütöközésnél Kustek Hugó zólyomi bankgazgató az üvegszálkóktól a homlokán megsebesült. A bankgazgatót a Rókusban rezesítették orvosi segítségben.

— Vasárnap délen betörtök fogtak egy Vilmos császár-úti üzlethez. A Vilmos császár-ut 37. szám alatti műszaki kereskedés tulajdonosa, Salgó Imre vasárnap délen véletlenül bement üzletébe, ahol legnagyobb meglepetésére két idegen férfit talált. Az idegenek, amint Salgó meglátták, az üzlet Hajós-utcai oldalán kimenekültek az utcára. Salgó utánuk futott és kiáltásaira egy soffőr elfogta az egyik menekültöt, akiről kiderült, hogy Sebesi Ferenc butoraszalatos s társával együtt betörtök követelt el az üzletben. A betörtök a szomszédos ház pincéjéből falbontással jutottak be az üzletbe, a kézi pénztárból lévő pénzt már magukhoz vették és megfúrták a Wertheim-szekrényt is, de a szekrény ajtaját még nem tudták kinyitni, mert Salgó váratlan megjelenése megzavarta őket. Sebesit letartóztatták, társának kézrekerítésére pedig megindították a nyomozást. Vasárnap hajnalban a Visegrádi-utca 17. szám alatt Révész István papirkereskedő üzletének kirkatátal feltörték s nagyobb mennyiségű árut és egy írógépet loptak el. Betörtök Kullen János ügynök Rottenbiller-utca 5a. számú lakásába is. A betörtök alkules-csal nyitották ki a lakás ajtaját, felszelték a szekrényeket és ékszereket és pénzt loptak el. A rendőrség keresi a vasárnapi betörtököt.

— Meghalt Tuifler professzor, a francia szobészt egyik híressége. Párisból jelenti a Reggel tudósítója: A francia szobészt egyik híressége, Tuifler professzor vasárnap reggel hosszas betegség után meghalt. 1857-ben született, 1884 óta volt a párisi fakultás professzora és számos fölfedezéssel gazdagította a modern szobészetet és orvostudományt.

— Főlvihás. Vasárnap este levelet kaptam Botka Rezső, Vitéz Halászy Elemér, dr. Erdős István és Madarász Jenő aláírásával. Minthogy a levél tartalma miatt további eljárást látok szükségesnek, ezután hívom föl a levél aláíróit, hogy címüket megbízottaimmal, dr. Szappanos Józseffel és Bibó Dénessel (Sip-utca 3) 24 óráig belül közöljék. Prónay Pál aláíró.

— Főzsentelték a dombóvári reformátusok új templomát. Dombóvárról jelenti a Reggel tudósítója: A dombóvári református egyház, amelynek eddig nem volt önálló temploma, vasárnap szentelte föl új templomát, amelynek létrehozásában sokat fáradozott Böri Szabó Dezso volt nemzetgyűlési képviselő, a dombóvári reformátusok elnöke. A templomot Ravasz László püspök képviselőtében dr. Kovács J. István püspök helyettes szentelte föl. Barabás Samu esperes, országgyűlési képviselő nagyszabású beszédet mondott, amelyben kiemelte az ösztönzést a szükségességét és a vallási türelmes-ség fontosságát.

— Pálvázat, amelyen mindenki nyer. Lapunk nál számában megjelent a Meister-szappangyár hirdetésű szöveg, pályázatnak illusztrációja. Aki az illusztrációhoz a pályázati szöveg helyére a legteljesebb szöveget írja, az 60 kg. valódi Meister-szappant kap ingyen és bérmentve. Ezenkívül még két ötletes szöveget jutalmaz a Meister-szappangyár (Budapest, IX. Soroksári út 47/49) 20-30 kg. valódi Meister-szappannal. Aki a rajzban levő hibát megtalálja, az — tekintet nélkül arra, hogy a hirdetésű szöveg-pályázaton részt vesz-e, vagy sem — 1 darab Meister-kézműszappant kap ingyen és bérmentve, ajándékba.

**JÓ BUNDA
SZÉP BUNDA:
PERL BUNDA**
V. LIPÓT-KÖRUT 11. TELEFON: 105-43

Zongorák, pianinók
legjobb
legolcsóbbak
legkönnyebb feltételekkel

Reményinél
Budapest VI, Király-utca 58-60. szám

Szenzációs
a
Parisien Grill
október havi műsora

Hazai gyártmányú tízmentes Wertheim
könyv- és kartotékszekretyek
eladási helye: **GREINITZ-PIRKNER RT**
V. ker., Nádor-utca 11. — Telefon: Aut. 343-22

Dr. KAJDACSY szakorvos
rendel: 10-4 és 7-8-12
VIII, József-körut 2. szám férfi- és női betegnek

SZÍNHÁZ

Reggeli levél

Mondja, kedves A Reggel,

féltékeny-e ma reggel?

— Kire, mire, miért s milyen apropos-ból?
— De precíz, édesem. Hát „Othello“ semmi hatással nem volt magára?

— Először is, a repriz elmaradt, amint nagyon jól tudja: Odry csak pénteken fojtja majd meg a könnyező Tasnády Desdemondát a Nemzeti színpadán. Ami már most a hatást illeti, megmondom őszintén, egyes érzelmeiket távoztam a házi főpróbáról. Nem Shakespeare miatt, aki a zseni mérhetetlen és lenyűgöző erejével ebben a drámájában mintha köztünk élne... Othello nyugodtan frakkot öltöhetne s Desdemona kivágotl estélyi ruhát: amit mondanak, az halhatatlan s a mai modern féltékenységi drámájaként is elfogadható. (Egyetlen Shakespeare-darab sem alkalmasabb, érzésem szerint, a modernizálásra, Othello-nál.) De az előadás a szerzőn s a címszereplőn kívül majdnem mindennel s mindenkiével adós marad. Odry karesu alakja, amint a féltékeny féjaldalomlól megvonaglik, ahogy a gyanyu marangoló kinyja alatt összeroppan, s szívének szerelmes vére előtűnik: elfolyik — nagy produkció, a toledói penge, amelyet karikára görbítenek s a penge lelke a szörnyű hajlítást nem bírja el, keltélőrik. A szíve hasad meg ott előttünk, a színpadon Odrának, a játék tragikái magasztalan, egy vérző és könnyező haldoklás mámoros agonizálásában: az ember visszafajta a lélegzetét. Hogy vallása szerint többször a földre veti magát s bosszút esküszik... — az megrendítő. De ezzel aztán rajta és Shakespeare-n kívül jobbadán be is fejeztem a mondanivalómat. Palgói egy kővéházi „okos“ modorában képzeli el Jágót, halálra rémitve a nézőteret, hogy vajjon mikor csap át egy pesti slang frazcológijába. Szerencsére a Nemzetnél még szigorúan veszik a szereptudást, Tasnády Ilona Desdemondája egyszerű, finom, részvétre érdemes és rokonszenvre gerjesztő, ott, ahol élő könnyek esorognak le az arcára, pillanatokra szívbemarkoló is... De a figura nem él eléggé. Nem él, nem szenved, nem vergődik azzal a szuggesztivitással, amely a nézőtér figyelmét, szimpátiáját féltétlenül egyenlő mértékben osztaná meg közle és Othello között! Nem, a kráter égitőlűellő tüzi-játéka: Odry egyedül, Desdemona, a szép, rózsaszínű baba csak a leckét mondja szépen el mellette. Gömörly Vilmának van az utolsó

képben néhány csontigathatóan őszinte hangja, inkább sikolya s Cassio szerepében Lohotay jó, sima, egyszerű, de — semmi különös. A rendezést, amely csöppnyi művészi sugárzás nélkül egyedül s nyersen a rideg játékot adja, mélabusan figyelmeztetem, hogy a hatodik sorban már alig hallani a szereplőket. Holott már a fordítás is, Harsányi Kálmán ihletett, helyenként büvösen szép, a smaragd s rubin tülével ékes muzsikája megérdemli, hogy egyetlen mondata el ne vesszen... Örvidenek, ha Sir Heeszt, aki londoni utjárdó ma érkezik vissza, a péntéki repriz előtt még meggyőződést szerezhette e néhány megjegyzés helytállósága felől...

— Köszönöm. Ezzel a féltékenységi drámák iránt érzett érdeklődésem erősen csillapodott. S most, ha szabad érdeklődöm, hogy értezte magát „A nagy börtön“-ben?

— Mikor legutoljára ültem a pestvidékiben, kintinén, Párbajvétség miatt természetesen. Modern, kellemes intézet, — de ha a legújabb hadifogolydrámára gondol...

— Csakis, csakis!

— Kérem: nagyon érdekes. Lengyel József, a drámáiról Menyhért öccse, tíz szibériai képet vett a színpadra, bizonyára pontos füljegyzések alapján, volt hadifogolyok által rendkívüli-nek jelzett élethelyekkel s helyenként bizonyos drámai erővel is. A képek ugyanis nem mindig a drámára helyezik a fősúlyt, inkább a képek mozgalmasságára s a hadifogolyéletnek azokra a niánuszaira, amelyekre a magyar közönség először egy nagyszerű hadifogolyregény megjelenése után lett figyelmes. A mai gondterhes időkben egy szűkszerűleg komor témájú és milliójú színdarabnak a publikum kegyeiert való harcában kétszeresen nehéz ügye van. „A nagy börtön“-t azonban ebben a harcában nagyban segíti keresetlen őszintesége, a képek bizarr változatossága, az ökonómia, amellyel palettáján könyvt mosollyal fölváltva kever s az a nyers művészi erő, amelyet nemesak a drámai helyzetek fölépítési készségében, de bizonyos kényes motívumok bántó iz és él nélkül való könnyed áthidalásában is éreznünk. Rendkívüli segítségére van szerzőnek és színháznak egyaránt a rendezés, amely — sztárok nélkül — meglepően jó előadást produkál. Amit eddig csak az Új Színháznál láttunk: a színpad a névtelenek egész dandarával van teli s az urak valamennyien (női szereplője nincs a darabnak!) komoly művészi elmélyülése, studiumra és nem közönséges önzetlenségre valló becsővággyal formálják meg a legkisebb szerepeket is. Érdemes ezekkel az alakításokkal — A Reggel régi szokásához híven — részletesebben is foglalkozni. Mindenekelőtt a Dolly Ferencével, aki komor egyszerűségében, férfias nyugalmában annyira közelebb van a saját egyéniségéhez, mint azokban a nyelvi attitűdökben, amelyeknek az emlékéit is szeretnők elfelejteni.

Egy magyar huszárezredes szerepében a magyar tisztnek valóságilag élő portréját festi... Igen jó Jávör. Az első fölvonás végét meghatóan igaz hangon fejezi be, az öltözéki öngyöngés azonban már kicsit sok. Tulsook. Brűszek. Rikító. Partnere, Ihász, kényes föladatát, durva kabarászerepei után, föltűnő izléssel, szerénységgel oldja meg. Kabos szobra a tartalékos, civkkeses pesti ügyvédnek. Pallenbergi nővé, orosz tehetség: különösen a lerongyolódott Trozskij-maszokban... Toronyi, Rubinyi jakó szerepükben is elég hatásosok. De a második garitúraban rendkívüli rátermettséggel jelentkez Javovetzky. Besompolygása a hallgatósági jelenetben, halke mentegetődzés, arcjátéka kiforrott művészi teljesítmény. Rendkívüli jellemző Déri alakítása az ezredorvos szerepében. Jó a Kerekes és Fodor duója. Hajnal és Fenő külön-külön érdemelnek megemlést. Egy Falussy István nevű színész s különösen a cseh tiszti szerepében Sipos Zsigmond az előadás egészen váratlan erőinek bizonyulnak. Hellai, Somlár, Hajnal, egyetlen konvulzív jelenetben Ignáth Gyula, de ugyyszólván valamennyien briliánsan illeszkednek bele az együttesbe. Bársony István, a rendező erős kézzel, érdekesen, szuggesztív tehetséggel és járadhatatlan agilitással rendezte az előadást, amelyeknek siker elmaradhatatlan, nem csak azért, mert az előadásoknak egy nagy szeriesét féltétlenül meg fogják tölteni az orosz fogolytáborok magyar áldozatai...

— Igaz, hogy Faludi Sándor a siker hatása alatt elhatározta, hogy áttér végleg a prózái műjaira?

— Még ha így is volna, az idén ezt a szándékát aligha vihethé kereszttül, lévén ugyonszerződéve primadonnákkal. Így ezért a következő újdonsága már újabb operett, mégpedig a változatosság kedvéért nem modern, nem jazz, de romantikus operett, régi zenetarral, békebeli témával. Címe: „Az Alvinczy huszárok“ és Honhly játssza a primadonna szerepét...

— Istenem, nem a műfaj a fontos, hanem a siker. El tudom képzelni, hogy valaki ma tragikus hőst játszik, megbukik benne és holnap mint kabará-bonvivőváznak fulmináns sikere van. Apropos, kabará... Milyen a Terézkerüti új műsora?

— A Terézkerüti kabará színházprodukciónak, sajnos, egyre kevesebb közük lesz ezekhez a hasábokhoz. Salamon Béla és Gárdonyi Lajos egy-egy ösztönösen groteszk fintorának jóvoltából ma még pillanatokra megszólal ennek a színpadnak speciális pesti humora, de az egész műsorból hiányzik az aktualitásnak az a fölénys művészete, amelyet hídba, Nagy Endrétől eltanulni nem lehetett, utánaözi pedig még kevésbé lehet. Nagy Endre örökségé-

VILAGATTRAKCIÓ!

AKROBAT OH!

RIVELS

ÉS TÁRSULATA

NOVEMBER HÓ 1-TŐL

ROYAL ORFEUM

RENDES HELYARAK!

JEGYEK MÁR VÁLTHATÓK!

Mindenki

aki hadifogoly volt
akinek apja, bátyja, fia hadifogoly volt
aki végigélte a háborút a fronton,
vagy a front mögött,

nézze meg Nagy börtönt

Fővárosi Operettszínházban

Minden este 8 órákor

Az állandó

érdeklődés következtében

Divatrevüt

okt. 28 hétfőtől, okt. 31-ig csütörtökig
naponta d. u. 4 órákor

megismételjük

CORVIN-ÁRUHÁZ

Az ÚJ SZÍNHÁZ jelenti:

Pénteken, november hó 1-én este 8 órákor

»ÉGŐVÁROS«

25. előadása!

Gózon Gyula, Berky Lili, Harsányi Rezső

ből bizonyos, hogy lehet még élni egy darabig, de ez a hagyaték természetesen műsorral-műsorra vesztit vonzóerejéből, a premierek fanyar és izgaló vernissageszágát egyre inkább az „átrendezett” állandó kiállítások monoton hangulata váltja föl. Nagy Endre konferanszié-helyét egyébként nem hagyta üresen, két pikáns, pesti gamine-e, Bálint és Ring ifju művésznökök töltötték be, akik nem annyira a gyöngéske konferansz-versekkel, mint inkább egyéniségük ifju üdösségével arattak sikert. A műsor gerince Nöti Károly „Turulmadár” revüje, amelyben Salamon egy pesti öngyilkos-jelöltet és egy pesti „Turulmadár”-öngyilkos-ságot figuráz ki kabaréirodalmi alapon. Sablon. Egy újabb Salamon-szerp, semmi más. Rajna Alice megvesztegető egyéni humorán kívül Posner Magdáról és Bodó Lászlóról konstatáljuk, hogy ebben a műsorban a színház vig-játéki primadonnáivá avasítottak. Egyéb művészi elismerést új műsora után jószívevel nem nyújthatunk át a Terézkörutnak...

— Köszönöm, nincs több kérdésem, a multról informálva vagyok. S a jövő?

— A Magyarban újra Titkos játszik, a fiatal Faragó Sándor darabjában, a „Piroska és a háború”-ban. Első főelőadása a hadüzenet napján, második 1917-ben, harmadik a békekötés után játszik. Piroska egy pesti lány s a darab némileg annak a példázat, hogy egy pesti leány az életén mennyiben hagyott vagy hagyhatott nyomot a nagy háború. Egyszóval a mindinkább elterjedő törekvő, kimondottan háborús szinpad irodalomnak egy legújabb hajléka. Egyébként igazgatósági szempontból — a helyzet változatlan. E héten távozik Bródy István, helyét még nem töltötték be, de tárgyalások folynak, hogy a dramaturgi állásra egy minden tekintetben megfelelő szülő és tekintélyű író köreminőségét biztosítsák...

— Tegyük azt, ő Valómi nagyszakállu, tekintélyes bácsi! Maga szereti a szakállas írókat, barátom?

— Mily furcsa kérdés! Az öreg Tristan Bernardon kívül egyet sem ismerek. Ha csak magam nem növeszték szakállt...

— No, az fölemelő látvány lesz. Azonnal magára fogok szeretni. De apropos: mi van az öreg ur belvárosi premiejével?

— El kellett halasztani a „Tizennyolcvévesek” sikere miatt, amelynek minden előadásán csak egy virít a nézőtér az igazi 18 évesektől, akik kimeredt szemmel bámulják Székely Luiza villogó székeségét, csillogó fehérségét...

— Quelle embarsse de richesse éiragadatott jelzőben... A végén még féltékeny leszek... — Legyen szerencsém.

a Terézkörutú Szinpadon

— Nem lesz. A Vig?
— Szerdán lép föl először Varsányi Irén, a „Liliom”-ban. Legközelebbi magyar újdonság Csathó vigjátéka, a „Matyi színészú lesz” Gaál Fracival. Utána Herceg végkérlek, vagy kolozsvári hírlapíróársunk, Hunyadi Sándor, majd Hatvani Lili, „Ce soir ou jamais” című vigjátékával, ebben lép föl először újból a Vigben Lukács Pali... Még egy mondatot az Operaházról: becsületére valónk akármelyik európai színháznak a Gluck-repriz. Basilides Mária Orpheusát kell kiemelni: nagyvonalú, hódító nemes jelenség. Sándor Erzsín, Halász Gittán kívül nagy nyeresége az előadásnak Dohnányiné Galafrés Elza chorografiai működése, amely a balletkarból szép szoborcsoportokat varázsozott. És most...

— Igen?!

— A desszert... Budapest mondán életében szerepet játszik az a korezu, érzékeny szépség, akinek markáns és tipikusn magyar vonásai annak idején egy magasabb címletű papirkoronabankjegyen is módunkban volt gyönyörködni. A grációzus kisasszony hosszabb ideig megelégedett azzal, hogy azt a komoly nép-szeretséget élvezze, amelyet sokszázezer példányban közkézen forgó fotografái biztosítottak számára, most azonban fizetes közgazdasági pályára lép, amennyiben megvásárolta egy Gicella-tól kövéházi részvénylőbbséget, amelynek vezérigazgatójéknak fog a jövőben működni... Nyilván eredménnyel, mert az az előkelő társadalmi kör, amelyben eddig mozgott, sőt táncolt, valószínűleg új működési területén sem fogja pártfogását megvonni tőle...

* „Diktátor kisasszony”-ban nagy sikert arat Dénes György Schwarcz Jakab és Fiai ruháiban.

Lóspört

Aranypogár nyerte a nagy akadályversenyt, Nesze részt sem vett a versenyben

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap az Urlovasok Szövetkezete rendezett Megyeren versenyeket. A látogatottságnak sokat ártott a szakadó eső. A nap főversenye a megyeri viszonylatokhoz képest elég magasan dotált Újpesti akadályverseny volt. A 4800 méteres versenyben hét ló állt starthoz, de valójában csak hat vett benne részt, mert Nesze, a verseny egyik előzetesen sokat emlegetett lova, az örvényes indítás előtt már megvált lovasától és messze elszárgultott. Nesze lovasát, az új urlovaslórda egyik igen talentumos tagját, Jenev főhadnagyot a kritikuskak látszó bukás után mentőkezesin hozták az orosz szobába. A pályarvos megvizsgálta s kisebb horzsolásokon kívül komolyabb bajt nem konstatált. Az akadályverseny hatos mezőnyét sokáig Kardos, Labrador kalauzolták, míg a favorit Aranypogár a háttérben tartózkodott. Az egyik akadálynál Kardos elbukott s a verseny utolsó fázisában Aranypogár fokozatosan fölnyomult s könnyen két hosszal érte el a célt Magdolna és Labrador előtt. Szirmay gróf lovának győzelmet a közönség népszerűen fogadta, de ezzel szemben Nesze hírelő volt a bánat, mert a versenyszabályzat értelmében a Nesze-fogadók nem kapták vissza a totalizátornál a pénzüket, ugyanis a ló már a starter zászlaja alatt állt. A vasárnapi versenyek — amelyeknek egyes futamait Metropole (1¼), Algeron (8), Aranypogár (1¼), Bunkó (6:10 reá), Hurry hope (5), Pitykés (7:10 reá), Csopak (6) nyerték — a mély talajon minden komolyabb meg-
lepetéstől mentes, reális eredményeket hoztak.
Részletes eredmény:

I. futam: I. Metropole (1¼) Muhr. 2. Nyalóka (6) Klauzsúsky. Fm.: Potya, Csillagó III. 10h. Tot.: 10:20.

II. futam: 1. Algeron (8) Kovács G. 2. Fuligula (6) Patzák. 3. Campuna (8:10) Csató. Fm.: Rózsa Bimbó, Tin-Top, Rácz Pali, Pásztor. 1h. 12h. Tot.: 10:33, 25, 21, 14.
III. futam: 1. Aranypogár (1¼) Fetting. 2. Magdolna (10) Kovács G. 3. Labrador (10) Csató. Fm.: Szoralmás, Prayda, Kardos, Nesze. 2h. 4h. Tot.: 10:33, 14, 25, 25.
IV. futam: 1. Bunkó (6:10) Seimezey. 2. Kék ibolya (3) Dózsai. 3. Naula (6) Frosch. Fm.: Pasita, Bicskás, Mandarin. 1¼h. 2¼h. Tot.: 10:29, 16, 21.
V. futam: 1. Hurry-hope (5) Szabó J. 2. Előjáró (2) gr. Herberstein. 3. Cobra (10) Muhr. Fm.: Emeletes tót, Bean Geste, Kirgiz, Maga, Koma. Szellő leánya, Dolmány. 2¼h. Tot.: 10:50, 19, 15, 35.
VI. futam: 1. Pitykés (7:10) Gutai. 2. Fasiéta (3) Bözdi. 3. Fuvolás (8) Klimcha. Fm.: Pillangó, Bábó, Franciska, Soska, Neves, Balaton, Barnababam. 8h. 1¼h. Tot.: 10:21, 14, 15, 14.
VII. futam: 1. Csopak (6) Rózsa. 2. Makucs (3) Fodor. 3. Sopron (4) Péter. Fm.: Felho Rósi, Aréndás, Fátynós, Rege, Szanda, Kukulka, Szélmás, Szomszédasszony, Mazárka, Győr, Sámson, Gondatlan, Szirén.

Bécsi versenyek

A gróf Wenckel Hugó-émlékversenyben Phoenix fölényesen győzött, az eddig veretlen Embassy második lett

Bécs, október 27.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Az októberi májig utolsó vasárnapján futották a mérföldes távolságu Henekel-émlék-versenyt. A versenyben négy ló: Nestor (Csutak), Phoenix (Balog), Ajka (Weckerman) és Embassy (Schejbal) vettek részt. Embassy grófiai favorit volt. A veretlen Wenckheim-ló veretlenül komoly ellenfelet kapott Schiller O. Phoenix-ben, amely könnyen ragadta magához az értékes győzelmet.

Részletes eredmény:

I. futam: 1. Baló (3) Schejbal. 2. Martinsberg (3) Takács. 3. Perrola (4) Balog. Fm.: Redi Dragon, Rosencavaller, Eisberg, Nyh. 2¼h. Tot.: 10:50, 18, 35.
II. futam: 1. Dorita (2¼) Balog. 2. Glühwürmchen (4) Esch. 3. Märchenprinz (8) Szenté. Fm.: Mirakel, Apache, Lieschen. 6h. 2¼h. Tot.: 10:30, 21, 24.
III. futam: 1. Gioelle (2¼) Balog. 2. Henschrecke (4) Csuta. 3. Baltimore (2) Schejbal. Fm.: Lucretia, Sagita, Ramona. 1¼h. 2¼h. Tot.: 10:37, 19, 24.
IV. futam: 1. Phoenix (3) Balog. 2. Embassy (4:10) Schejbal. Fm.: Nestor, Ajka. 8h. Tot.: 10:40, 11, 10.
V. futam: 1. Pretty Molly (6:10) Schejbal. 2. Intermezzo (2) Szabó L. II. Fm.: Viscount, Széplak. 3¼h. Tot.: 10:15, 11, 11.
VI. futam: 1. Arianne (2) Balog. 2. Arnus (6) Schejbal. 3. Toscana (5) Szabó L. II. Fm.: Siess, Gallione, Garamia, Schneerosé, Movista, Arnolda, Lady Hamilton, Frauenlob, Felh. 1h. Tot.: 10:37, 15, 17, 14.
VII. futam: 1. Marathon II. (p) Szabó L. II. 1. Marva II. (2¼) Varga. 1. Fm.: Jagyihar, Osculum, Monsum, Hoétv. Tot.: 10:11 és 12, 12, 12.

AUTÓ ÉS MOTOR

Elmaradt a vasárnapi motorospályaverseny

(A Reggel tudósítójától.) A Terézvárosi Torna Club vasárnap délutánra hirdetett kisautós és motorkerékpáros pályaversenyt az esős és köveketében felázott és hasznavehetetlenül vált pályára való tekintettel bizonytalan időre elhalasztották.

1-2-3 pengós helyárakkal még 4 napig láthatja a
KOMÉDIA ORFEUM
szenzációs szeszónnyitó műsorát!
November 1-től minden este 2 **Tábori**-bohózat a szerző vendégjátékával. — Fred Moreno, a vig madarász, külföldi attrakciók.
Szombat délután 1/2-6-kor a **Törpe Színház** vendégjátéka. Jegyek 60 fillértől 2.40 pengőig már kaphatók

A Vigszínház
heti műsora:
Hétfőn, csütörtökön, pénteken, vasárnap este
„Egy, kettő, három”
„Marsall”
Kedden, szombaton, vasárnap délután
„Két lány az utcán”
Szerdán
„Liliom”

A világ legszebb filmje, a

Fehér árnyak

még csak 3 napig

a RADIUSBAN

Bajor-Rátkai

Az Andrássy-utí Színház műsora — a szezon nagy eseménye!
Eddig 23 előadás — 23 táblás ház!

Scitovszky belügyminiszter elmondja, milyen engedményeket tesz az új fővárosi javaslatban, amely legkésőbb november közepére a Ház elé kerül

A választói jogosultságot csupán a hatévi egyhelybenlakáshoz kötik. — Föl-emelik a törvényhatósági bizottság tagjainak létszámát. — „Nagy eltolódások”, lesznek a főpolgármesteri és polgármesteri hatáskörök megállapításánál

(A Reggel tudósítójától.) Scitovszky belügyminiszter szombaton kisse meghűlt és így vasárnap, az esős időjárásra való tekintettel, nem vehetett részt a Katolikus Nagygyűlésen. Mult héten ugyszólván nap-nap után folytatott bizalmas tanácskozásokat a fővárosi javaslat ügyében, ezeken eredményeképpen azonban csak annyi került nyilvánosságra, hogy a belügyminiszter kötelező írártet tett a teljes átdolgozás alatt álló javaslatnak november közepén való beterjesztésére. Megkérdeztük erről a hírről

Scitovszky belügyminisztert,

aki a következőket mondotta A Reggel-nek:

— Az új fővárosi javaslatot legkésőbb november közepén okvetlenül a képviselőház elé terjesztem. Ez azonban a legvégső határidő. Ha tehát lehetséges, akkor

a javaslatot sokkal előbb benyújtom, mert az a tervem, hogy lehetőleg még karácsony előtt letárgyaljatuk a parlamentnél.

Munkatársunknak arra a kérdésére, hogy melyek azok a lényegesebb módosítások, amelyekben a javaslat-tervezet keresztülmegy, a belügyminiszter így válaszolt:

— Mindenekelőtt

hajlandó vagyok a törvényhatósági bizottság tagjainak létszámát bizonyos mértékig fölemelni,

ugy, hogy az összlétszám körülbelül 210—220 legyen. Ami az albrőlői szakaszot illeti, végleges döntés itt még nem történt, könnyen lehetséges azonban, hogy

az úgynevezett „lumpenproletariátus” ki-rekesztésére más módot fogunk keresni.

Hallottam arról a hírről, hogy az albrőlők helyett csupán az ágyrajáróknak nem lenne választói jogosultságuk, ezt a szót azonban, hogy „ágyrajáró”, a javaslatban semmiesetre sem fogjuk használni. Lehetséges, hogy változatlanul megmarad az országgyűlési választói jog, ami azt jelenti, hogy

mint föltételt, csupán a hatévi egyhelybenlakást követeljük meg.

Már ez a föltétel is új választói névjegyzék összeállításának szükségességével jár.

új névjegyzéket tehát minden városnőség szerint szükség lesz.

A főpolgármesteri és polgármesteri hatáskörök már tisztázottak, egyelőre azonban csak annyit mondhatok, hogy a javaslattervezettel szemben

itt is nagy eltolódások lesznek.

Végeredményben remélem, hogy az új fővárosi javaslat végleges szövege megnyugvást fog kelteni.

ságról és a román kormánybiztosi méltóságról is és mint egyetemi tanár, nyugdíjaztatását kérte.

A Jefolytatott vizsgálat azután teljes tisztázta Siegescu szerepét, akit háromhónapi vizsgálati fogság után szabadlábra helyeztek és az ügyesség utóbb megszüntetett ellene minden eljárást. Siegescu rehabilitására azonban csak most került sor azzal, hogy a napokban

a kormány ismét Siegescut bízta meg a román kormánybiztosság vezetésével.

Siegescu József jelenleg betegesen fekszik lakásán, s betegsége miatt csak a jövő héten foglalhatja el az állami számvetészek fő-utcai épületében lévő hivatalát, amelyet lemondása után nem töltöttek be, csupán átmenetileg bízták meg a kormánybiztosság helyettes vezetőjét az ügyek intézésével. (I. L.)

Poincaré még nincs túl a krízisen, Clemenceau jobban van

Páris, október 27.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Poincaré a második operációjával járó krízisen még nincs túl, de orvosainak legutóbbi jelentése szerint bízni lehet hamaros felépülésében. Hasonlóképpen kedvezőek a jelentések Clemenceau állapotáról. Az agastyán az éjszaka egy részét munkájának kikorrigálásával töltötte. Vasárnap délután vendégeket látott magánál, többek között Mandell képviselőt, aki behatóan tájékoztatta a politikai helyzetről.

A Parisienne Grill egy szép táncosnőjét, aki miatt 40.000 pengőt sikkasztott egy pénztáros, kifosztotta egy fiatalember, aki a fogházban ismerkedett meg a sikkasztó gavallérral

(A Reggel tudósítójától.) Egy magyaránny sikkasztással kapcsolatban különös körülmények között tartóztatott le vasárnap három fiatal embert a budapesti rendőrség. Néhány nappal ezelőtt történt, hogy leleplezték egy börtönkereskedelmi részvételű táncosnő, József-utcai fiókjának fiatal pénztárosát, Filip Miklóst, akitől kitént, hogy

40.000 pengőt sikkasztott.

A fiatal ember, akinek anyja igazgató a vállalatnál, állandó látogatója volt az éjszakai mulatóhelyeknek és beleszeretett egy nyúlónk, magas, koromfekete hajú, szépszemű táncosnőbe, Rózsa Babába, akivel együtt bőkezűen szórta a pénzt. A mulatóhelyeken föltűnt ugyan, hogy a fiatal ember rendkívüli módon költelezik, de mindenütt azt gondolták, hogy vagyonos ifjú és így semmi rosszat nem gyanítottak. Ugyanigy gyanútlanul fogadta el tőle a bundákat, toalettket, ékszereket és más ajándékokat a táncosnő is és mindenit nagy föltűnést keltett, amikor Filip Miklóst néhány nappal ezelőtt letartóztatták. A fiatal embert a pestvidéki törvényszék fogházába vitték, ahol amint utóbb kitént,

cellatársainak elbeszélte, hogy mi történt vele

és hogy még mindig mennyire szereti az imádoit nőt. A cellatársak egyike, Ecsedi Gyula rövidesen kiszabadult és azonnal Rózsa Babához ment. Meghatottan esetele a táncosnő előtt, hogy szerelmese mily szomorú helyzetben van és fölajánlotta, hogy ő majd gondoskodik kosztjáról. A táncosnő, akitől közben lovagja letartóztatása után visszavették a bundákat és az ékszereket,

minden pénzt átadta

Ecsedinek, hogy gondoskodjék Filipről. Néhány nap múlva Ecsedi azzal jött a táncosnőhöz, hogy hozott magával egy ügyvédet, aki kité tudni szabadítani Filip Miklóst. Vörösváry dr. néven mutatta be az ügyvédet s a szabadításra 500 pengőt kért. A táncosnőnek már nem volt ennyi pénze, kérte, hogy jöjjének másnap.

Ragályos időkben
kiszertőtlenítésre legalkalmasabb a

Lysiform

sulyosan megvádolták Siegescu József pápai prlátust, egyetemi tanárt,

aki igen előkelő szerepet töltött be a magyar közéletben. Még a háború előtt és alatt több cikluson át országgyűlési képviselő volt s a munkapárt vezérkarához tartozott. A három év előtt megtartott országgyűlési képviselőválasztáson a kormánypárt pesti listáján első pótkép-Másnap azonban közvetlenül a szabadító előtt megjelent egy harmadik fiatalember is a táncosnőnél s ez elmondotta, hogy Ecsedi és az állítólagos ügyvéd szelhamosok, mert először őt akarták rábírní arra, hogy vállalja az ügyvéd szerepét. Most már megtudta azt is a táncosnő, hogy Ecsedi, bár tőle nagyobb pénzösszeget kapott, Filip kosztjáról sem gondoskodott. Erre följelentést tett a rendőrségen s

a detektívek vasárnap lesbe álltak a táncosnő lakásán

és amidőn Ecsedi és társa megjelentek az 500 pengőért, letartóztatták őket. Kiderült, hogy Ecsedit Stoyl Jánosnak hívják, egyszerű asztalossegéd, társa pedig, az ügyvéd, mázoló. De letartóztatták az önzetlen harmadikat is, aki leleplezte a szelhamosokat, mert erről meg kiderült, hogy Baczakó András, akit kerékpárlopás terhel. Mind a hármukat vasárnap már át is kísérték az ügyészségre.

Siegescu Józsefet újból kinevezték a román ügyek kormánybiztosává

(A Reggel tudósítójától.) Nagy föltűnést keltett két év előtt, hogy az akkor kipattant klinikai szállítási panamákkal kapcsolatban viselőnek jölték és a panama kipattanása idején Siegescu a fővárosi törvényhatósági bizottságában járszott vezető szerepet. Ezenkívül, mint a kormány bizalmi embere, évek óta a román ügyek kormánybiztosa volt. Miután az ellene emelt sulyos vádak miatt vizsgálati fogságba helyezték,

Siegescu lemondott minden közéleti állásáról, így a törvényhatósági bizottsági tag-

FENYVES

BUDAPEST, IX. CALVIN-TÉR 7. SZ.

Ulsterek

különböző divatos mintázatu
doubl kelmékből rajz szerinti
fazonban

78 P

Ujtátrafüred-Magas Tátra
Dr. Szontagh Palace-Szanatorium
Egész éven át üzemben.

KÖZGAZDASÁG

Mit nyerhet Magyarország a newyorki krachból?

(A Reggel tudósítójától.) Egyetemes megkönnyebbülés és föltélegzés fogadta egész Európában a nagy newyorki összeomlást, amelynek leírásai úgy hangzanak még a távirati ügynökségek szürke stílusában is, mint egy Zola-regény kulminációs fejezete. Hetek óta, pontosan szeptember eleje óta, várják Európában ezt a nagy összeroppantást, a beavatottak és a tözsdéhez közelállóak már régiesrég föloldották minden pozíciójukat s már szeptember első napjaiban megmondották e sorok írójának egy amerikai diplomata, hogy a közel jövőben már csak bessorre lesz érdemes játszani az amerikai tözsdéken, de azt is megmondották, hogy MacDonalddal hazautazása előtt a nagy krach nem fog bekövetkezni. Tényleg néhány nappal előbb, mintsem az angol miniszterelnök egy kanadai kikötőben hajóra szállott, összeomlott a nagy kártyavár. Az azonban már tudás, hogy milliói vagyonok usztak el. **Vagyonok, sőt örösi vagyonföltegek semmisültek meg egy-két nap, sőt óra leforgása alatt, de**

a nagy vagyonok tulajdonosai óvatossá-
bba voltak, mint az infláció hősei itt Euró-
pában, őket nem sörpörite el az összeomlás
hulláma.

De elvezett a kis- és középjátekosok belátha-
talan serege, mert három év alatt, amióta a
nagy hausse kevés megszakítással tartott, ebbe
a grandiózus játékba bekapcsolódtak, csak
ugy, mint nálunk történt, olyan rétegek is,
amelyek egyébként kis tőkék szorgos és sze-
rény gyűjtésével fölötték egész életüket.

A holtostól és a kisiparostól, a gépiró-
leányokig és liftboyokig mindenki játszott
Amerikában.

s ennek a széles, sok-sok ezer emberből álló
rétegnek a pénzét nyelte most el a Wallstreet
feneketlen torka. Akármilyen cinikusan hang-
zik is, minden attól függ most, hogy ez az
elvezés mennyire ment s mennyire szegénye-
dett el s vált penzelenné a kis- és közep-
játekosok nagy serege. Ha az outsiderjátekos-
ok nagy armádiája elvesztette utolsó centjét
s újból kénytelen kezdeni a kuporgatást, ha
egy csapással kizörgyült abból az álmából,
hogy egy-két hét alatt megduplázhassa vagy
meghármasozhassa a kis vagyonát, akkor az
amerikai tözsdékre valóban hosszú nyu-
galmi periódus vár. Epedig azért, mert a
nagy tőkés, a komoly kéz, ha részvényt vagy
egyéb értékpapírt vásárol, mindig a kamato-
zást nézi, csak a kisjátékos futtyul a kamatra,
hiszen ő csak az árfolyamnyereségre spekulál.
Márpedig még a mai, alacsonyabb árfolyamok
mellett is, amelyek még mindig magasabbak
az idej legmelyebb árfolyamoknál, a legjobb,
legkitünőbb foglalkoztatott és legjobban
megalapozott amerikai iparvállalatok részvé-

nyei sem nyújtanak 2-5 százaléknál magasabb
kamatozást, holott a fixkamatozású értékek a
mai mély árfolyamokban 8-9, a vezető euró-
pai értékek viszont ennél is magasabb, sok
esetben 10 százalékot is meghaladó kamato-
zást adnak. Természetesen nincs kizárva, hogy
esakugy, mint nálunk, a nagy inflációs
hausseok után Amerikában is rövid és át-
meneti áremelkedések következnek be, azok
a játékosok, akik nem vérezték el teljesen,
futnak a pénzük után. Ugy, hogy európai
szempontból az volna kívánatos, hogy az
összeomlás a kisjátékosok között minél
nagyobb legyen, minél tökéletesebben elvérezze-
nek, mert addig, amíg a newyorki tözsdé moz-
galma normális keretek közé nem szorul, nem
nagyon remélhető, hogy az európai rekonstruk-
ció céljára kellő mennyiségű tőke jöjjön át a
tengerentúlról.

A tözsdéi árfolyamok emelkedése vagy
süllyedése dönti el, mennyi jut Amerika
tőkefölöslegéből külföldi befektetésekre.

A számok beszélnek: 1927-ben az amerikai új
tőkebefektetések teljes összege 7776 millió dol-
lárt tett ki s ebből az összegből a külföldnek
1003 millió dollárt jutott. 1928-ban a befektetések
összege már 8650 millió dollárra rugott, a kül-
földi befektetések összege viszont 1319-re csök-
kent s ez évben, amikor a tözsdéi hausse a tőp-
pontját érte el, a befektetések összege rekord-
számot ért el, az év első nyolc hónapjában 7180
millió dollárt tett ki, de külföldi befektetésekre
már a múlt évi összeg felénél is kevesebb ju-
tott, mindössze 623 millió dollár. A remények,
amelyeket a newyorki tözsdékrachhoz fűzünk,
tehát csak akkor teljesülhetnek, ha ez

a krach teljes és tökéletes lesz

s nemcsak az európai tőkék áramlanak vissza,
hanem felszabadulnak olyan nagy kapitalisok
is, amelyek eddig a tözsdéi spekulációnak a
forgatókét szolgáltatták. De hennünkkel nem a
rövidlejáratú kölcsönök megoltszobódása érde-
kel, amely máris bekövetkezett, számunkra az
a fontos, hogy nagy befektetésekre, a magyar
államasutak átalakítására és modernizálására,
a magyar mezőgazdaság átszervezésére s végül
egy komoly, belső telepítési akcióra, amelynek
a hitbizományi reformokhoz kellene kapcsol-
lódnia, jut-e amerikai tőke s ha igen, mennyi
s mily föltételek mellett. Ne feledjük el azon-

ban, hogy ez részben fölünk is függ. Ameriká-
nak ma olyan tökéletes és kimerítő, minden
részletre kiterjedő gazdasági hírszolgálatra
van, mint egyetlen államnak s egyetlen ipar-
vállalatnak sem a világon.

Ezen az állami hivatalos hírszolgálaton kívül
a nagy amerikai bankoknak külön és igen pon-
tos híranyag áll rendelkezésükre s ha Magyar-
ország hitelképességének megítéléséről van
szó, nemcsak azt veszik számba, hogy például
a földbirtok holdankénti megterhelése mennyi-
vel kisebb, mint a háború előtt volt, hanem
az is, hogy ez a földbirtok ma hasonlíthatat-
lanul magasabb önköltségi árok mellett ter-
mel, ez a földbirtok sokkal magasabb árat fizet
ipari termékekért és termelési eszközökért,
hála kartelljeinknek és vámpolitikánkunk, mint
azelőtt. Amerikában tudják azt is, mennyivel
nagyobb az adó felelőseje ma, mint volt a há-
ború előtt s milyen messze elmaradt az arany-
bérlek mögött a fizetésiési emberek jövedelme
Magyarországon. Röviden

Magyarország hitelképességének megítélé-
sénél nemcsak az ország vagyonát, hanem
szabadon diszponálható jövedelmét is
számba veszik.

Továbbá amerikai tétel ez is: minél nagyobb
egy ország tőkeképző ereje, annál nagyobb a
hitelképessége. S végül ez is: minél erősebb
és kiegyensúlyozottabb egy ország politikája,
annál a nagyobb a hitelképessége.

We dont like tragic countries! Nem szerel-
jük a tragikus országokat — mondotta ró-
lunk egy amerikai bankár.

Márpedig a mi politikánk túlságosan tra-
gikus színű, túlságosan sürün mutogatjuk se-
becinket, túlságosan gyakran emlegetjük sérel-
meinket! Mindennek egy-két esztendője nem
volt túlságosan nagy jelentősége. De most, az
óvatosan kinyitott trezorokapuk előtt fog tolong-
ni az új- és óvilág minden népe, vala-
mennyien kölcsönül, nagy, olcsó és hosszú-
lejáratú kölcsönül próbálnak szerezni az ameri-
kai vagyon uraitól és az kap többet, aki ügye-
sebb és megbízhatóbb. Kétségtelen, hogy kevés
ország van ma Európában, amely olyan hitel-
képes volna, mint Magyarország, de kevés
olyan ország is van, amelynek a hitelképessé-
gét olyan rosszul adminisztrálják, mint a
miénket. És végül még egy kérdés, amely
mindenkinél az ajkán lebeg: ki fogja az új
kölcsönök, reméljük, nemcsak magán-, hanem
államkölcsönök elosztását és fölőszását ad-
minisztrálni és ellenőrizni? Hiszen ezen dől el a
legközlelőbb negyedszázad sorsa, különösen a
magyar mezőgazdaság jövője! Talán Mayer ur?

Bedő Mór posthumus tanulmánya a részvényjog reformjáról

(A Reggel tudósítójától.) Régen nem bontotta
a közgazdasági élet köréit olyan életétes tá-
borokra miniszteri kijelentés, mint az, amelyet
Zsitvay igazságügyminiszter tett, amikor a
korlátolt felelősségű társaságokról szóló par-
lamentári vita folyamán kijelentette, hogy

a részvényjog reformját most már okvet-
lenül végrehajtja.

A kereskedelmi kamara egyszerűen fölőslöge-
nek tartja a reformot, a jogászörök előkelő
reprezentánsai sürgősen mondják, míg a
budapesti tözsdetanács minden erőfeszítése
mellett sem képes áthidalni a kérdés körül tá-
madt ellentéteket. A különböző föllfogások ilyen
éles összeütközése idején bizonyára irányító
hatása lesz olyan kiváló kereskedelmi jogász
véleményének, mint aminek a most egy évvel
ezelőtt elhunyt

Bedő Mór dr.

volt, aki a részvénytársaságok jogi életét épp
olyan alaposan ismerte, mint amilyen betekin-
tése volt azok gyakorlati üzemelésébe, de
együttal mélyen bepillantott a publikumnak
a részvénytársaságokról alkotott föllfogásába,

sőt hangulatába is. Bedő Mór élete utolsó évét
előszerelettel foglalkozott a részvényjog
reformjának kérdésével s idevágó értékes ta-
pasztalatait nagy tanulmányban akarta föl-
tárni. Ezekből a tanulmányokból való az a tö-
redék, amelyet a most aktuálissá vált kérdés-
ről közlünk.

A kiváló jogász tanulmányát Iheringre való
hivatkozással vezeti be, aki tudvalevően erős
ellenfele volt a részvénytársasági formának
s benne az egész modern jogrendszer leg-
tökéletlenebb alkotását látta, demoralizáló,
a tisztességet velejében megmérgező hatáso-
nak mondta s egyik művében azt állapította
meg róla, hogy a részvénytársaság több átkot
fakasztott, semmint áldást. Igaz — így foly-
tatja Bedő Mór —, mindazt a nagy jótudós
az 1873-as évi nagy krach után mondta ugyan,
de a több mint ötven évvel ezelőtt elhangzott
kritika némi aktualitással talán ma is bír,
habár az elméleti jogtudós lényeges túlszába
ment is a részvénytársaságok általános meg-
ítélésénél. A részvényjog reformjának kérdése
azóta kísért, amióta a nagy publikum bele-
kapcsolódott a részvénytársaság gazdasági
életébe és ott érdeklődést vállalt. Amíg a
gazdasági eredményekkel, amelyeket e bekap-
csolódással elért valaki, nem diszekedett, ad-

Utólerhetetlen! Tartóssága örökös!
Legtakarékosabb, leghigiénikusabb lűtés!

fatüzelésű, légtűtéses folytonegő kályha
10 kiló fűvel 24 óráig
egy normál szobát.
Nagyobb típusok 3-4 szobás lakást is
egyenletesen lűtenek.

Vegyes tüzelésű Rekord és Zephir folytonegő
kályhák. Elite takaréktűzhelyek, Kéménytolók.

Arjegyeket ingyen és bérmentve küldi:

HÉBER SANDOR

kályha- és tüzhelygyára
Budapest, Vilmos császár-ut 39 (Hajós-utca sarok)
Kályháinkból lűtést az összes vidéki
városokban

2 éves házban

Buda legszebb helyén, a Statisztikai Hiva-
tallal szemben, Bimbó-utca 1-3-5 és
Margit-körút 43. számú házakban egy-egy

3, 4 és 5 szobás,

valamint

1 garconlakás

minden komforttal, központi, illetve etage-
fűtéssel és melegvízszolgáltatással, olcsó bér
mellett azonnalra kiadó. Bővebbet a hely-
színen vagy telefonon: 298-29.

MICHELINPNEU

AUTOFELSZERELÉSEK
CITROEN-ES FORD-
ALKATRÉSZEK

TELEFON: Aut.
221-97, 288-63

NAGY JÓZSEF
VI. ANDRÁSSY-UT 34

MOTORKERÉKPÁRT MŰLÁTHÁZ

ülj mindenki, akit veszteség ért, magában az intézményben és az intézmény vezetésében kereste gyakrai tendenciózusan a veszteség indokait. Semmi kétség, hogy a részvénytársaságok mai rendszere tökéletes volna és nem szorulna reformra, de

akárhogy reformálják is a részvényjogot, a dolgok természetéből folyik, hogy az emberi cselekvéssel kapcsolatos könnyelműséget és bünt teljesen kiküszöbölni nem lehet.

Ezt három tényező idézi elő. Epedig először a részvénytársaságok alapulata, másodsor a tulajdosa vitt egoizmus és harmadsor a részvényesek induléniája. Ami az első illeti, bármikép szabályozzuk is a részvénytársaságot, annak azon természetén, hogy idegen vagytonokat a majoritás kezeljen, változtatni nem lehet. Nem lehet kiküszöbölni azt, hogy aki akár egy tényleges, akár társzólagos többséggel bír, mégis csak ura az idegen vagytonnak és azt kezeli és hogy a közgyűlésen még a legszélesebb jogokkal rendelkező minoritás sem tud kellően betekinteni a komplikált mechanizmusba, amint hogy nem lehet megvonni annak a határát sem, hogy hol végződik a jöhiszemű üzleti gesztio és hol kezdődik az idegen vagytonnal való büniös manipuláció. Ilyen formán, mivel az intézmény maga kínálkozik visszaélésekre, a dolgok természeténél fogva nem működhetik az összes érdekeltek megelégedésére. Ami a második tényezőzt illeti, a részvénytársaság természete ad hátteret az emberi gyarlóságok és büniözési hajlamok érvényesülésének.

A formaságokkal feli részvénytársasági intézmény nemesak a részvényesek érdekeit védi, de fedi is a visszaéléseket.

A majoritás mindenkor védelmet talál az igazgatóság és fölügyelbizottsági működés és közgyűlés formálataiban és aines törvényhozás, amely ezt a kérdést tökéletesen meg tudná oldani. Igaz, hogy a külföldi törvényhozások mégis utját tudták állni annak, hogy nullából alapítsanak részvénytársaságot, hogy nem közpénzből betétek lehetőségének formáit arra használhatják, hogy bádogosmihelyt gépgyárnak nevezzenek ki, hogy még föl sem hozott falakat gyárépületeknek nevezzenek s hogy valóságban nemlétező vállalatok piacra dobott részvényeikkel az egész országot behálózják. Külföldön legalább megvan az alapító fokozott felelősege, amely nemesak a büniös szándékot, hanem a tulságos spekulációt is anyagi felelősséggel bünteti, nem úgy, mint nálunk, ahol a garázdálkodás szabadon folyhatik.

Az utóbbi években a szindikátusok formájában történt lefúlozések, a fölligítások, a részvényesek pénzéval való részvényszerzősek olyan diadalokat üttek, amelyek pártatlanok a világgazdaságban.

és ez az oka, hogy ma mindenki tulzott mértékben kíván intézményes reformokat, holott pedig a rossz reform sokkal többet árt, mint az, ha a mai törvényes formák tartatnak csak be, mert a rossz reform megölheti az egész intézményt, amelyre pedig a gazdasági életnek jelentékeny szüksége van. Ami végül a harmadik tényezőzt, a részvényesek induléniáját illeti, ez egyike azoknak az okoknak, amely a visszaéléseket ennyire föllurjanozni engedte. Közgyűléseinken csak a társaság funkcionáriusai vannak jelen s legföljebb egy-egy ipar-

szerűen megjelenő gyakrai megrendelt kritikát, holott meggyőződésem, hogy

a fönnálló törvényes rendelkezéseink szerint is meg lehet találni a részvénytársaságok büniös funkcionáriusai szemben a felelősségrevonás lehetőségét.

A közismert ténykedések közül a legtöbb kiemeri a csalást vagy a hitlen kezelést büntetőjogi tényálladékat és ha egy-egy részvényes többet töröndne saját érdekében, néhány példaadás után megszünönnék a visszaélések és kimulnának a büniösök. Ami a részvényesek gazdasági helyzetét illeti, a bajok okát abban is kell keresni, hogy az elmúlt évek folyamán nem egyszer ismeretlen és olyan részvénytársaságok részvényeit szerezte meg a közö-

ség, amelyekről nemesak, hogy azt nem tudta, hogy mi a részvénytársaság tárgya, nemhogy mi a vagyona. A publikum csak annyit tudott rólok, hogy a tózsden lehet őket kapni és ez már önmagában értékessé tette őket szemében. Sajnos, a tózsdetanács csak későn hozta meg a papirok tózsdei jelzéséket szigorú föltételeit megszabó rendelkezéseket, amit azért emelek ki, hogy igazoljam, miszerint nem egyedül a részvénytársasági intézmény a büniök szüloka, hanem azok a kísérő körülmények, amelyek lehetővé tették, hogy olyanok is belekapcsolódjanak a részvénytársaságokba, akik nemesak az intézmény jellegével nincsenek tisztában, hanem még azal a konkrét társasággal sem, amelynek papírjaiba pénzüket fektették.

Amiről mindenki beszél

A jövátétel kérdésével kapcsolatban a miniszterelnök legutóbb úgy nyilatkozott, hogy soha nem vállalta volna az ország nevében a husz év alatt teljesítendő 200 millió aranykoronás reparációs terhet, ha 1921-ben nem adták volna értésére azok, akikkel a kérdést tárgyalta, hogy ha Magyarország ezt a súlyos kötelezettséget vállalja, nem fognek tőle további jövátételt kérni. Bármit vélekedjek is a közhangulat Bethlen belpolitikájáról, el kell ismerni: kitűnő, szívós, eszes, megfontolt tárgyaló fél. Nem értjük tehát, hogyan történt, hogy amikor a husz évig teljesítendő terhet vállalta, elmulasztotta irásba foglalni a jövátételi bizottságnak, illetve a vele tárgyalónak ezt az oly peröntő fontosságu kijelentését, amelyre most hivatkozik. A jövátételi ügynek az optárs-pörrel való összekeverése szintén a kormány nem éppen szerencsés taktikájának a következménye. Az optárs-pör ugyanis állandóan úgy szerepelt a külföldi sajtóban, mintha ebben a nemzeti egyetem volna érdekelve. Az optárs-kérdés az erdélyi kárvallottaknak igazságos ügye, az újabb reparáció viszont az ország minden egyes adófizető polgárának létkérdése...

Közgazdasági Höfereknek nevezte el a tózsde humora azokat a jelentéseket, amelyeket vagy tizenöt előkelő részvénytársaságunk a hét eleje óta üzletmenetének alakulásáról közzétett. Ezek a Höfernek annak az agitációnak eredményei, amelyek nagyobb publicitást követeltek vállalatainktól és ettől a tózsde megjavítását, a részvényvásárló közönség tájékoztatását, sőt a részvénytársasági üzletvitel fokozottabb ellenörzését és ezzel kapcsolatban még a részvényjog reformjának fölölegessé tételét is várták. Mert minek ott törvényhozási uton gondoskodni a fokozottabb ellenörzéstől, ahol — amint mondták — ugyanis a nyilvánosság örködő szeme elő kerül most már minden! Most aztán előttünk vannak a jelentések és minden jel szerint hosszú sorozata következni a továbbiaknak és így az „időközi jelentések” intézménye belekerül a közgazdasági gyógy-szertár hivatalos receptjévébe. De mielőtt folytatják, öszintén meg kell mondani rólok azt a véleményem, amely máris kialakult rólok. Höfer-k... azaz semmit sem mondanak, ha csak nem általánoságokat, amelyekből ugyan senki képet nem nyerhet arról, amit tudni akarna. Ezzel ugyan nem tezik fölölegessé az ellenörzés törvényes uton való rendezését.

A mezőgazdasági válság most már nemesak a mezőgazdasági termékek fogyasztásában és elhelyezésében jelentkezik, de átterjed azoknak az ipari termékeknek a piacára is, amelyeknek a mezőgazdasági termelés a legföbb

fogyasztójuk. A mezőgazdasági gépek piacról, de legföképen a műtrágyapiacról jönnek most barátságatlan jelentések. A magyar földmívelésügyi kormány igen nagy áldozatokkal és magas kamalmegterítéssel lehetővé tette a magyar műtrágyagyáraknak két-három évre elosztott nagy akció megvalósítását, amelynek célja volt a termelés fölfokozása a mesterséges talajjavító termékek fokozott használatá által. A kisgazdák igen hosszú időre szóló áruhitelt kaptak, hogy a műtrágya használatát velük megkedveltessék. Ambár az akció finansziális része ellen igen súlyos kifogásokat lehetett volna emelni, mert hiszen ez a monopolisztikus kamatszorzódes a vámvédelem újabb formáját jelenti a magyar műtrágyagyárak részére, az eredmény mindenesetre díszreates és hasznos volt, mert a műtrágya használatát bevitte olyan paraszti rétegekbe, amelyek idáig nem ismertek. A buza árának süllyedése azonban, mintha egyszerre utját vágta volna az akció további fejlesztésének. A gazdák nem akarnák többet termelni, hiszen a kevesebbet se tudják eladni, így érvelnek és az őszi kampany alatt nagymennyiségű műtrágya maradt eladatlan. A másik oka ennek az idegenkedésnek a műtrágyától az, hogy a magyar kisgazda nem akar adósságot, nem vesz semmit, ha még oly kedvező föltételek mellett, de mégis csak hitelbe kúndják. „Eleg volt az adósságból! Nem investálók, csak annyit, amennyit ki tudok fizetni!” Ez józanul hangzik, de igen veszedelmes, mert a belső gazdasági forgalom erős ellanyhulását jelentene! De azt is be kell vallani, hogy a magyar gazda az elmúlt két évben annyit fizetett ki kamatban és költségben, hogy ez az idegenkedés mindenféle áruhiteltől, amely remélhetőleg nem lesz tartós, mindenképen megérhető.

A Magyar Közgazdasági Társaság nagyszabásu ankétot hívott össze, hogy az ország súlyos közgazdasági problémáit szakértők megritváta alá bocsássa. Amit a kormány elmulasztott s amit két év óta a gazdasági közvélemény hiába várt, átfogó és egységes programot gazdasági bajaink orvoslásáról, az, remélhetően, most a szakemberek vitáiból fog kialakulni, amit annál inkább remélnünk kell, mert az ankét mindjárt a leggyakorlatibb kérdést tűzi ki napirendjére: a magyar buza minősége, ára és értékesítése címen s a gyakorlati élet legjobb szakértőit vonultatja föl. Előadók Hanóczy Jenő, a gabona- és lisztikisérlet állomás és dr. Farga István, a gazdaságkutató intézet igazgatói lesznek s a Társaság meghívására a vitában Beuk István, Frey Kálmán, dr. Kerpely Kálmán, dr. Reusz Andor, Strasser Alfréd, Stux Sándor, Székács Elemér vesznek részt. Az ankét november 14-én kezdődik.

Püsti fertőtlenít! Meghűléstől, náthától megóv! Jöizü török dohányból készül. Aki megkóstolta, állandóan szivja megszokott cigarettája mellett. Különlegességi árudákban, vendéglőkben, kávéházakban, mulatókban, pályaudvarokon is kapható

Gyermekköcsik,
vas- és rézbutorok, paplanok, matracok a legfölkételesebb kivitelben és legolcsóbban
HOCHMANN LAJOS cégnél
VII, Erzsébet-körút 4. (Emke mellett)

Páris szenzációja
egy regény, mely a legelőkelőbb napilapban, a „Le Matin”-ben jelenik meg. Címe:
„Le parfum du Masque Rouge”
Az idegizgató regényt írja Robert Destez a
„MASQUE ROUGE” parfüm szenzációit kreálta
MARCEL GUERLAIN PARIS
Főraktár:
Dr. Budai Emil rt. Budapest, V.

A Banánbehozatali Részvénytársaság vámkedvezmények ellenében 3 millió pengő értékben 30.000 métermáza magyar gyümölcsöt exportált

(A Reggel tudósítójától.) Tudvalévő, hogy az új spanyol kereskedelmi szerződés ez év április elején lépett életbe és azáltal kellett föltűnnie, hogy a banánt nem vette föl a kedvezményezett cikkek közé. Ilyen módon a banán után, amely eddig csak 10 aranykoronás vámmal volt terhelve, a régi autonóm 100 aranykoronás vámtól ismét életbe, aminek természetesen következménye legott jelentkezett

a banánfogyasztás nagymérvű esökkenésében.

A vám folytán ugyanis a banán kilója 1 pengő 10 fillérről drágult meg. A Banánbehozatali Rt. amely az utóbbi években a 10 koronás vám mellett nagyarányú üzletekre rendezkedett be, költéses raktárházakat és érleltételeket létesített, veszélyeztetve látta egész üzletét és tárgyalásokat kezdett a kereskedelmi és földművelésügyi miniszteriummal, kérve a banán vámjának újabb redukálását. Eleinte a társaság abban a biztos föltevésben, hogy a banán vámjának fölemelését a magyar mezőgazdasági termelés érdekében küzdötték ki, azt iparkodott igazolni, hogy az importált banán a hazai gyümölcsnek nem versenytársa, hiszen például magából a kaliforniai almából is háromszor annyit importáltak, mint banánból. A tárgyalások folyamán a kereskedelmi miniszteriumban ezáltal igen élelmes ötlet merült föl. A miniszterium a banán vámjának kérdése kapcsán iparkodott a Banánbehozatali Részvénytársaságot, amely egyike a legnagyobb angol cégeknek, a magyar gyümölcsexport szolgálatába állítani és ezért azt az ajánlatot tetta, hogy

amennyiben a Banánbehozatali Rt 4 millió pengő értékű magyar gyümölcs exportálá-

sát garantálja, az export mennyiségének arányában vámkedvezményt nyújt nekik.

A részvénytársaság elfogadta a kormányknak ezt a proposícióját és egy próbára ilyen értelemben létesítette a megegyezést. Az első próbaév most van lejárában és az eddigi eredmények szerint a társaság 3 millió pengő értékű 30.000 métermáza magyar gyümölcsöt szállított ki Magyarországból Angliába, Svédországra, Dániába és Németországba. A kivitel természetesen kezdte, majd epert, barackot, 60 vagon dinnyét és mintegy 150 vagon szőlőt szállított ki. Most meg a körte és alma exportja van hátra és valószínű, hogy a vállalat ezzel el fogja érni a 4 millió pengő évi forgalmat, amellyel kivívja a megállapodásban kikötött 10 aranykoronás vámkedvezményt.

A magyar gyümölcsnek ez az első nagyarányú szervezett exportja

meghozta azokat a tanulságokat is, amelyek nyomán a földművelésügyi miniszterium a hazai gyümölcstermelés érdekében kezdeményező lépésekre határozta el magát. Mint ahogy a magyar nyári gyümölcs fergesnek bizonyult, a földművelésügyi miniszterium elhatározta, hogy szigorú rendszabályokat léptet életbe a kétéves háromszori permetezés, a standardizálás és a gazdasági fölülegzőknek a büntetőszankciókig terjedő hatáskörének kiszélesítése tekintetében. Amint a Reggel értesül, az idevonatkozó rendelet már el is készült és a miniszterium mindenekelőtt termelési körzetekre osztja föl az országot, hogy mindenütt olyan gyümölcsöt termeljenek, amelyek egyelőre a talaj- és időjárási viszonyoknak, másfelől az exportérdeknek felelnek meg.

(Sz. M.)

Az amerikai és angol tőkecsoport elfordult Európától, amelynek bankára a közel jövőben Franciaország lesz

(A Reggel tudósítójától.) Az amerikai tőzsdén beállott fordulattal kapcsolatban, a tőkecsoport magyar piac minden reményeire most Newyork felé fordul a pénzpiac rétegekben nem eléggé jóratos közönség azt hiszi, hogy most már Amerika felől aranyáradat fog megindulni Európa felé s hogy ez az áradat végre kihuz bennünket mindazokból a bajokból, amelybe jutottunk. Az európai pénzpiac kitűnő ismerői azonban, akik e kérdésben informáltak bennünket, nem látják ilyen egyszerűnek a dolgot és óva intenek minden olyan túlzott reménykedéstől, amely szomorú kiábrándulásra vezethet bennünket. Az amerikai pénzpiac mindenekelőtt

még messze van attól, hogy a hirtelen kitört válságos fordulat következményeit földolgozhatta volna óriás szervezeteiben.

de ettől eltekintve, nekünk számot kell vetnünk a többi nagy európai piacok helyzetével is, ha tisztán akarunk látni és helyes állásponton állva akarunk föltekintni a bekövetkező pénzügyi konstellációkra. E tisztánlátáshoz elsősorban szükséges tudnunk, hogy úgy az angol, mint az amerikai tőkekitvél szempontjából az utóbbi időben nagy változás állott be.

Mindkét piac ugyszólván teljesen elfordult a kontinentális kiviteltől

s azok felé a piacok felé orientálódk, amelyekhez kereskedelmi érdekek szálai is fűzük. Az angol pénzkivitel mennyisége 1926 januárja óta 542.830.000 fontot tett ki, amiben természetesen nem foglalhatnák azok a tőkék, amelyek a tőzsdéi emissziókon kívül kerültek külföldre. Az angol kivitelt 1926-ban csak 122 millió font volt, 1928-ban pedig 158-ra emelkedett, amiből világosan látszik, hogy Anglia még mindig a legnagyobb kiviteli piaca a világnak. Amde amilyen arányban nő ez az export, épp oly halárhozotlan változik meg iránya is, mert már 1927-ben az angol tőke 63%-a jutott a domonokba s az idei évben ez a kivitelt elérte az egész kivitelt 59%-át. Azslába és Afrikába az év nyolc hónapja alatt 12½ millió font jutott új investíciókra, ami az egész angol pénzkivitel 13%-át teszi. Ezzel karöltve egyre fogy az angol tőke kontinentális elhelyezkedése, mert már 1926-ban csak egy negyedét tette ki az egész kivitelnél, a rákövetkező évben pedig 23, majd 18%-ra szállt.

Azok közt az államok közt, amelyek leginkább részesei Európában az angol tőkének, első helyen áll Németország, utána Görögország, Svédország és Magyarország következik, az egész angol kontinentális kivitelnél

11%-ával, végül Spanyolország 5, Románia pedig 4%-kal. Mindebből az látszik, hogy Anglia nagy mértékben fordul el Európától és amint idei tőkekitvetelei is mutatják, elsősorban Kanada és Ausztrália felé fordul, mert ott nemcsak pénzügyi, de főleg kereskedelmi érdekei is vannak. A másik piac Newyork, amellyel a dolog majdnem ugyanígy áll.

Amerika tőkeexportjának iránya, teljesen azonosan Angliával, szintén kereskedelmi érdekeinek utvonaltól követi.

Az Unio ilyen szempontokból Közép- és Dél-amerikában van érdekelve és így ez a két piac rákényszerít, hogy a jövőben sem olyan nagy reményekkel, mint ahogy most a newyorki tőzsdéi események hatása alatt sokan gondolják, Európa tőkepiaca a jövőben Páris lesz, mint ahogy az volt hosszú ideig a háború előtt. Nagyon hamar elférkez az a nap, amelyen a francia tőkés hatalmas diszponibilitásaitak kénytelenek lesznek külföldi hosszulejárata kölcsönökbe fektetni, mihelyt a mai drága rövidlejárata pénz konjunkturája megszűnik, annál inkább, mert Franciaországban a tőkeközönség elég élénk és a földi tőkésülégtellett, nem áll arányban. Igaz, hogy Franciaország is elsősorban saját kolóniáiban fogja pénzt kihelyezni, de azért kétségtelen, hogy

Páris lesz a legközelebbi jövőben Európa pénzpiaca.

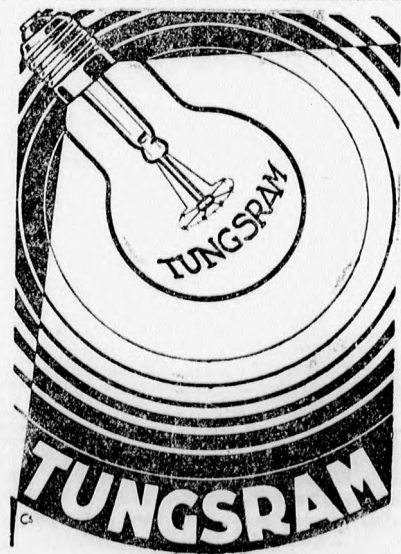
Ebből a helyzetből nagyon sok olyan következtetést kell levonnunk, amely nemcsak a gazdasági élet területére tartozik és a magyar politikai élet vezetői, akiknek éppen a mai helyzet szolgál kétségtelen bizonyítékokkal a gazdasági és politikai élet szoros összefüggésére nézve, jól teszik, ha a pénzpiacra beállott helyzetnek ezzel a fordulatával számolnak.

A Magyar Ruggyantyagár mintegy két évvel ez előtt Klein Gyulával, a társaság alelnökével és a Dunlop Companyval Klein Pál igazgatótalálmányának, az ugynevezett Anod-eljárásnak értékesítésére megalakította az Anod Rubber Companyt. Tudvalévő, hogy időközben a szabadsalom értékesítésének útjába részben új találmányok, részben pedig a nyers kaucsuk folytonos áresése folytán nehézségek toltultak, aminek következtében szerződésesség címén nagy pör indult meg a londoni bíróság előtt Klein Gyula és a Dunlop között. Most, amint a Reggel értesül, a pörös felek között egységesség létesült, amelynek alapján olyan újabb megállapodásra jutottak egymással, amelyek a Gumigyár és az Anod Rubber számára újabb üzleti lehetőségeket nyitnak meg.

A bécsi bankok felévi jelentéséből, amelyek most október közepén, tehát nagy késéssel jelennek meg az Osztrák Nemzeti Bank közleményeiben, igen érdekes tanulságokat vonnak le a budapesti bankkörökben is arról az irányzatról, amely a bankok világában egyre erősebben tört hódít. A jelentések szerint a Bodencredít összeműködésének hatása már az év első felében jelentkezett s abban nyilvánult, hogy a nagybankok üzletét erősítette meg, viszont erősen visszafélesztette a közép- és kisbankokat. A Bodencredít sorsa még nem jutott nyilvánosságra akkor, amikor a közönség már megérezte a nagy eseményt s bizalmával már a nagybankok, elsősorban a Creditanstalt felé fordult, amelynek takarékbetétei 180 millióról 223-ra, vagyis 20%-kal emelkedtek. Ugyanazok előnyére vált a Bodencredít megígása a Wiener Bankvereinnek, amelynek betétállománya 65 millióról 80-ra és a Niederösterreichische Escomptebanknak, amelyé 33-ról 45-re, vagy 20, illetve 30%-kal emelkedtek. Ezekből, valamint a közép- és kisbankokra vonatkozó adatokból az a következtetés vonható le, hogy a közpénzügy, hogy az új betétek, de az új üzletek is szinte kizáróan a nagybankok felé fordulnak s hogy maga az élet hajlja végre azt a koncentrációt, amelyet a bankok nem tudnak végrehajtani.

A szolid londoni tőzsdén újabb botrány van.

A Hatry-botrány meg el sem ült a londoni tőzsdén és már egy másik, a Horne-konzern összeomlása izgatja nemcsak az angol tőzsdé közönséget, de a tőzsdébotrányoktól már amugyis túlfutott fölizgatott egész világgazdaságot. Ha nem is olyan nagy arányokban, mint Hatry, de ugyanazon módszerekkel iparkodott Horne is egymástól egészen különböző vállalatokat egy kalap alá hozni, miközben ugyanazon metódusokat alkalmazta, mint a bukásban öt megelőző Hatry. Csodálatos, hogy a szolid angol piacon a legszerzőnsabb bankok álltak rendelkezésére Hornének üzletei finanszírozásában, amelyeknek eleinte a cementipar volt a területe. Horne 1926 végén alapította a British Cement Productions részvénytársaságot, amely mintegy 10 százalékát foglalta le az angol cementtermelésnek. Mint ahogy a vállalat outsider volt, a nagy kartell-árok mellett kitűnő üzleteket esmált és ha Horne megmaradt volna a kaptafájánál, talán nem érte volna az a baleset, amelybe most belebukott. A rendkívül nagy nyereségek, amelyekkel fönnállásának első két évében elérte, Hornet ugynevezett csoportos vállalkozások rendszerére esabították, amely most annyira divatos az angol tőzsdén és amely sokszor, mint ebben az esetben is, a legfantasztikusabban különböző gazdasági területeket akarta egyesíteni. Így történt, hogy Horne a cementérvények mellett a hírlapkiadói vállalatokat akarta besorozni, amelyekbe nagy hitelek segítségével és a közönség nagy érdeklődésével hatalmas tőkéket investált. A Horne-csoport hírlapérdekeltségének centrumában a Carmelite Trust állott, amelyet 1928-ban alapított és amelynek segítségével az Associated Anglo Atlantic Corporation az Anglo Foreign Newspapers Concertum létesítette. Az Associated Anglo Atlanticnak nagy érdeklősége volt abban a Daily Mail Trustben, amely lord Rothermere újságkoncerájának főtámasza, míg az Anglo Foreign arra alakult, hogy a kontinensen vásároljon hírlapvállalatokat, igaz, hogy eddig vajmi kevés eredménnyel. Most úgy a British Cement, mint az említett két hírlapvállalat részvényei a kibocsátási árfolyamnak egy töredékére estek vissza és az a 20 millió font, amelynek fele a cement, másik fele az újságvállalatokba volt investálva, legnagyobb részében elvesztett.

„MARS“-féle golyócsapágyú gyermekkocsik világhírű!

Arustia kizárólag: BRUCK VI, Andrassy-ut 38 (Párisi Áruházal szemben)

VASÁRNAPI SPORT

A Kalmár nélkül széteső Hungária csak szerencsés 11-sel tudott 1:1-re kiegyenlíteni a lelkes Attila ellen

A Ferencváros remek játékkal 5:0-ra verte a Somogyot, az Újpest 4:0-ra a Nemzetit. — A Budai Harihárom debreceni 1:1-es eldöntetlenjével megvédte a bajnoki lista harmadik helyét

(A Reggel tudósítójától.) A vasárnapi forduló könnyű győzelmet ígért a három nagy csapatnak, de ez az ígért csak az Üllői-úton és Újpesten teljesült, míg a Hungáriának Kalmár tragikus kislövésével, úgy látszik, betett a végzet. Bizonyosodott, hogy a bajnokcsapatban Kalmár pótolhatatlan. Ha nincs Kalmár — nincs bajnokság! A kék-fehérek most már öt ponttal vannak elmaradva az Újpest és a Ferencváros mögött — a hátrányuk emberi számítás szerint behozhatatlan. Bajnokjelöltek most már csak az Újpest és a Ferencváros számít. Mindketten könnyű győzelmet arattak. Az Újpest 4:0-ra verte a Nemzetit, a Ferencváros — a vasárnapi forduló

legszébb játékkal — 5:0-ra a Somogyot. A hetedik forduló után így fest a bajnoki mérleg:

1. Újpest	—	—	—	7	6	1	0	21:7	13	(1)
2. Ferencváros	—	—	—	6	5	1	0	23:3	11	(1)
3. Budai 33	—	—	—	7	3	2	2	14:4	8	(6)
4. Hungária	—	—	—	7	3	2	2	18:12	8	(6)
5. Bástya	—	—	—	7	3	1	3	14:17	7	(7)
6. Boeskey	—	—	—	7	1	4	2	13:16	6	(8)
7. III. kerület	—	—	—	6	2	2	2	8:15	6	(6)
8. Kispest	—	—	—	5	1	3	1	1:2	5	(9)
9. Somogy	—	—	—	7	1	3	3	6:17	5	(9)
10. Attila	—	—	—	7	1	2	4	8:15	4	(10)
11. Nemzeti	—	—	—	7	1	2	4	5:12	4	(10)
12. Pécs-Baranya	—	—	—	7	0	3	4	4:15	3	(11)

Attila—Hungária 1:1 (1:0)

Hungária-uti pálya. — 1500 néző. — Bíró: Vas

Kalmár mult vasárnapi súlyos szerencsétlensége tegnap egy pontjába került a Hungáriának és ki tudja, hány pontot fog még veszíteni, amíg kivételes képességű játékos teljesen fölgöygyül. Kalmár helyén a volt ifjúsági válogatott Hauercel kísérletet a kék-fehérek, aki az első felrőben néhány nagyon fetszőes akciójával mutatkozott be, de azontul „eltűnt” a mezőnyben, miután az irreális, mélyen fölázott talajon az amugy is gyöngye fizikumú játékos egészen kifáradt. Irányítani, természetesen, még nem tud, ami az összekötőcsatárok játékára is befolyással volt, tény azonban, hogy

masan apaszja a vizet és amire a mérkőzés véget ér, már nyoma sincsen a pályán a vízlecsúszók. Az első veszedelmes támadást Tieska vezeti, akit korner árán szerelnek. Vas Ernő azonban a határbíró bemozdására nem itéli meg a korneret. Az Attila a Remmel faultja miatt megriett szabadrugással kerül frontba, amire Jeckl vezet támadást, amelyet két korner árán parizos a miskolci védelem. Pimpi ellentámadást Nagy szereli le kornerre, míg Hirzer két lövésre alaposan célt téveszt. A 21. percben, tizenegyes-gyanúsan, késsel üt le az Attila-vedélem Jeckl centerét, amelyet régra korner árán szerelnek, de Skvarék a kapu föl továbbit. A 26. percben veszedelmes ostrom alatt áll a Hungária kapuja, míg a 30. percben Jeckl, faképnél hagyva az ellenfél védelmét, egyedül szárgul az Attila gólya felé, de a biztos gólyhelyzetet elszelkei. Jóval szerencsésőbb a miskolci csapat, amely a 33. percben a Hungária tacesbedobásából kerül a kék-fehérek kapuja elé, a védelem habozik. Pimpi nyugodtan fejel az ujjone Békéshez, ez a szabadonálló

Opatához továbbit, aki néhány lépésről, a későn vetődő Újvári jóvoltából, gólt rug.

A Hungária rövidesen kiegyenlíthetne, mert Tieska centerét a miskolciak kapuja előtt két lépésre helyezkedő Hirzer fogja el, a lefőrt balösszekötő azonban onnan is kibázi.

A második félidő utra Tieska egyéni lerohanása vezeti be Szenczö a kapujából kirohanva tisztáz. Nagy, majd Mandl két kornerrel hibáz, amire a Hungária kerül frontba, de góllal kecsesgőtt szabadrugása Skvarék fejéről célt téveszt, míg a 9. és 15. percben ismét Jeckl hibáz egy-egy menthetetlen gólyhelyzetet. Tieska bombája is csak centiméterekkel kerül el az Attila hálióját, míg a 19. percben Hirzer szárgul a miskolci kapu felé, de

Kuttl és Janovitz a büntető területen belül fől-vágják: tizenegyes, amelyet Hirzer a felső kapufára irányít és onnan vágódik be a góiba: (1:1).

Tieska—Hirzer és Rebró—Kléber helyet eszerének, amire a Hungária döntő fölténybe kerül, de Skvarék szabadon állva is csak a kapufát találja el és a három egymásutáni korner is sikerrel menti az Attila. A 28. percben Pimpi lerohanását Szenczö bravurosan menti. A Hungária újabb kornera után az Attila az utolsó tíz percben kilenc emberrel védekezik, úgy, hogy a kék-fehérek a finishben csak egy újabb kornerrel veszedelmeketnek és Skvarék két perccel a befejezés előtt a győzelem utolsó lehetőségét is elszalasztja.

Ferencváros—Somogy 5:0 (5:0)

Üllői-ut. — 3000 néző. — Bíró: Halász

A kétnapos eső által fölázott pálya súlyos föladat elé állította a kaposvári csapatot. Míg a nagyszerű formában levő ferencvárosi lényegesen hamar megtalálta a sáros pálya ellen-szerét és félmagas passzokkal operált, addig a Somogy lupos labdái állandóan a sárba ragadtak. A Ferencváros kezdeti lendülete a Somogyot teljesen megzavarta s

mire a kaposváriak fölésemzéltek, már öt gól terhelte hálójukat.

A második félidőben a Somogy is magára talált és jó védekezésével sikerült a Ferencváros további góljait megakadályoznia. A második félidő 43. percben csaknem botrány tört ki. Tánzer lefutott és Takács II.-hoz centerezett, akit a bíró sipja offside-helyzetben talált. A

A Somogy-védelem fejvesztetten kapkod. Nem így a Ferencváros-esztársor. Kohut jó lefutás után rosszul centeréz. A sárban vészörög labdát Jócs emélt és már Takács van gólyhelyzetben.

A gólkorider Kubala mellett a hálóba csuszattja a labdát (2:0).

Gacsár fut most le, de faultolják. A 30. percben Szedi-csik kiugratja Turai, aki a tizenhatos sarkáig viszi a labdát. Itt a center körülmez, átlatja Takács pompás helyzetét.

A jobbösszekötőlőz továbbit, akl remekül emeli a labdát a hálóba (3:0).

A 38. percben ismét Turaié a gólszerzés érdeme. Szóktoti Kohutot, akit Jóostól kísérve leszárgul és a védhetően bombája háló ér (4:0).

Rá egy percre nagy védelmi hibából

Turayhoz kerül a labda, akl habozás nélkül a felső sarokba vágja a labdát (5:0).

A második félidőben a sérült Szatyrán játszik jobb-szerés a Somogyban. Pesovnik hátrédelem meg hátra. A Ferencváros fölténye nyugomat. Takács gúzetlenül jó labdát talál Szedlacsik elé, aki nagy helyzetből a kapusba lö. Most Kohut fut le, magas beadást Kubala elnyulva Turai célt üt. Am a center ideges és a lövés elkerüli az íres kaput. Pillanatokra széboz jut a Somogy is. Hungler bizonytalanokodik, Dán Kitor, 16. A lövés dásba lendül. Takács egyedül zaban a kapu felé. Már csak három méterre van a kaputól, mindenki gólt vár. De Kubala a szerencze kegyellett. Kezbe ragad a lövés. Állandó Ferencváros-ostrom szoronoztat a kaposváriak kapuját. A Somogy-védelem azonban jól állja a „sarat”. Lövés-lövés után megy a Somogy kapujára, de Kubala szerencsével és tudással mindent ment. A 43. percben tör ki a botrány, ami miatt a bíró a játéket egy perccel meghosszabbítja. A Ferencváros erősít, de a Somogyban sikerül kibuznia a hátralevő időt.

Budai Harihárom—Boeskey 1:1

(1:0)

Debrecen. — 2000 néző. — Bíró: Szél

A Budai Harihárom fiataljai ismét szép eredményt értek el. Az otthonában játszó kitűnő debreceni csapat ellen eldöntetlen elérni; dicsőretreméltő teljesítmény. A budaiak védelme kifogástalan volt. A halvesor szorgalmas dolgozott, míg a csatársor szép támadásokkal közelítette meg a Boeskey kapuját.

A debreceni csapat legjobb része a csatársor volt,

de a góllövésvel adós maradt. A halvesorban Sággy tűnt ki. A védelem megfelelt.

Az első félidő Budai Harihárom-támadással kezdődik. A Boeskey kezdetben elfogódottan játszik. Lassanként belemelegszik mindkét csapat és nagyvonalú játék fejlődik ki. A két csatársor szemből-szemből támadásokat vezet, mindkét oldalon addódnak gólyhelyzetek, de egyelőre csak a budaiaknak sikerül a góllövés. A 37. percben Ember szökteti Schmedtort. A szöktés

villámgyorsan lefut, átjátsszik Sztaniesiknak, akl öt méterrel élesen behelyezi a labdát (1:0).

Kiegyenlítésre a 43. percben lejut a Boeskeynak alkalma, de Vince átcs lövésbe kapu mellé jut.

A második félidőben a Boeskey nagy lendülettel rohamoz. Támadásait csak a 19. percben koronazza siker:

Kevlezky 28 méteres szabadrugása a védők sorfalán keresztül a hálóba csuszik (1:1).

További eredményt egyik csapat sem képes elérni.

Bástya—Pécs-Baranya 5:1 (3:1)

Szeged. — 1500 néző. — Bíró: Kann

Rossz időben, erősen fölázott pályán folyt le a mérkőzés, amely a hazai csapat nagy gólarányú győzelmével végződött. A Bástya lelkesen játszott és ha történetesen nem Possák irányítja a csatársort, úgy jóval nagyobb győzelmet is arathatott volna. Krónenberger, mint centerhalf elsőrangban látta el föladatát. A védelemben Emmerling, a csatársorban Kútl és Schwarz váltak ki.

A Pécs-Baranya viszontagságos utazás után holtfáradtan mozgott.

A csatársor az egész mérkőzés alatt ólom-lábakon járt. A csapat legjobbjai Ivancsics, Halas és a Korvics-Kautzky jobbszárny.

Bástya-fölényes indul a mérkőzés. Különösen a halvesorban jártakban, a 18. percben Solti lefutja a védelmet.

beadás Kútlhoz kerül, akl hat méterrel hálóba helyezi a labdát (1:0).

Possák több alkalommal bosszantóan ront. A 30. percben Simóka harminc méteres szabadrugását Possák a hálóba továbbítja (2:0).

Tíz percre rá Krónenberger kapura lö. A labdát Szulik megröszöl.

A második félidő első percben Possák szabadrugását Szulik kiejti és

a labdát a réson álló Wähl behelyezi (4:0).

Az 5. percben Emmerling a 16-oson belül kezel.

A 11-eset Wetzler lövi be (4:1).

Ettől kezdve a Bástya van föltényben, de gólt csak a 40. percben ér el. Varga löszökkli, beadást Kútl a kapufának lövi. A csavart labdára Szulik rosszul védődik és így megszületik a végeredmény: 5:1.

Érdekes futballmérkőzés színhelye lesz jövő vasárnap délelőtt, a Millonári verseny-pályán. A Shell-koncertn zagrábi vállalatának sportlakulnata, a Sportisk Klub Shell a budapesti Shell Sport Club csapatával fog mérkőzni. A meccs érdekességét növeli, hogy vezetőjét Orth György vállalta.

